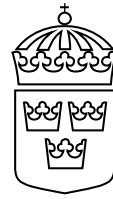

Regeringens proposition

2018/19:128

Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

Prop.
2018/19:128

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 9 maj 2019

Margot Wallström

Morgan Johansson
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige ska fortsätta att gälla till och med den 19 juli 2021. Som en följd av förslaget om en fortsatt giltighet av lagen och mot bakgrund av Sveriges åtaganden enligt bl.a. FN:s konvention om begränsning av statslöshet föreslås också att det införs en bestämmelse om permanent uppehållstillstånd i vissa fall för utlänningar som har fötts i Sverige och som sedan födelsen är statslösa. Vidare föreslås att lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige ändras så att både alternativt skyddsbehövande och flyktingar har rätt till familjeåterförening. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 20 juli 2019.

Som en följd av förslaget om en fortsatt giltighet av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige föreslås även att lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska träda i kraft den 20 juli 2021 och upphöra att gälla den 20 januari 2025.

Förslagen i propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, dels ändring i samma lag	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå	11
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:354) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå	12
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:355) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå	13
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå	14
2.6	Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	15
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:356) om ändring i utlänningslagen (2005:716)	24
3	Ärendet och dess beredning	26
4	Nuvarande regler	27
4.1	Lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige	27
4.2	Lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå	28
5	Förlängning av den tillfälliga lagen	28
5.1	Fortsatt giltighet av den tillfälliga lagen	28
5.2	Uppehållstillstånd för skyddsbehövande	30
5.3	Uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter	35
5.4	Familjeåterförening	37
5.5	Uppehållstillstånd för studier	47
5.6	Permanent uppehållstillstånd	49
6	Behov av följdändringar i andra lagar	52
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	53
8	Kostnader och andra konsekvenser	54
9	Författningskommentar	59
9.1	Förslaget till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, dels ändring i samma lag	59

9.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå	63
9.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå	64
9.4	Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	64
9.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:356) om ändring i utlänningslagen (2005:716)	71
Bilaga 1	Sammanfattning av utkastet till lagrådsremiss Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige	73
Bilaga 2	Lagförslagen i utkastet till lagrådsremiss	74
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser	95
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	96
Bilaga 5	Det omarbetade skyddsgrundsdirektivet	99
Bilaga 6	Familjeåterföreningsdirektivet	117
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 9 maj 2019	124

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, dels ändring i samma lag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:354) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:355) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:356) om ändring i utlänningslagen (2005:716).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, dels ändring i samma lag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige¹, som gäller till och med den 19 juli 2019,

dels att lagen ska fortsätta att gälla till och med den 19 juli 2021,

dels att 7 § ska upphöra att gälla,

dels att 5, 6, 10, 12, 14, 15, 16 g, 16 i och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 18 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

Om inte något annat följer av 18 §, ska ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716), i stället för vad som anges i tredje stycket den paragrafen, vara tidsbegränsat.

Om utlänningslagen är flykting ska uppehållstillståndet gälla i tre år, om inte något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17 eller 18 §. Giltighetstiden för det nya tillståndet ska bestämmas i enlighet med reglerna i detta stycke.

Om inte något annat följer av 18 eller 18 a §, ska ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716), i stället för vad som anges i tredje stycket den paragrafen, vara tidsbegränsat.

Om utlänningslagen är flykting ska uppehållstillståndet gälla i tre år, om inte något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17, 18 eller 18 a §. Giltighetstiden för det nya tillståndet ska bestämmas i enlighet med reglerna i detta stycke.

¹ Senaste lydelse av 7 § 2017:352.

² Senaste lydelse 2017:352.

Om utlännningen är alternativt skyddsbehövande ska uppehållstillståndet gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt första stycket ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17 eller 18 §. Det nya tillståndet ska gälla i två år, om inte något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

Om utlännningen är alternativt skyddsbehövande ska uppehållstillståndet gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt första stycket ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17, 18 eller 18 a §. Det nya tillståndet ska gälla i två år, om inte något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

6 §³

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 utlänningslagen (2005:716) ska, om den person som utlännningen åberopar anknytning till är en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §, beviljas om *flyktingen* bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Vid tillämpning av 5 kap. 17 a § andra stycket utlänningslagen får uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b samma lag vägras om någon av makarna eller samborna är under 21 år.

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § utlänningslagen ska inte beviljas om den person som utlännningen åberopar anknytning till är en flykting som har beviljats

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 utlänningslagen (2005:716) ska, om den person som utlännningen åberopar anknytning till är en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §, beviljas om *den person som utlännningen åberopar anknytning till* bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Vid tillämpning av 5 kap. 17 a § andra stycket utlänningslagen får uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b samma lag vägras om någon av makarna eller samborna är under 21 år.

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § utlänningslagen ska inte beviljas om den person som utlännningen åberopar anknytning till är en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats

³ Senaste lydelse 2017:352.

ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §.

ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §.

Prop. 2018/19:128

10 §⁴

Kraven i 9 § gäller inte om den person som utlänningen åberopar anknytning till är ett barn.

Kraven i 9 § gäller inte heller om sökanden är ett barn som har fötts i Sverige och den som barnet åberopar anknytning till är förälder till barnet och sammanbor med barnet i Sverige.

Om den person som utlänningen åberopar anknytning till har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande gäller kraven i 9 § endast om

1. ansökan om uppehållstillstånd görs senare än tre månader efter att den person som utlänningen åberopar anknytning till har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande,

2. familjeåterförening är möjlig i ett land utanför EU som familjen har en särskild anknytning till, eller

3. utlänningen och den person som utlänningen åberopar anknytning till inte har sammanbott utomlands en längre tid och det inte heller på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

Om den person som utlänningen åberopar anknytning till är en alternativt skyddsbehövande som har fått sin ansökan om uppehållstillstånd registrerad hos Migrationsverket med registreringsdatum den 25 november 2015 eller senare och har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 § eller 16 a § senast den 19 juli 2019 gäller, i stället för vad som anges i tredje stycket 1, kraven i 9 § endast om ansökan om uppehållstillstånd görs senare än den 19 oktober 2019.

12 §⁵

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a eller 18 §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a, 18 eller 18 a §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även

⁴ Senaste lydelse 2017:352.

⁵ Senaste lydelse 2017:352.

det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år, om inte något annat följer av 16 a, 17 *eller* 18 §.

det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år, om inte något annat följer av 16 a, 17, 18 *eller* 18 a §.

14 §

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 13 § ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år. Vid ansökan om förlängning av uppehållstillståndet gäller inte kravet i 13 § på att utlänningen inte får befinna sig i Sverige.

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 13 § ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, *om inte något annat följer av 18 a §*. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år, *om inte något annat följer av 18 a §*. Vid ansökan om förlängning av uppehållstillståndet gäller inte kravet i 13 § på att utlänningen inte får befinna sig i Sverige.

15 §⁶

Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning enligt 12 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a *eller* 18 §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a, 17 *eller* 18 §.

Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning enligt 12 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a, 18 *eller* 18 a §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a, 17, 18 *eller* 18 a §.

16 g §⁷

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 d §, ska beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon inte har fyllt 25 år, uppfyller förutsättningarna i 16 a § första stycket 2 och 3, och aktivt har deltagit i utbildningen.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft *ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § eller* ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 d *eller* 16 e §, ska beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon inte har fyllt 25 år, uppfyller förutsättningarna i 16 a §

⁶ Senaste lydelse 2017:352.

⁷ Senaste lydelse 2018:756.

första stycket 2 och 3, och aktivt har deltagit i utbildningen.

En utlänning som studerar på en sådan utbildning som avses i 16 a § första stycket 2 b och c får beviljas uppehållstillstånd för endast en sådan utbildning.

För att uppehållstillstånd enligt första stycket ska beviljas en utlänning som avses i 16 a § andra stycket krävs att utlänningen uppfyller villkoren i det stycket i stället för vad som anges i 16 a § första stycket 3.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument, dock längst tretton månader i taget.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen studerar på deltid.

16 i §⁸

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 d, 16 f eller 16 g §, ska om utbildningen fullföljts beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft *ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 d–16 g §§*, ska om utbildningen fullföljts beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller sex månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 16 a § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

18 a §

En utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt denna lag eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt denna lag, och som ska beviljas ett nytt sådant uppehållstillstånd, får ges ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon

- 1. har fötts i Sverige,*
- 2. sedan födelsen är statslös,*
- 3. har haft hemvist här i landet sedan fyra år och sex månader eller under sammanlagt nio år och sex månader, och*

⁸ Senaste lydelse 2018:756.

4. inte har fyllt 21 år.

En utlänning som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt denna lag eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt denna lag, får ansöka om att giltighetstiden för tillståndet ska omprövas och att han eller hon ska ges ett permanent uppehållstillstånd. Ett permanent uppehållstillstånd får ges om förutsättningarna för uppehållstillståndet består och villkoren i första stycket 1–4 är uppfyllda.

19 §⁹

Det som föreskrivs i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) gäller inte för en utlänning som ansöker om förlängning av ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 8 eller 14 §, som ansöker om tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ eller som ansöker om permanent uppehållstillstånd enligt 17 §.

Det som föreskrivs i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) gäller inte för en utlänning som ansöker om förlängning av ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 8 eller 14 §, som ansöker om tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ eller som ansöker om permanent uppehållstillstånd enligt 17 eller 18 a §.

Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Prop. 2018/19:128

Härigenom föreskrivs att punkt 1 och 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

1. Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019.
2. Lagen upphör att gälla den 20 januari 2023.

Föreslagen lydelse

1. Denna lag träder i kraft den 20 juli 2021.
2. Lagen upphör att gälla den 20 januari 2025.

Prop. 2018/19:128 2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:354)
om ändring i lagen (2017:353) om uppehålls-
tillstånd för studerande på gymnasial nivå

Härigenom föreskrivs att 1, 1 a, 2 och 3 §§ lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska upphöra att gälla den 20 december 2023.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:355)
om ändring i lagen (2017:353) om uppehålls-
tillstånd för studerande på gymnasial nivå

Prop. 2018/19:128

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska upphöra att gälla den 20 juli 2024.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Härigenom föreskrivs att punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå i stället för lydelsen enligt lagen (2018:755) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:755

3. Trots punkt 2 gäller 5 och 6 §§ fortfarande för en ansökan som har registrerats hos Migrationsverket före den 20 januari 2023 om utlänningen har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller om utlänningen har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 d–16 g §§ eller 16 i § den lagen, eller enligt 1, 2 eller 4 §, och senast vid den tidpunkten fullföljt sin utbildning.

Föreslagen lydelse

3. Trots punkt 2 gäller 5 och 6 §§ fortfarande för en ansökan som har registrerats hos Migrationsverket före den 20 januari 2025 om utlänningen har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller om utlänningen har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 d–16 g §§ eller 16 i § den lagen, eller enligt 1, 2 eller 4 §, och senast vid den tidpunkten fullföljt sin utbildning.

2.6 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Prop. 2018/19:128

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716) att 4 kap. 3 a §, 5 kap. 1, 3–3 b, 6, 8, 11, 16, 17 a och 18 §§ och 12 kap. 18, 19 och 19 b §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 a §¹

En utlänningsansökan, som med åberopande av skyddsskäl ansökt om uppehållstillstånd, ska förklaras vara alternativt skyddsbehövande (alternativt skyddsstatusförklaring) om han eller hon omfattas av definitionen i 2 § och inte är utesluten från att anses som alternativt skyddsbehövande enligt 2 c §.

En utlänningsansökan, som med åberopande av skyddsskäl har ansökt om uppehållstillstånd, ska förklaras vara övrigt skyddsbehövande (övrigt skyddsstatusförklaring) om han eller hon omfattas av definitionen i 2 a § och inte är utesluten från att anses som övrigt skyddsbehövande enligt 2 c §.

Av 3 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att andra stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019.

Av 3 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att andra stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021.

5 kap.

1 §²

Flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige har rätt till uppehållstillstånd.

Uppehållstillstånd får dock vägras en flykting om han eller hon

1. genom ett synnerligen grovt brott har visat att det skulle vara förenat med allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta honom eller henne stanna i Sverige, eller

2. har bedrivit verksamhet som inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta verksamheten här.

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt första stycket ska vara permanent eller gälla i minst tre år. Om ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas en utlänningsansökan som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt första stycket, ska det nya tillståndet gälla i minst två år. Första och andra meningarna gäller dock inte om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

Av 4 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i

Av 4 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i

¹ Senaste lydelse 2016:753.

² Senaste lydelse 2016:753.

Prop. 2018/19:128	Sverige framgår att första stycket inte gäller för övriga skyddsbehövande under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019. Av 5 § den lagen framgår att under samma period gäller inte tredje stycket för flyktingar och alternativt skyddsbehövande.	Sverige framgår att första stycket inte gäller för övriga skyddsbehövande under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021. Av 5 § den lagen framgår att under samma period gäller inte tredje stycket för flyktingar och alternativt skyddsbehövande.
-------------------	--	--

3 §³

Uppehållstillstånd ska, om inte annat följer av 17–17 b §§, ges till

1. en utlänning som är make eller sambo till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige,

2. ett utländskt barn som är ogift och

a) har en förälder som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, eller

b) har en förälder som är gift eller sambo med någon som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige,

3. ett utländskt barn som är ogift och som har adopterats eller som avses bli adopterat av någon som vid tidpunkten för adoptionsbeslutet var och fortfarande är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om barnet inte omfattas av 2 och om adoptionsbeslutet

– har meddelats eller avses komma att meddelas av svensk domstol,

– gäller i Sverige enligt lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner, eller

– gäller i Sverige enligt lagen (2018:1289) om adoption i internationella situationer,

4. en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten, och

5. en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, eller en annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, om utlänningen befinner sig i Sverige och beslutet om hans eller hennes asylansökan fattas i samband med beslutet om barnets asylansökan.

När en ansökan om uppehållstillstånd grundas på ett beslut om adoption som har meddelats av svensk domstol, ska den anknytning som har uppkommit genom beslutet godtas i ärendet om uppehållstillstånd.

Uppehållstillstånd enligt denna paragraf ska gälla minst ett år. Uppehållstillstånd som beviljas ett ogift barn enligt första stycket 2 b ska gälla för samma tid som föräldrarnas uppehållstillstånd. Om ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas en utlänning som med stöd av första stycket 1, 2, 4 eller 5 har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning till en skyddsbehövande, ska det nya tillståndet gälla i minst

två år, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 gäller de begränsningar i första och tredje styckena som framgår av 6 § första stycket samt 7 och 8 §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 gäller de begränsningar i första och tredje styckena som framgår av 6 § första stycket och 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

3 a §⁴

Uppehållstillstånd får, om inte annat anges i 17 § andra stycket, ges till

1. en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges,

2. en utlänning som på något annat sätt än som avses i 3 § eller i denna paragraf är nära anhörig till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om han eller hon har ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet,

3. en utlänning som är förälder till och vårdnadshavare för samt sammanbor med ett barn som är bosatt i Sverige,

4. en utlänning som ska utöva umgänge, som inte är av begränsad omfattning, med ett barn som är bosatt i Sverige, och

5. en utlänning som har svenskt ursprung eller som under lång tid har vistats i Sverige med uppehållstillstånd.

Om en utlänning har getts uppehållstillstånd enligt första stycket 1 ska uppehållstillstånd för samma tid också ges till utlänningens ogifta barn.

När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd också i andra fall än som avses i första och andra styckena beviljas en utlänning som

1. är adopterad i Sverige i vuxen ålder,

2. är anhörig till en utlänning som är flykting eller annan skyddsbehövande, eller

3. på annat sätt har särskild anknytning till Sverige.

Av 6 § andra stycket och 7 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019, om utlänningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats

Av 6 § andra stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021, om utlänningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett

⁴ Senaste lydelse 2017:356.

Prop. 2018/19:128 ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen. uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

3 b §⁵

Upphållstillstånd på grund av anknytning till en person enligt 3 eller 3 a § får beviljas endast om den person som utläningen återopar anknytning till kan försörja sig och har en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utläningen.

Av 9 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019.

Av 9 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021.

6 §⁶

Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utläning om det vid en samlad bedömning av utläningens situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska utläningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet särskilt beaktas.

För barn får uppehållstillstånd enligt första stycket beviljas om omständigheterna är särskilt ömmande.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 gäller de avvikelser från första och andra styckena som framgår av 11 och 12 §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 gäller de avvikelser från första och andra styckena som framgår av 11 och 12 §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

8 §⁷

Ett uppehållstillstånd som beviljas en utläning enligt 3 § första stycket 1 eller 3 a § första stycket 1 ska vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället, såvida inte

1. utläningen sammanbott utomlands med sin make eller sambo under en längre tid, eller

2. det på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av

⁵ Senaste lydelse 2016:753.

⁶ Senaste lydelse 2016:753.

⁷ Senaste lydelse 2017:356.

anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

11 §⁸

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas om det finns ett hinder, som inte är bestående, mot att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs.

I 16 a och 16 b §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige finns bestämmelser om uppehållstillståndets längd som gäller under perioden 1 juni 2017–19 juli 2019 för barn som beviljas uppehållstillstånd för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet.

I 16 a och 16 b §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige finns bestämmelser om uppehållstillståndets längd som gäller under perioden 1 juni 2017–19 juli 2021 för barn som beviljas uppehållstillstånd för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet.

16 §⁹

En utlännings som med stöd av 8 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning får beviljas ett nytt tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd på den grunden endast om förhållandet består.

En utlännings som har familjeanknytning enligt 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket och som har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i två år får ges ett permanent uppehållstillstånd. Om det finns särskilda skäl, får permanent uppehållstillstånd ges före tvåårsperiodens slut.

Har ett förhållande upphört får uppehållstillstånd ändå ges, om

1. utlänningsen har särskild anknytning till Sverige,
2. förhållandet har upphört främst på grund av att i förhållandet utlänningsen, eller utlänningsens barn, utsatts för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, eller
3. andra starka skäl talar för att utlänningsen ska ges fortsatt uppehållstillstånd.

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande

⁸ Senaste lydelse 2017:356.

⁹ Senaste lydelse 2017:356.

Prop. 2018/19:128 som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen. som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

17 a §¹⁰

Upphållstillstånd får vägras i sådana fall som avses i 3 §, om

1. oriktiga uppgifter medvetet lämnats eller omständigheter medvetet förtigits som är av betydelse för att få uppehållstillståndet,

2. en utlänning adopterats eller ett äktenskap ingåtts eller ett samboförhållande inletts uteslutande i syfte att ge utlänningen rätt till uppehållstillstånd, eller

3. utlänningen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Upphållstillstånd får vägras även i sådana fall som avses i 3 § första stycket 1 eller 2 b, om

1. makarna eller samborna inte lever tillsammans eller inte har sådan avsikt,

2. den person till vilken anknytning åberopas eller utlänningen som sökt uppehållstillstånd är gift eller sambo med någon annan, eller

3. någon av makarna eller samborna är under 18 år.

Vid bedömningen av om uppehållstillstånd bör vägras ska hänsyn tas till utlänningens övriga levnadsomständigheter och familjeförhållanden.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 gäller den avvikelse från andra stycket 3 som följer av 6 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om utlänningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 gäller den avvikelse från andra stycket 3 som följer av 6 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om utlänningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

18 §¹¹

En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med familjanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

¹⁰ Senaste lydelse 2017:356.

¹¹ Senaste lydelse 2016:753.

4. utlänningen kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd med stöd av 3 § första stycket 5,

7. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlänning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

8. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

9. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

10. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

11. det annars finns synnerliga skäl.

Första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

I 19 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019.

I 19 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021.

12 kap.

18 §¹²

Om det i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som fått laga kraft kommer fram nya omständigheter som innebär att

1. det finns ett hinder mot verkställighet enligt 1, 2 eller 3 §,
2. det finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlänningen, eller
3. det finns medicinska hinder eller någon annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas,

¹² Senaste lydelse 2016:753.

Prop. 2018/19:128 får Migrationsverket, om hindret är bestående, bevilja permanent uppehållstillstånd.

Finns det endast ett tillfälligt hinder mot verkställighet, får verket bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Barn får beviljas permanent eller tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt första stycket 3 även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 av om det finns någon annan särskild anledning att ett beslut inte bör verkställas ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd på grund av stark anknytning enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 5 kap. 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

Migrationsverket får också besluta om inhibition.

Av 15 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att uppehållstillstånd som beviljas enligt första stycket ska tidsbegränsas under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019.

Av 15 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att uppehållstillstånd som beviljas enligt första stycket ska tidsbegränsas under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021.

19 §¹³

Om ett beslut om uppehållstillstånd inte kan meddelas enligt 18 §, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning om utlänningsen i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvísning eller utvisning som fått laga kraft återoppar sådana nya omständigheter som

1. kan antas utgöra ett bestående sådant hinder mot verkställigheten som avses i 1, 2 eller 3 §, och

2. inte kunnat återoparas av utlänningsen tidigare, eller utlänningsen visar giltig ursäkt för att inte ha återoparat omständigheterna tidigare.

Är förutsättningarna enligt första stycket inte uppfyllda, ska Migrationsverket besluta att inte bevilja ny prövning.

Första stycket gäller inte om utlänningsen ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § och en sådan ansökan inte tidigare under utlänningsens vistelse i Sverige har prövats genom ett beslut som har fått laga kraft. I ett sådant fall ska Migrationsverket pröva ansökan och besluta om inhibition i verkställighetsärendet.

Av 16 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 om utlänningsen

Av 16 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 om utlänningsen

¹³ Senaste lydelse 2016:1243.

endast åberopar sådana omständigheter som kan ligga till grund för skyddsbehov enligt 4 kap. 2 a §.

endast åberopar sådana omständigheter som kan ligga till grund för skyddsbehov enligt 4 kap. 2 a §.

19 b §¹⁴

Om en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott åberopar sådana omständigheter som anges i 19 § första stycket 1 och dessa omständigheter inte kunnat åberopas av utlänningen tidigare, eller utlänningen visar giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till prövning.

Är förutsättningarna enligt första stycket inte uppfyllda, ska Migrationsverket besluta att inte bevilja prövning.

Utvisningsbeslutet får inte verkställas innan Migrationsverket har avgjort frågan om prövning ska ske eller, om prövning beviljas, innan frågan om uppehållstillstånd har prövats i en instans och ansökan därvid avslagits.

Vad som sägs i första stycket gäller inte om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § och en sådan ansökan inte tidigare under utlänningens vistelse i Sverige har prövats genom ett lagakraftvunnet beslut. I ett sådant fall ska Migrationsverket pröva ansökan.

Av 16 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 om utlänningen endast åberopar sådana omständigheter som kan ligga till grund för skyddsbehov enligt 4 kap. 2 a §.

Av 16 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 om utlänningen endast åberopar sådana omständigheter som kan ligga till grund för skyddsbehov enligt 4 kap. 2 a §.

Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019.

¹⁴ Senaste lydelse 2016:1243.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:356) om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716) dels att 5 kap. 18 § lagen i stället för lydelsen enligt lagen (2017:356) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse, dels att ikraftträdandebestämmelserna till lagen (2017:356) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2017:356

Föreslagen lydelse

5 kap.

18 §¹

En utlänningsansökan om uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningsansökan har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlänningsansökan med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänningsansökan med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlänningsansökan kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningsansökan enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningsansökaren reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. utlänningsansökan har rätt till uppehållstillstånd med stöd av 3 § första stycket 5,

7. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlänningsansökan i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

8. utlänningsansökan kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

9. utlänningsansökan med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

10. utlänningsansökan har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

11. det annars finns synnerliga skäl.

Första stycket gäller inte heller om utlänningsansökan har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare

förutsättning är att arbetsgivaren skulle försakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

I 7 § lagen (2017:000) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2019–19 januari 2023.

I 7 § lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2021–19 januari 2025.

Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019 i fråga om 5 kap. 18 § och i övrigt den 1 juni 2017.

Denna lag träder i kraft den 20 juli 2021 i fråga om 5 kap. 18 § och i övrigt den 1 juni 2017.

3 Ärendet och dess beredning

Till följd av flyktingsituationen under 2015 var antalet asylsökande som sökte sig till Sverige rekordhøgt och utmaningarna för det svenska asylsystemet mycket stora. Även andra centrala samhällsfunktioner utsattes för stora belastningar. För att skapa ett andrum för svenskt flyktingmottagande föreslog regeringen ett antal åtgärder i syfte att kraftigt minska antalet asylsökande samtidigt som kapaciteten i mottagandet och etableringen skulle förbättras. En av dessa åtgärder var införandet av lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (den tillfälliga lagen) som trädde i kraft den 20 juli 2016 och som gäller i tre år. Genom lagen anpassades det svenska regelverket tillfälligt till miniminivån enligt EU-rätten och internationella konventioner.

Den tillfälliga lagen upphör att gälla den 20 juli 2019 och då blir de mer generösa reglerna om uppehållstillstånd i utlänningslagen (2005:716), förkortad UtL, gällande igen. En återgång till utlänningslagens regelverk skulle innebära att Sveriges regelverk återigen skulle avvika från den ordning för bl.a. uppehållstillståndens längd som gäller i övriga medlemsstater inom EU. Även om antalet asylsökande i Sverige har minskat sedan införandet av den tillfälliga lagen är utmaningarna fortsatt stora bl.a. när det gäller nyanländas etablering. En parlamentariskt sammansatt kommitté kommer att tillsättas i närtid med uppdraget att arbeta fram förslag på framtidens migrationspolitik. Det är önskvärt att begränsa antalet förändringar av lagstiftningen på kort tid. Det finns mot denna bakgrund skäl att överväga om giltighetstiden för den tillfälliga lagen bör förlängas.

Inom EU pågår fortsatta förhandlingar om ett nytt regelverk för asyl. Det slutgiltiga resultatet av dessa förhandlingar kan komma att få inverkan även på det svenska regelverket. Även detta ger anledning att överväga om giltighetstiden för den tillfälliga lagen bör förlängas.

Inom Justitiedepartementet har ett utkast till lagrådsremiss utarbetats. Utkastet har remissbehandlats. En sammanfattning av utkastets innehåll finns i *bilaga 1* och utkastets lagförslag finns i *bilaga 2*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3* och remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju2019/00509/L7).

Förslagen i propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 11 april 2019 att inhämta Lagrådets yttrande. Lagrådsremissens lagförslag stämmer överens med propositionens. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. Lagrådet anför att de tidigare påtalade problemen med de tillfälliga lagarna, bl.a. att de är mycket svår-tillgängliga, i huvudsak kvarstår med de remitterade förslagen och att den korta remisstiden innebär en avvikelse från det gängse beredningskravet. Lagrådet anser dock att beredningen av lagstiftningsärendet är godtagbar och lämnar lagförslagen utan erinran.

4.1 Lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

Den tillfälliga lagen innebär att det svenska regelverket om möjlighet att beviljas uppehållstillstånd i Sverige tillfälligt har skärpts inom ramen för EU-rätten och internationella konventioner. Huvudregeln är att de som beviljas uppehållstillstånd i Sverige beviljas tidsbegränsade uppehållstillstånd. Ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting ska som huvudregel vara giltigt i tre år. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas en flykting ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och som huvudregel gälla i tre år. Om utlänningen är alternativt skyddsbehövande beviljas ett uppehållstillstånd som är giltigt i tretton månader. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och som huvudregel gälla i två år. Vidare har möjligheterna till uppehållstillstånd för andra än skyddsbehövande begränsats. Uppehållstillstånd får inte beviljas till övriga skyddsbehövande och uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter får endast beviljas om det skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande att avvisa eller utvisa utlänningen. Möjligheterna till uppehållstillstånd på grund av anknytning till skyddsbehövande med tidsbegränsade tillstånd har begränsats och uppehållstillstånd på grund av anknytning kan i vissa fall endast beviljas om ett beslut att neka uppehållstillstånd skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande. Försörjningskravet vid anhörginvandring har också skärpts. Den som kan försörja sig genom arbete eller näringsverksamhet kan beviljas ett permanent uppehållstillstånd när det tidsbegränsade uppehållstillståndet löper ut. För den som är under 25 år gäller detta endast om personen har fullföljt en gymnasieutbildning eller motsvarande. Permanent uppehållstillstånd kan i vissa fall även beviljas ett barn med ett varaktigt nedsatt hälsotillstånd.

Sedan den 1 juni 2017 finns även bestämmelser om uppehållstillstånd för studier på gymnasienivå i den tillfälliga lagen. Bestämmelserna syftar till att främja integrationen av unga nyanlända och uppmuntra dem att genomgå utbildning på gymnasial nivå för att därefter kunna försörja sig genom arbete eller näringsverksamhet. Den som har påbörjat utbildning på gymnasial nivå och som ska beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen kan få ett uppehållstillstånd med längre giltighetstid. En utlänning vars grund för tillstånd har upphört kan också få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för att ha möjlighet att fortsätta sina studier. Det går att få uppehållstillstånd för studier på gymnasieskolans introduktionsprogram respektive för studier på något av de nationella programmen i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan eller för studier på heltid på en annan motsvarande utbildning. En utlänning som inte har hunnit avsluta sina studier på ett nationellt program eller motsvarande i tid kan få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för fortsatta studier förutsatt att utlänningen aktivt har deltagit i utbildningen. Den som har fullföljt en utbildning på ett nationellt program eller motsvarande kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

Vissa av bestämmelserna om uppehållstillstånd för studier på gymnasienivå syftar även till att säkerställa att ensamkommande barn som saknar ordnat mottagande i hemlandet och som tidigare normalt fick permanent uppehållstillstånd, inte hamnar i ett sämre läge än de barn och ungdomar som omfattas av detta regelverk.

Den 1 juli 2018 infördes ändringar i den tillfälliga lagen som innebär att den som studerar på en sammanhållen yrkesutbildning inom vuxenutbildningen eller liknande utbildning inom introduktionsprogram i gymnasieskolan har samma möjlighet till uppehållstillstånd som den som studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. En ny möjlighet till uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå infördes samtidigt för vissa ensamkommande unga som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om utvisning. En ansökan om ett sådant uppehållstillstånd ska ha gjorts senast den 30 september 2018.

I den tillfälliga lagen finns också bestämmelser om när uppehållstillstånd får vägras, om undantag från kravet på att ansökan ska ha gjorts före inresan i landet, om skyldighet att redovisa studieaktivitet, om omprövning av giltighetstiden för uppehållstillstånd, om återkallelse av uppehållstillstånd och om överklagande.

4.2 Lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

När den tillfälliga lagen upphör att gälla, dvs. den 20 juli 2019, träder lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå i kraft. Lagen är tidsbegränsad och innebär bl.a. att det, efter att den tillfälliga lagen har upphört att gälla, finns möjlighet att beviljas uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, uppehållstillstånd för fortsatta studier, uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning och permanent uppehållstillstånd vid försörjning under en viss tid. I lagen finns också bestämmelser om när uppehållstillstånd får vägras, om undantag från kravet på att ansökan ska ha gjorts före inresan i landet, om skyldighet att redovisa studieaktivitet, om omprövning av giltighetstiden för uppehållstillstånd, om återkallelse av uppehållstillstånd och om överklagande.

5 Förlängning av den tillfälliga lagen

5.1 Fortsatt giltighet av den tillfälliga lagen

Regeringens förslag: Lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige ska fortsätta att gälla till och med den 19 juli 2021.

Utkastets förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Många remissinstanser, bl.a. *Amnesty International*, *Barnombudsmannen*, *Ensamkommandes Förbund*, *Flykting-*

gruppernas riksråd (FARR), Förvaltningsrätten i Göteborg, Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queeras rättigheter (RFSL), Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, Rädda barnen, Svenska kyrkan, Svenska Röda Korset, Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, avstyrker eller är negativt inställda till förslaget. Ett flertal andra remissinstanser, bl.a. Göteborgs kommun, Kungsbacka kommun, Sigtuna kommun och Stockholms kommun, tillstyrker, är positivt inställda till eller har inga synpunkter på förslaget. Stockholms kommun anser bl.a. att förslagen bidrar till ökad stabilitet och tydlighet, och därigenom bättre förutsättningar för bl.a. mottagandet. Migrationsverket och Polismyndigheten delar utkastets bedömning att antalet asylsökande kan antas minska vid en förlängning av den tillfälliga lagens giltighetstid jämfört med en återgång till utlänningslagens regler. Flera remissinstanser, bl.a. FARR, UNICEF Sverige och Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, anser att det är en brist att ingen analys har gjorts av vilket genomslag eller vilka konsekvenser den tillfälliga lagen har fått. Flera av remissinstanserna som avstyrker eller är negativt inställda till förslaget vidhåller de synpunkter som de framfört i samband med lagens tillkomst.

Skälen för regeringens förslag: Den tillfälliga lagen trädde i kraft den 20 juli 2016 och gäller i tre år, dvs. till och med den 19 juli 2019. Lagen infördes som en av flera åtgärder för att minska antalet asylsökande som sökte sig till Sverige samtidigt som kapaciteten i mottagandet och etableringen skulle förbättras. Vid införandet gjordes bedömningen att begränsningarna av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige behövdes under en period om högst tre år.

I utkastet till lagrådsremiss föreslås att den tillfälliga lagen ska fortsätta att gälla under ytterligare två år. Många remissinstanser, bl.a. Förvaltningsrätten i Göteborg, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar och Svenska kyrkan, ifrågasätter behovet av att lagen förlängs och anser att det är oklart om det är den tillfälliga lagen eller andra åtgärder som medfört att färre personer nu ansöker om asyl i Sverige. Det är i och för sig riktigt att det inte med säkerhet går att fastställa i vilken utsträckning varje åtgärd, ensam eller i förening med andra åtgärder, har påverkat antalet asylsökande. Av Migrationsverkets prognos från den 15 februari 2019 (P2-19) framgår dock att antalet asylsökande bedöms bli lägre vid en förlängning av den tillfälliga lagen jämfört med en återgång till utlänningslagen. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att en återgång till utlänningslagens regelverk med allra största sannolikhet kommer att leda till att antalet asylsökande i Sverige ökar. Sverige är vidare fortfarande ett av de länder inom EU som tar emot flest asylsökande i förhållande till dess folkmängd. Även om antalet asylsökande har minskat är belastningen på mottagningssystemet fortfarande hög och det rekordhögga antalet asylsökande under 2015 innebär även fortsättningsvis utmaningar i det svenska samhället, bl.a. när det gäller nyanländas etablering. Det gäller t.ex. inom områdena boende, skola, arbetsmarknadsåtgärder och social välfärd. När det gäller mottagandet av nyanlända har regeringen genomfört åtgärder för att stärka kapaciteten men för många kommuner är läget fortsatt ansträngt.

Inom EU pågår fortfarande förhandlingar om ett nytt gemensamt regelverk för asyl som kan komma att få inverkan även på det svenska

Prop. 2018/19:128 regelverket. Därtill kan flyktingsituationen i och i närheten av Europa medföra att antalet asylsökande kraftigt ökar. Utan gränskontroller är det vidare troligt med sekundära förflyttningar inom EU, framförallt till de länder som har asyl- och mottagningsystem som uppfattas som mer attraktiva. En parlamentariskt sammansatt kommitté kommer att tillsättas i närtid med uppdraget att arbeta fram förslag på framtidens migrationspolitik. Som bl.a. *Stockholms kommun* anför är det önskvärt att begränsa antalet förändringar av lagstiftningen på kort tid.

Enligt regeringens mening finns det mot bakgrund av vad som anges ovan anledning att låta de svenska reglerna i huvudsak vara fortsatt restriktiva inom ramen för EU-rätten och internationella konventioner under ytterligare två år. Därigenom ökar möjligheterna till en tillfredsställande etablering för de asylsökande som kommit till Sverige under senare år och som beviljats uppehållstillstånd här. Den tillfälliga lagen bör därmed fortsätta att gälla under ytterligare två år, dvs. till och med den 19 juli 2021.

En förlängning av den tillfälliga lagens giltighetstid innebär att nya överväganden behöver göras i vissa delar och att vissa delar av lagen behöver justeras. Som utgångspunkt bör dock i huvudsak gälla att de befintliga begränsningarna av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige som finns i den tillfälliga lagen ska kvarstå under lagens giltighetstid. Övervägandena och förslagen på justeringar redogörs det för i följande avsnitt.

5.2 Upphållstillstånd för skyddsbehövande

Regeringens bedömning: Det bör inte göras några ändringar i den tillfälliga lagens bestämmelser om tidsbegränsade uppehållstillstånd för flyktingar, alternativt skyddsbehövande eller på grund av verkställighetshinder. Det bör inte heller göras några ändringar i bestämmelserna i den tillfälliga lagen som gäller övriga skyddsbehövande.

Utkastets bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Många remissinstanser avstyrker eller är negativt inställda till att det inte föreslås några ändringar i bestämmelserna om tidsbegränsade uppehållstillstånd för flyktingar och alternativt skyddsbehövande. Flera remissinstanser, bl.a. *Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor* och *Rädda barnen*, menar att tidsbegränsade uppehållstillstånd till skyddsbehövande i många fall leder till negativa konsekvenser särskilt för barn och unga. *Barnombudsmannen* anser att en sådan ordning under vissa omständigheter kan anses stå i strid med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och *Förvaltningsrätten i Göteborg* efterfrågar en närmare analys av om tidsbegränsade uppehållstillstånd är förenliga med principen om barnets bästa. Flera remissinstanser, bl.a. *Socialstyrelsen* och *Svenska Röda Korset*, menar att tidsbegränsade uppehållstillstånd riskerar att leda till ökad psykisk ohälsa och att vårdinsatser begränsas eller nekas. *Ensamkommandes Förbund* anser att tidsbegränsade uppehållstillstånd till skyddsbehövande slår särskilt hårt mot HBTQ-personer och ifrågasätter hur dessa ska våga berätta om sin identitet när de endast erbjuds tillfälligt skydd. Flera remissinstanser, bl.a. *Arbetsförmedlingen*, *Arbetsgivarverket*, *Akademikerförbundet SSR*,

Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och *Företagarna*, anser att tidsbegränsade uppehållstillstånd till skyddsbehövande är negativt för den långsiktiga etableringen av nyanlända och riskerar att leda till brist på kompetent arbetskraft. *Landsorganisationen (LO)* anser att det är eftersträvansvärt ur ett humanitärt perspektiv och ur ett etableringsperspektiv att erbjuda permanenta uppehållstillstånd men att det måste vägas mot långsiktiga möjligheter att integrera och etablera nyanlända i Sverige. Vissa remissinstanser, t.ex. *Svenska kyrkan* och *UNHCR:s regionkontor för de baltiska och nordiska länderna*, anför att om uppehållstillstånden till skyddsbehövande fortsatt ska vara tidsbegränsade bör de beviljas för en längre tid. Flera remissinstanser, t.ex. *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar*, *Rädda barnen*, *UNHCR* och *Svenska Röda Korset*, är kritiska mot den åtskillnad som görs mellan flyktingar och alternativt skyddsbehövande när det gäller längden på de tidsbegränsade uppehållstillstånden. *Migrationsverket* efterfrågar ett förtydligande i bestämmelsen i 5 § den tillfälliga lagen om vilka tillståndstider som ska gälla vid ytterligare förlängningsansökningar.

Ett flertal remissinstanser, bl.a. *Akademikerförbundet SSR*, *Flyktinggruppernas riksråd (FARR)*, *Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter (RFSL)*, *Rädda barnen* och *Svenska Röda Korset*, avstyrker eller är negativt inställda till att det inte föreslås några ändringar i begränsningarna av möjligheten att bevilja uppehållstillstånd till övrigt skyddsbehövande. *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar* anser att behovet av denna grund för uppehållstillstånd behöver analyseras närmare.

Migrationsverket påtalar att motsvarande begränsning som finns i 11 § den tillfälliga lagen, att uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter endast får beviljas om det skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande att avvisa eller utvisa utlännen, saknas i bestämmelsen om verkställighetshinder i 12 kap. 18 § UtL. Denna skillnad kan få till följd att t.ex. barn som i grundprövningen uppvisar svåra sjukdomssymptom inte beviljas uppehållstillstånd medan barn som uppvisar motsvarande symptom på verkställighetsstadiet beviljas uppehållstillstånd, under förutsättning att det bedöms vara fråga om nya omständigheter.

Skälen för regeringens bedömning

Tidsbegränsade uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 § UtL

Av det omarbetade skyddsgrundsdirektivet¹, som finns i *bilaga 5*, framgår att medlemsstaterna ska utfärda ett uppehållstillstånd till de personer som innehar flyktingstatus som ska gälla i minst tre år och vara förnybart om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat (artikel 24.1). För de som innehar status som alternativt skyddsbehövande ska ett uppehållstillstånd utfärdas som ska

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (omarbetning).

Prop. 2018/19:128 gälla i minst ett år och, om det förnyas, i minst två år, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat (artikel 24.2).

Enligt 5 § den tillfälliga lagen beviljas en flykting ett uppehållstillstånd som är giltigt i tre år, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas en flykting ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat. Giltighetstiden för det nya tillståndet ska bestämmas i enlighet med reglerna för det första tillståndet. Om utlänningslagen är alternativt skyddsbehövande beviljas ett uppehållstillstånd som är giltigt i tretton månader. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

Flera remissinstanser är kritiska till bedömningen att uppehållstillstånd till skyddsbehövande även fortsättningsvis ska vara tidsbegränsade som huvudregel och menar att det är negativt för etableringen och integrationen samt riskerar att leda till ökad psykisk och fysisk ohälsa. Vissa remissinstanser ifrågasätter även om en ordning med tidsbegränsade uppehållstillstånd är i linje med barnkonventionen. Regeringen konstaterar att varken EU-rätten eller internationella konventioner kräver att permanent uppehållstillstånd ges till en skyddsbehövande. Av avsnitt 5.6 framgår vidare att det även fortsättningsvis kommer att finnas en möjlighet att beviljas permanent uppehållstillstånd för den som kan försörja sig genom arbete eller näringsverksamhet (17 §). Permanent uppehållstillstånd kommer också att kunna beviljas till ett barn med varaktigt nedsatt hälsotillstånd i vissa fall då det absolut krävs att han eller hon beviljas ett permanent uppehållstillstånd (18 §). Som *Migrationsverket* påpekar är det även rimligt att anta att en inte obetydlig andel av de som har fått tidsbegränsade uppehållstillstånd som flyktingar eller alternativt skyddsbehövande kommer att uppfylla förutsättningarna för att beviljas ställning som varaktigt bosatt och därmed beviljas permanent uppehållstillstånd under tiden för lagens förlängda giltighetstid (jfr 5 a kap. 1 § och 5 kap. 2 b § UtlL). I den tillfälliga lagen finns också särskilda bestämmelser om längre uppehållstillstånd vid gymnasiestudier för skyddsbehövande ungdomar och unga vuxna (16 a §) som kommer att gälla även under den förlängda giltighetstiden. Även om en fortsatt ordning med tidsbegränsade uppehållstillstånd kan medföra negativa konsekvenser, bl.a. för barn som är särskilt utsatta och därmed kan påverkas negativt av den osäkerhet som tidsbegränsade uppehållstillstånd medför, anser regeringen mot den angivna bakgrunden att uppehållstillstånd som huvudregel fortsatt bör vara tidsbegränsade under de två år som den tillfälliga lagen föreslås gälla. Som framgår av avsnitt 5.1 och 8 bedömer regeringen vidare att en förlängning av den tillfälliga lagen kommer att bidra till att antalet asylsökande i Sverige minskar jämfört med vad som skulle vara fallet vid en återgång till de regler i utlänningslagen som gällde tidigare och att möjligheterna till en långsiktigt tillfredsställande etablering för det stora antalet asylsökande som kommit till Sverige under senare år och som beviljats uppehållstillstånd här därigenom ökar.

Vissa remissinstanser ifrågasätter att tillståndstiderna är olika för flyktingar och alternativt skyddsbehövande trots att skyddsbehovets längd kan vara detsamma. Regeringen konstaterar i denna del att bestämmelsen har utformats med beaktande av det omarbetade skyddsgrundsdirektivets bestämmelser som ett led i att tillfälligt anpassa regelverket till den miniminivå som gäller enligt EU-rätten och internationella konventioner. Direktivet innebär inte någon skyldighet för medlemsstaterna att bevilja alternativt skyddsbehövande uppehållstillstånd med samma giltighetstid som för flyktingar. Det finns inte heller någon begränsning i det direktivet av hur många gånger ett tidsbegränsat uppehållstillstånd kan beviljas en utlänning, så länge grunden för att bevilja tillståndet kvarstår. Det finns därmed inte något hinder enligt direktivet mot att behålla ordningen med tidsbegränsade uppehållstillstånd under ytterligare en tid med de tillståndstider som gäller enligt den nuvarande ordningen. Ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § UtL bör mot denna bakgrund alltså vara tidsbegränsat med samma tillståndslängder som gäller enligt nuvarande bestämmelser. Giltighetstiden för ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting bör alltså som huvudregel bestämmas till tre år vid det första tillfället och om uppehållstillståndet förlängs till tre år i taget. Giltighetstiden för ett uppehållstillstånd som beviljas en alternativt skyddsbehövande bör på motsvarande sätt som huvudregel bestämmas till 13 månader vid det första tillfället och om uppehållstillståndet förlängs till två år i taget. Till skillnad från Migrationsverket anser regeringen inte att detta behöver förtydligas i 5 § den tillfälliga lagen.

En förlängning av den tillfälliga lagens giltighetstid kommer att påverka möjligheten för vissa utlänningar att beviljas svenskt medborgarskap. En förutsättning för att beviljas svenskt medborgarskap är nämligen som regel att utlänningen har permanent uppehållstillstånd. Utlänningen måste emellertid i de flesta fall även ha vistats i Sverige en viss tid för att kunna få medborgarskap. En förlängning av den tillfälliga lagens giltighetstid innebär att det kan dröja längre tid för vissa utlänningar innan de kan beviljas svenskt medborgarskap. I FN:s konvention om begränsning av statslöshet (SÖ 1969:12) regleras vissa situationer då konventionsstaterna ska tillerkänna individer medborgarskap. Så är t.ex. fallet om en person föds på en konventionsstats territorium och personen annars skulle bli statslös. Konventionsstaterna får dock ställa upp vissa villkor för att medborgarskap ska beviljas. I den europeiska konventionen om medborgarskap (SÖ 2001:20) återfinns motsvarande bestämmelse. Den innehåller även i övrigt detaljerade bestämmelser om både förvärv och upphörande av medborgarskap. En konventionsstat är bl.a. skyldig att medge möjlighet till naturalisation för personer som har legalt och varaktigt hemvist inom dess territorium sedan tio år. Sverige har tillträtt båda dessa konventioner. I avsnitt 5.6 föreslås att det i den tillfälliga lagen ska införas en bestämmelse om permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar som fötts i Sverige och som sedan födelsen är statslösa. Någon ytterligare justering av den tillfälliga lagen krävs inte med anledning av nämnda konventioner vid en förlängning av lagens giltighetstid.

Skyddskategorin övriga skyddsbehövande (4 kap. 2 a § UtIL) saknar EU-rättslig eller annan internationell motsvarighet. I samband med att de svenska reglerna tillfälligt skärptes inom ramen för EU-rätten och internationella konventioner undantogs denna kategori från rätten till uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 § UtIL. Likaså undantogs kategorin från möjligheten att erhålla statusförklaring. Regeringen anser, till skillnad från t.ex. *FARR*, *RFSL* och *Svenska Röda Korset*, att möjligheten att bevilja uppehållstillstånd till denna grupp fortsatt bör vara begränsad vid en förlängning av lagens giltighetstid. Några ändringar i den tillfälliga lagens bestämmelser om uppehållstillstånd och statusförklaring för övriga skyddsbehövande bör därför inte göras.

Uppehållstillstånd på grund av hinder mot verkställighet och ny prövning

Enligt 15 § den tillfälliga lagen ska ett uppehållstillstånd som beviljas en utlännings på grund av verkställighetshinder enligt 12 kap. 18 § första stycket UtIL vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas, ska även detta vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. I den tillfälliga lagen finns särskilda bestämmelser om längre uppehållstillstånd vid studier och om permanent uppehållstillstånd i vissa fall. Eftersom ordningen med tidsbegränsade uppehållstillstånd för flyktingar och alternativt skyddsbehövande föreslås gälla under ytterligare tid bör även ett uppehållstillstånd som beviljas på grund av verkställighetshinder fortsatt vara tidsbegränsat och beviljas för 13 månader i taget. *Migrationsverket* påtalar att det för att uppehållstillstånd ska beviljas på grund av verkställighetshinder med stöd av 12 kap. 18 § första stycket 3 UtIL inte finns något krav på att ett beslut ska stå i strid med ett svenskt konventionsåtagande, vilket krävs för att uppehållstillstånd ska beviljas på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter enligt 11 § den tillfälliga lagen. Verket menar att denna ordning kan leda till att t.ex. barn som i grundprövningen uppvisar svåra sjukdomssymptom inte beviljas uppehållstillstånd medan barn som visar motsvarande symptom på verkställighetsstadiet beviljas uppehållstillstånd om det bedöms vara fråga om nya omständigheter. Regeringen kan konstatera att en sådan situation visserligen kan uppkomma. Mot bakgrund av att den tillfälliga lagen endast ska gälla under en begränsad tid och att utgångspunkten för förlängningen av lagen är att befintliga begränsningar ska fortsätta gälla i så stor utsträckning som möjligt, anser dock regeringen att det inte bör göras några ändringar i denna del.

Enligt 16 § den tillfälliga lagen ska *Migrationsverket* inte bevilja ny prövning enligt 12 kap. 19 § första stycket eller 19 b § första stycket UtIL, om de omständigheter som åberopas endast är sådana som kan ligga till grund för skyddsbehov enligt 4 kap. 2 a § UtIL, dvs. som övrig skyddsbehövande. Som framgår ovan föreslås att skyddskategorin övriga skyddsbehövande fortsatt inte ska kunna beviljas uppehållstillstånd. Vid en förlängning av den tillfälliga lagen bör därför, i enlighet med vad som gäller enligt nuvarande ordning, ny prövning inte kunna beviljas om de omständigheter som utlännings åberopar endast är sådana som kan ligga till grund för skyddsbehov som övrig skyddsbehövande.

5.3 Uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter

Prop. 2018/19:128

Regeringens bedömning: Det bör inte göras några ändringar i den tillfälliga lagens bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter.

Utkastets bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ett flertal remissinstanser, bl.a. *Barnombudsmannen*, *UNICEF Sverige*, *Ensamkommandes Förbund*, *Rädda barnen*, *Svenska kyrkan* och *Svenska Röda Korset*, är kritiska till att det inte föreslås några ändringar av begränsningen av möjligheten att bevilja uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter. Flera remissinstanser, bl.a. Svenska Röda Korset och UNICEF Sverige, anser att bestämmelsen är alltför snäv och rättsosäker och att den har lett till att den lägre tröskeln för att bevilja barn uppehållstillstånd på grund av särskilt ömmande omständigheter inte längre tillämpas. Som exempel ges att kravet på att en avvisning eller utvisning ska stå i strid med svenska konventionsåtaganden tillsammans med Migrationsverkets tolkning av Europadomstolens praxis har gjort att utrymmet för att bevilja uppehållstillstånd för barn med allvarliga sjukdomstillstånd, t.ex. uppgivenhetssyndrom, har blivit mycket litet. Barnombudsmannen och *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar* anser att det måste tydliggöras att kraven på vad som är en oacceptabel kränkning av rättigheter skiljer sig åt för barn och för vuxna vid bedömningen av om ett beslut om avvisning eller utvisning står i strid med t.ex. artikel 3 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen).

Enligt flera remissinstanser, bl.a. Ensamkommandes Förbund och Rädda barnen, har begränsningen bidragit till ökad psykisk ohälsa bland ensamkommande barn och unga och till att allt fler avviker från systemet och riskerar exploatering.

Ett flertal remissinstanser, bl.a. Barnombudsmannen, efterfrågar ett tydligare barnrättsperspektiv, särskilt med tanke på att barnkonventionen blir svensk lag den 1 januari 2020. Några remissinstanser, bl.a. *Förvaltningsrätten i Göteborg* och *Förvaltningsrätten i Malmö*, efterfrågar även ett klagande av vilka konventionsåtaganden som avses i bestämmelsen.

Svenska kyrkan anser att längden på uppehållstillstånd som beviljas med stöd av bestämmelsen bör vara längre.

Skälen för regeringens bedömning: Bestämmelsen i 5 kap. 6 § UtL om uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter medger rätt till uppehållstillstånd i fler fall än vad som krävs för att Sverige ska uppfylla sina internationella åtaganden. I samband med införandet av den tillfälliga lagen begränsades därför möjligheten till uppehållstillstånd på denna grund. Enligt 11 § den tillfälliga lagen får ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § UtL endast beviljas om det skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande att avvisa eller utvisa utlännigen. Om ett sådant uppehållstillstånd beviljas ska det enligt 12 § den tillfälliga lagen vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas därefter ska även detta vara tidsbegränsat

Prop. 2018/19:128 och då gälla i två år. I den tillfälliga lagen finns särskilda bestämmelser om längre uppehållstillstånd vid studier och om permanent uppehållstillstånd i vissa fall.

Förslaget att förlänga den tillfälliga lagens giltighetstid innebär att de svenska reglerna fortsatt ska vara restriktiva inom ramen för EU-rätten och internationella konventioner under ytterligare två år. Även med beaktande av de negativa konsekvenser som begränsningen har medfört i vissa fall anser regeringen att möjligheten till uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter fortsatt bör vara begränsad under denna tid. Även fortsättningsvis kommer dock uppehållstillstånd kunna beviljas om det skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande att avvisa eller utvisa en person.

I sammanhanget bör framhållas att av den sakpolitiska överenskommelse som har gjorts mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna framgår att partierna kommer att driva en ny humanitär grund för uppehållstillstånd i den parlamentariskt sammansatta kommitté som kommer att få i uppdrag att arbeta fram förslag på framtidens migrationspolitik.

Flera remissinstanser anser att bestämmelsen är alltför snäv och leder till rättsosäkra bedömningar samt att den lett till att den lägre tröskeln för att bevilja barn uppehållstillstånd på grund av särskilt ömmande omständigheter inte längre tillämpas. Vidare efterfrågas ett tydligare barnrättsperspektiv och ett förtydligande av vilka konventionsåtaganden som avses, särskilt mot bakgrund av att barnkonventionen blir svensk lag.

För att bestämmelsen i 11 § den tillfälliga lagen ska vara tillämplig krävs både att det finns sådana synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter som krävs för uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § UtlL och att en avvisning eller utvisning skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande (jfr MIG 2018:16). Som regeringen anfört i samband med lagens tillkomst är det i första hand Europakonventionen och barnkonventionen som aktualiseras när det gäller frågor om uppehållstillstånd med stöd av denna bestämmelse, men även t.ex. Europarådets konvention om bekämpande av människohandel kan aktualiseras (jfr prop. 2015/16:174 s. 52). Barnkonventionen ger i artikel 3 uttryck för principen om barnets bästa. En motsvarande bestämmelse finns i artikel 24 i den Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Att hänsyn ska tas till barnets bästa i juridiska sammanhang där barn berörs är en viktig svensk rättsprincip. Principen om barnets bästa är införlivad i svensk rätt bl.a. genom portalparagrafen om barnets bästa i 1 kap. 10 § UtlL. Där framgår att i fall som rör barn ska särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver. Att barnkonventionen ska beaktas i ärenden om uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen framgår alltså redan av att portalparagrafen ska tillämpas även när beslut fattas med stöd av den tillfälliga lagen. Som lagstiftaren tidigare anfört får prövningen av barnets bästa dock inte gå så långt att det i princip blir till ett eget kriterium för uppehållstillstånd att vara barn (prop. 1996/97:25 s. 247). Den 1 januari 2020 träder lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter i kraft. Enligt lagen ska artiklarna 1–42 i barnkonventionen gälla som svensk lag. Därmed förtydligas att domstolar och förvaltningsmyndigheter ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen vid avvägningar och bedömningar som görs i

beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. Barnkonventionen ska ses som en helhet och rättigheterna i konventionen ska tolkas i relation till varandra (jfr prop. 2017/18:186 s. 76 och 77).

Vid bedömningen av huruvida ett beslut att avvisa eller utvisa utlänningen skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande måste givetvis beaktas hur dessa åtaganden i fall rörande enskilda individer har tolkats av relevanta internationella och nationella domstolar, såsom Europadomstolen och i förekommande fall konventionskommittéer. Migrationsöverdomstolen har uttalat sig om rätten till skydd för privat- och familjeliv enligt artikel 8 i Europakonventionen och vistelse i Sverige (MIG 2012:13 och MIG 2015:4) och om att utvisning av en utlänning som lider av sjukdom i vissa fall kan anses utgöra omänsklig och förnedrande behandling enligt artikel 3 i Europakonventionen (MIG 2015:9). Migrationsöverdomstolen har, som framgår ovan, även gett vägledning om hur bestämmelsen i 11 § den tillfälliga lagen ska tillämpas (MIG 2018:16).

Tillståndstidens längd följer inte av EU-rätten eller internationella konventioner (jfr prop. 2015/16:174 s. 54). Regeringen anser därför, till skillnad från *Svenska kyrkan*, att längden även fortsättningsvis som huvudregel bör bestämmas till tretton månader vid det första beslutstillfället och till två år i taget om uppehållstillståndet förlängs.

5.4 Familjeåterförening

Regeringens förslag: Begränsningarna av möjligheten att beviljas uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 UtL, om anknytningspersonen är en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen, ska tas bort. Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 och 2 UtL ska, om anknytningspersonen är en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen, beviljas om den alternativt skyddsbehövande bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Vid tillämpning av 5 kap. 17 a § andra stycket UtL ska uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b UtL få vägras om någon av makarna eller samborna är under 21 år.

Om anknytningspersonen är en alternativt skyddsbehövande som har fått sin ansökan om uppehållstillstånd registrerad hos Migrationsverket med registreringsdatum den 25 november 2015 eller senare och har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen senast den 19 juli 2019, ska försörjningskravet i 9 § den tillfälliga lagen endast gälla om ansökan om uppehållstillstånd görs senare än den 19 oktober 2019, om familjeåterförening är möjlig i ett land utanför EU som familjen har särskild anknytning till, eller om utlänningen och anknytningspersonen inte har sammanbott utomlands en längre tid och det inte heller på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

Regeringens bedömning: Det bör inte göras några andra ändringar i den tillfälliga lagens bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av anknytning.

Utkastets förslag och bedömning överensstämmer med regeringens men förslaget har en något annorlunda lagteknisk utformning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser, bl.a. *Arbetsförmedlingen*, *Flyktinggruppernas riksråd (FARR)*, *Göteborgs kommun*, *Justitiekanslern*, *Malmö kommun*, *Svenska Röda Korset*, *Svenska kyrkan*, *Socialstyrelsen*, *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* och *UNICEF Sverige*, tillstyrker, välkomnar eller är positivt inställda till förslagen. Flera remissinstanser har dock synpunkter på förslagets närmare utformning. *Kungsbacka kommun* och *Landsorganisationen (LO)* avstyrker respektive avvisar förslagen. *Nacka kommun* motsätter sig det föreslagna undantaget från försörjningskravet.

Flera remissinstanser, bl.a. *UNHCR:s regionkontor för de baltiska och nordiska länderna* och *Svenska Röda Korset*, är kritiska mot att kretsen av anhöriga som kan beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning fortsatt är begränsad till kärnfamiljen. *Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter (RFSL)* anser att begränsningen i denna del kan slå särskilt hårt mot HBTQ-personer eftersom de sällan har möjlighet att gifta sig eller sammanbo i sina hemländer. *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar* menar att begränsningen innebär att denna grupp indirekt diskrimineras i strid med Europakonventionen.

Migrationsverket påtalar att förslaget att alternativt skyddsbehövande ska få rätt till familjeåterförening under samma förutsättningar som flyktingar innebär att en bedömning av om anknytningspersonen uppfyller rekvisitet ”välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd” kommer att behöva göras i betydligt fler fall och efterfrågar ett förtydligande av vilka omständigheter som bör vägas in i bedömningen. *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar* anser att det finns en risk för att rekvisitet kommer att bedömas olika för flyktingar och alternativt skyddsbehövande.

Förvaltningsrätten i Malmö anser att en förlängning av lagen innebär att tidigare tillämpningssvårigheter förvärras, bl.a. i de fall då en proportionalitetsbedömning behöver göras vid bedömningen av om ett beslut strider mot artikel 8 i Europakonventionen. Vissa remissinstanser, bl.a. *Barnombudsmannen*, efterfrågar en barnrättsanalys och tydliggöranden av vilka konventionsåtaganden som avses, särskilt med anledning av att barnkonventionen blir svensk lag den 1 januari 2020. *Migrationsverket* påtalar att förutsättningarna för familjeåterförening kan ha ändrats under tiden som den tillfälliga lagen har varit i kraft, t.ex. att barn kan ha hunnit fylla 18 år, och efterfrågar ett klargörande av hur bedömningen av rätten till familjeåterförening ska göras i dessa fall och ifrågasätter att den bedömningen ska göras inom ramen för ventilen i 13 § den tillfälliga lagen.

Några remissinstanser, t.ex. *Rädda barnen* och *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet*, anser att även andra grupper som beviljats tidsbegränsade uppehållstillstånd med stöd av den tillfälliga lagen, t.ex. på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter, ska ha rätt till familjeåterförening.

Flera remissinstanser, bl.a. *Svenska Röda Korset* och *Svenska kyrkan*, har synpunkter på försörjningskravets räckvidd och menar att det utvidgade och skärpta försörjningskravet utestänger vissa kategorier från möjligheten att utgöra anknytningspersoner, t.ex. barn, funktionshindrade

och pensionärer. *Kammarrätten i Stockholm*, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar och *Civil Rights Defenders* menar att en sådan begränsning för vissa grupper kan bli oproportionerlig eller till och med diskriminerande och hänvisar bl.a. till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. *Amnesty International* anser att utformningen av undantaget från försörjningskravet innebär att HBTQ-personer har svårt att praktiskt tillgodogöra sig rätten till familjeåterförening eftersom de har svårt att visa på ett väl etablerat förhållande i hemlandet. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar och Svenska Röda Korset påpekar att EU-rätten uppställer ett krav på att en individuell bedömning görs av försörjningskravet och att ett sådant inte får tillämpas kategoriskt och anser att detta bör förtydligas i lagtexten.

Några remissinstanser, bl.a. Förvaltningsrätten i Malmö, Amnesty International och Migrationsverket, anser att det kan vara svårt för sökandena att hinna ansöka eller få sin ansökan registrerad inom den utsatta tidsfristen för att undantas från försörjningskravet. Vissa remissinstanser, bl.a. Rädda barnen, är kritiska mot att tremånadersfristen gäller även för kvotflyktingar som först ska hinna ta sig till Sverige innan de kan ansöka om familjeåterförening och som därigenom indirekt diskrimineras. *Ambassaden i Amman* anser att det finns anledning att överväga att utsträcka tidsfristen att ansöka utan att omfattas av försörjningskravet till exempelvis sex månader. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar efterfrågar vidare ett klargörande av om undantaget från försörjningskravet även omfattar ansökningar som har lämnats in före lagens ikraftträdande men ännu inte avgjorts.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser att det bör övervägas att införa förenklade förfaranden för de personer som nu får rätt till familjeåterförening men som tidigare har ansökt om men nekats familjeåterförening under den tillfälliga lagens giltighetstid samt att anknytningspersonen ges rätt att anhängiggöra en ansökan om familjeåterförening. Även FARR och Rädda barnen har synpunkter på ansökningsförfarandet. Vissa remissinstanser, t.ex. UNICEF Sverige och Svenska Röda Korset, påtalar vikten av tydlig information om lagändringarna till de berörda.

Några remissinstanser, bl.a. Svenska Röda Korset och FARR, har synpunkter på att begränsningen av uppehållstillståndens längd förlängs och konsekvenserna som det får för möjligheten att beviljas uppehållstillstånd vid s.k. brustna anknytningar.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Upphållstillstånd på grund av anknytning till en flykting

I 6 § den tillfälliga lagen har det införts en bestämmelse för att klargöra att det svenska regelverket, även när uppehållstillstånd tidsbegränsas i större utsträckning, lever upp till kraven i familjeåterföreningsdirektivet². Direktivet finns i *bilaga 6*. Av bestämmelsen i 6 § den tillfälliga lagen följer att om den person som utlännings åberopar anknytning till är en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den

² Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening.

Prop. 2018/19:128 tillfälliga lagen ska uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 UtlL, dvs. till flyktingens make, sambo och barn samt barn till flyktingens make eller sambo, beviljas om flyktingen bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Av 6 § den tillfälliga lagen framgår också att vid tillämpning av 5 kap. 17 a § andra stycket UtlL får uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 och 2 b samma lag vägras om någon av makarna eller samborna är under 21 år. En utlänning som är förälder till ett ensamkommande barn som är flykting har rätt till uppehållstillstånd oavsett om barnet har ett permanent eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd (5 kap. 3 § första stycket 4 UtlL).

Upphållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § UtlL ska enligt 6 § den tillfälliga lagen inte beviljas om anknytningspersonen är en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen.

Regeringen har i förarbetena till den tillfälliga lagen uttalat att en flykting, vars uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen, i regel torde anses ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd eftersom skyddsskäl som regel kvarstår under en längre tid och begränsningarna av möjligheten att få permanent uppehållstillstånd kommer att upphöra när den tillfälliga lagen upphör att gälla (prop. 2015/16:174 s. 39). Förslaget att den tillfälliga lagen ska fortsätta att gälla till och med den 19 juli 2021 innebär att även begränsningarna avseende möjligheten att få permanent uppehållstillstånd kommer att fortsätta gälla under samma tid. En flykting som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen kommer dock att kunna beviljas ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd när det tidigare tillståndet löper ut förutsatt att skyddsskäl kvarstår. Giltighetstiden för ett sådant uppehållstillstånd ska som huvudregel vara tre år (jfr 5 § andra stycket den tillfälliga lagen). Bedömningen av om flyktingen har välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd bör utgå ifrån hur troligt det är att utlänningen utifrån nuvarande omständigheter senare kommer att beviljas ett permanent uppehållstillstånd (jfr MIG 2018:19). Utöver den tillfälliga lagens begränsade giltighetstid bör därvid även beaktas möjligheterna för en utlänning att beviljas ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning enligt 17 § den tillfälliga lagen respektive 5 § lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå eller som varaktigt bosatt i Sverige enligt 5 kap. 2 b § UtlL. En flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen får mot denna bakgrund i regel anses ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd, även om den tillfälliga lagens giltighetstid förlängs i två år.

Ett uppehållstillstånd som beviljas på grund av anknytning till en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen ska gälla för samma tid som uppehållstillståndet för den person som det återopas anknytning till (8 § den tillfälliga lagen).

Regeringen anser, till skillnad från bl.a. *RFSL* och *Barnombudsmannen*, inte att det bör göras några ändringar i den tillfälliga lagens bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av anknytning till en flykting.

Möjligheten att beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen är begränsad, vilket framgår av 7 § första stycket den tillfälliga lagen. Begränsningarna i 7 § infördes som ett led i att tillfälligt skärpa de svenska reglerna inom ramen för EU-rätten och internationella konventioner. Begränsningarna gäller dock inte om anknytningspersonen är en alternativt skyddsbehövande som har ansökt om uppehållstillstånd senast den 24 november 2015 (se 7 § andra stycket). Uppehållstillstånd på grund av anknytning ska då beviljas enligt 5 kap. 3 § första stycket 4 UtL och i samma utsträckning som för den som återoppar anknytning till en flykting.

Familjeåterföreningsdirektivet är inte tillämpligt på alternativt skyddsbehövande. Av särskild betydelse för rätten till familjeåterförening för en alternativt skyddsbehövande är därför Europakonventionen och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Enligt artikel 8 i Europakonventionen har var och en rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens. Offentlig myndighet får inte inskränka åtnjutande av denna rättighet annat än med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till statens säkerhet, den allmänna säkerheten, landets ekonomiska välbefinnande eller till förebyggande av oordning eller brott eller till skydd för hälsa eller moral eller för andra personers fri- och rättigheter. Av Europadomstolens praxis följer att artikel 8 inte medför en övergripande skyldighet för en stat att respektera immigranternas val av bosättningsland och att tillåta familjeåterförening på sina territorier (se bl.a. Europadomstolens dom den 10 juli 2014 i målet Mugenzi mot Frankrike). Omfattningen av en stats skyldigheter varierar beroende på den berörda personens särskilda situation och på allmänintresset. I artikel 14 i Europakonventionen finns som utgångspunkt ett förbud mot diskriminering när det gäller åtnjutande av fri- och rättigheter enligt konventionen. I stadgan om de grundläggande rättigheterna finns bestämmelser om respekt för privatlivet och familjelivet i artikel 7.

Vid den tillfälliga lagens tillkomst gjorde regeringen bedömningen att det, med hänsyn till de stora påfrestningar som det svenska asylsystemet och andra centrala samhällsfunktioner hade utsatts för till följd av det stora antalet asylsökande, var förenligt med Europakonventionen att låta familjeåterförening anstå under de tre år som den tillfälliga lagen skulle gälla. Enligt regeringen kunde det dock inte uteslutas att det på individnivå skulle kunna förekomma något fall där det trots allt skulle strida mot Europakonventionen att personen får vänta på familjeåterförening i upp till tre år. För att undanröja varje risk för att de svenska reglerna bryter mot Europakonventionen eller något annat svenskt konventionsåtagande finns därför en ventil i 13 § den tillfälliga lagen enligt vilken uppehållstillstånd ska beviljas i sådana undantagsfall där ett beslut att neka rätt till familjeåterförening skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande. Bestämelsen möjliggör en individuell prövning i varje enskilt fall där bl.a. relationen mellan familjemedlemmarna och anknytningspersonens rätt till familjeåterförening beaktas (prop. 2015/16:174 s. 54 och 55).

Om giltighetstiden för den tillfälliga lagen förlängs i två år och ingen ändring görs i bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av anknytning kan en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen behöva vänta ytterligare två år innan han eller hon kan återförenas med sin familj. Även om belastningen på mottagningssystemet fortfarande är hög och det rekordhög antalet asylsökande under 2015 fortfarande innebär stora utmaningar i det svenska samhället, är läget nu inte lika ansträngt som när den tillfälliga lagen infördes. Begränsningarna av möjligheten för alternativt skyddsbehövande att återförenas med sin familj riskerar därför vid en förlängning av den tillfälliga lagens giltighetstid att strida mot Europakonventionen i fler fall än tidigare. I likhet med vad flera remissinstanser påtalar anser regeringen att en återinförd familjeåterförening för alternativt skyddsbehövande är humanitärt önskvärd och kommer att underlätta integrationen. Även om utgångspunkten är att begränsningarna i den tillfälliga lagen bör fortsätta att gälla i så stor utsträckning som möjligt finns därför starka skäl att lätta på begränsningarna när det gäller möjligheten för alternativt skyddsbehövande att återförenas med sin familj.

Alternativt skyddsbehövande som har ansökt om uppehållstillstånd senast den 24 november 2015 har redan enligt nuvarande ordning rätt till familjeåterförening under samma förutsättningar som en flykting (7 § andra stycket den tillfälliga lagen). Det är rimligt att en alternativt skyddsbehövande som ansökt om uppehållstillstånd efter den 24 november 2015 får samma möjlighet att återförenas med sin familj. En sådan möjlighet bör därför införas i den tillfälliga lagen. Lagtekniskt bör detta göras genom en ändring av 6 § den tillfälliga lagen så att bestämmelsen omfattar både flyktingar och alternativt skyddsbehövande och genom upphävande av 7 § den tillfälliga lagen.

Även om prövningen av rekvisitet ”välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd”, som *Migrationsverket* påpekar, kommer att behöva göras i fler fall och i vissa fall kan innehålla komplexa moment anser regeringen att det är rimligt att samma krav gäller för den grupp alternativt skyddsbehövande som nu får en möjlighet till familjeåterförening som för flyktingar och alternativt skyddsbehövande som tidigare har haft en sådan möjlighet. Migrationsöverdomstolen har i rättsfallet MIG 2018:19 gett vägledning till hur bedömningen av rekvisitet ”välgrundade utsikter att få ett permanent uppehållstillstånd” ska göras för alternativt skyddsbehövande och därvid konstaterat att det får bedömas utifrån hur troligt det är att skyddsbehovet kvarstår när utlännings nuvarande tillstånd löper ut, där både de individuella skyddsskälerna och aktuell landinformation måste beaktas. I det aktuella fallet ansåg domstolen att det fanns mycket som talade för att anknytningspersonen fortfarande skulle ha behov av skydd när tiden för hans nuvarande tillstånd gått ut och att han vid en förlängningsansökan kunde beviljas permanent uppehållstillstånd eller i vart fall ett förlängt uppehållstillstånd. Domstolen beaktade även att den aktuella personen hade möjlighet att få uppehållstillstånd på grund av arbete eller som varaktigt bosatt. Domstolen fann sammanfattningsvis att han måste anses ha välgrundade utsikter att få ett permanent uppehållstillstånd. *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar* anser att det finns en risk för att rekvisitet kommer att bedömas olika för flyktingar och

alternativt skyddsbehövande. Regeringen konstaterar i denna del att en individuell bedömning av om rekvisitet är uppfyllt ska göras i varje enskilt fall.

Ett uppehållstillstånd som beviljas på grund av anknytning till en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen ska gälla för samma tid som uppehållstillståndet för den person som det återopas anknytning till (8 § den tillfälliga lagen). Som regeringen tidigare anfört är en sådan ordning förenlig med familjeåterföreringsdirektivet även i de fall då det leder till att uppehållstillståndets giltighetstid blir kortare än ett år (jfr prop. 2015/16:174 s. 41). Regeringen anser inte, till skillnad från bl.a. *FARR*, att det bör införas en möjlighet till längre uppehållstillstånd.

Flera remissinstanser, bl.a. *RFSL*, är kritiska till att förslaget endast ger en rätt till familjeåterföring med make, sambo och barn samt barn till flyktingens make eller sambo och pekar bl.a. på risken för att HBTQ-personer i praktiken utestängs från förslaget. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser att utan ett undantag för denna grupp innebär lagen att denna grupp indirekt diskrimineras i strid med artiklarna 8 och 14 i Europakonventionen. Regeringen gör nedan bedömningen att ventilen i 13 § fortsatt ska gälla under den tillfälliga lagens förlängda giltighetstid. Det innebär att det ska göras en individuell prövning av rätten till familjeåterföring i varje enskilt fall. I de fall där det skulle stå i strid med Europakonventionen att neka HBTQ-personer uppehållstillstånd på grund av anknytning ska uppehållstillstånd beviljas. Regeringen anser att det inte bör införas några ytterligare lättnader än den som nämns ovan i den tillfälliga lagens bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av anknytning under den tid som den tillfälliga lagen är i kraft. Några särskilda ansökningsförfaranden för de personer som tidigare har nekats uppehållstillstånd på grund av begränsningarna i rätten till familjeåterföring, som bl.a. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar och *FARR* föreslår, bör inte införas.

Ventilen

I 13 § den tillfälliga lagen finns som nämns ovan en ventil som möjliggör att uppehållstillstånd kan beviljas i sådana undantagsfall när det skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande att neka uppehållstillstånd. Bestämmelsen innebär att en individuell prövning av rätten till familjeåterföring ska göras i varje enskilt fall.

Migrationsöverdomstolen har i avgörandet MIG 2018:20 prövat frågan om ett beslut att neka familjeåterföring skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande. Fallet gällde om det fanns förutsättningar att bevilja föräldrar och syskon uppehållstillstånd på grund av anknytning till ett åttaårigt barn från Syrien som kommit till Sverige med andra släktingar och som fått ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande. Vid en avvägning mellan å ena sidan familjens intresse av att återföras och å andra sidan den svenska statens intresse av att minska antalet asylsökande på grund av de stora påfrestningarna på det svenska asyssystemet och andra centrala samhällsfunktioner fann domstolen att den inskränkning av rätten till respekt för familjeliv som det innebar att i detta fall neka familjemedlemmarna uppehållstillstånd inte stod i rimlig

Prop. 2018/19:128 proportion till statens intresse. Domstolen beaktade att den tillfälliga lagen skulle löpa ut först sommaren 2019 och att det skulle innebära en alltför lång väntan på familjeåterförening med tanke på hur länge barnet hade varit i Sverige. Domstolen fäste också särskild vikt vid att principen om barnets bästa ska ges företräde vid prövningen av om en inskränkning av rätten till respekt för familjeliv enligt artikel 8 i Europakonventionen är proportionerlig.

Även om det i den tillfälliga lagen införs en möjlighet till familjeåterförening också för alternativt skyddsbehövande som ansökt om uppehållstillstånd efter den 24 november 2015 anser regeringen att det finns skäl att låta ventilen i 13 § gälla även fortsättningsvis. Bestämmelsen möjliggör att uppehållstillstånd kan beviljas t.ex. i sådana undantagsfall där det enligt Europakonventionen kan finnas en rätt till familjeåterförening med andra än kärnfamiljen (jfr prop. 2015/16:174 s. 41). Som *Migrationsverket* påtalar kan förutsättningarna för rätten till familjeåterförening ha ändrats under den tillfälliga lagens giltighetstid. Det kan t.ex. finnas barn som har hunnit fylla 18 år och som inte längre ingår i den krets av anhöriga som kan beviljas uppehållstillstånd med stöd av 6 § men som på grund av ett särskilt beroendeförhållande till sina anhöriga ändå har rätt till familjeåterförening enligt Europakonventionen. Regeringen anser, till skillnad från *Migrationsverket* och *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar*, att det är godtagbart att en sådan bedömning görs inom ramen för ventilen under den begränsade tid som den tillfälliga lagen fortsatt ska gälla. Ventilen kan också tillämpas i de undantagsfall då en anknytningsperson har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen på annan grund än skyddsbehov, t.ex. på grund av verkställighetshinder (15 §) eller på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter (11 §), om uppehållstillstånd på grund av anknytning inte kan ges på någon annan grund och ett beslut att neka uppehållstillstånd skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande.

Några remissinstanser, bl.a. *Barnombudsmannen*, efterfrågar ett förtydligande av vilka konventionsåtaganden som avses i ventilen, särskilt mot bakgrund av att barnkonventionen blir svensk lag. Som framgår av förarbetena till den tillfälliga lagen är det endast sådana konventionsåtaganden som är införlivade i svensk rätt som kan ge en rätt till uppehållstillstånd i Sverige och det är framför allt Europakonventionen som blir aktuell vid tillämpningen av 13 §. I fall som rör barn ska portalparagrafen om barnets bästa i 1 kap. 10 § UtlL beaktas vid prövningen. Vid bedömningen ska det även beaktas hur svenska konventionsåtaganden har tolkats av relevanta internationella och nationella domstolar, såsom Europadomstolen samt i förekommande fall konventionskommittéer (jfr prop. 2015/16:174 s. 52–55 och 79). Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, som träder i kraft den 1 januari 2020, innebär ett förtydligande av att domstolar och förvaltningsmyndigheter ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn (se prop. 2017/18:186 s. 74).

Ett uppehållstillstånd som beviljas med stöd av ventilen i 13 § ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader vid första beslutstillfället. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år (14 § den tillfälliga lagen).

I den tillfälliga lagen finns bestämmelser om att ett krav på försörjningsförmåga som huvudregel ställs upp för att uppehållstillstånd på grund av anknytning ska beviljas (9 och 10 §§). Försörjningskravet innebär ett krav på anknytningspersonen att kunna försörja både sig själv och den anhörige och att ha en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och den anhörige (9 §). Om anknytningspersonen är ett barn eller om sökanden är ett barn som har fötts i Sverige och den som barnet åberopar anknytning till är förälder till barnet och sammanbor med barnet i Sverige gäller inte något försörjningskrav (10 § första och andra styckena). Undantag från försörjningskravet görs också i vissa fall om anknytningspersonen är en flykting eller alternativt skyddsbehövande. Försörjningskravet gäller då bara om ansökan om uppehållstillstånd görs senare än tre månader efter att anknytningspersonen beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande, familjeåterförening är möjlig i ett land utanför EU som familjen har en särskild anknytning till, eller utlännings- och anknytningspersonen inte har sammanbott utomlands en längre tid och det inte heller på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat (10 § tredje stycket). Utöver dessa undantag finns en möjlighet att göra en individuell bedömning av om det försörjningskrav som ställs upp i undantagsfall skulle vara oförenligt med ett svenskt konventionsåtagande och i sådana fall bevilja uppehållstillstånd med stöd av ventilen i 13 § den tillfälliga lagen (jfr prop. 2015/16:174 s. 47).

Med anledning av förslaget att även alternativt skyddsbehövande som ansökt om uppehållstillstånd efter den 24 november 2015 ska få samma möjlighet att återförenas med sin familj som flyktingar anser regeringen att bestämmelsen om undantag från försörjningskravet bör ändras så att en alternativt skyddsbehövande som har beviljats uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen och som inte tidigare har haft rätt till familjeåterförening undantas från försörjningskravet om ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning görs senast tre månader från det att lagändringarna träder i kraft, såvida inte familjeåterförening är möjlig i ett land utanför EU som familjen har en särskild anknytning till eller utlännings- och anknytningspersonen inte har sammanbott utomlands en längre tid och det inte heller på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat (jfr 10 § tredje stycket den tillfälliga lagen). Regeringen anser i likhet med *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar* att det är rimligt att även den som redan har ansökt om uppehållstillstånd på grund av anknytning, men som ännu inte hunnit få ett beslut när lagändringarna träder i kraft, bör omfattas av undantaget från försörjningskravet. En sådan ordning ryms redan i lagförslaget i utkastet till lagrådsremiss som innebär att en ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning ska göras senast den 19 oktober 2019 för att försörjningskravet inte ska gälla. En förutsättning bör också vara att anknytningspersonen beviljats uppehållstillstånd senast den 19 juli 2019. För de som beviljas uppehållstillstånd efter detta datum bör respiten om tre månader, i enlighet med gällande regelverk, räknas från det att anknytningspersonen beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande (jfr 10 § tredje stycket den tillfälliga lagen).

Flera remissinstanser, t.ex. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar och *Svenska Röda Korset*, är kritiska mot att det utvidgade och skärpta försörjningskravet i den tillfälliga lagen utestänger vissa grupper som varaktigt saknar möjlighet att skaffa en arbetsrelaterad inkomst eller möjlighet att uppnå en tillräcklig inkomstnivå från möjligheten att utgöra anknytningspersoner, t.ex. barn, funktionshindrade och pensionärer, på ett sätt som i vissa fall är oproportionerligt eller till och med diskriminerande. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar pekar vidare på att tidsfristen för att undantas från försörjningskravet kan innebära att kvotflyktingar indirekt diskrimineras eftersom det dröjer innan de kommer till Sverige och därmed har svårare att hinna ge in en ansökan i tid. Regeringen konstaterar att utgångspunkten för förslaget om att förlänga den tillfälliga lagen är att befintliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige ska vara kvar under lagens begränsade giltighetstid. Som framgår ovan anser regeringen att ventilen i 13 § fortsatt ska gälla under den tiden. Ventilen innebär att en individuell prövning av rätten till familjeåterförening ska göras i varje enskilt fall och att uppehållstillstånd ska beviljas i de fall då det skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande att neka uppehållstillstånd. I de fall då försörjningskravet skulle innebära att rätten till familjeåterförening begränsas på ett sätt som blir oproportionerligt eller diskriminerande i strid med Europakonventionen ska alltså uppehållstillstånd beviljas. Till skillnad från Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser regeringen att detta inte behöver förtydligas i lagtexten. Ventilen kan även tillämpas för kvotflyktingar i de undantagsfall där alla familjemedlemmar inte vidarebosätts vid samma tillfälle och en ansökan om familjeåterförening inte hinner ges in inom tidsfristen för att undantas för försörjningskravet. Regeringen anser mot denna bakgrund, till skillnad från bl.a. *Rädda barnen*, Svenska Röda Korset och *FARR*, att det inte bör införas fler undantag från försörjningskravet utöver det som föreslås ovan.

Flera remissinstanser menar att det finns en risk för att personer som berörs av förslaget inte kommer att hinna ansöka inom den tid som krävs för att undantas från försörjningskravet, t.ex. på grund av svårigheter att ta sig till en utlandsmyndighet i tid. *Migrationsverket* anför vidare att utlandsmyndigheternas väntetider för att ta emot och registrera ansökningar kan innebära en risk för att ansökan felaktigt anses ha lämnats in för sent. Regeringen konstaterar i denna del att en ansökan kan ges in i såväl pappersform som elektroniskt och att det även är möjligt för ett ombud att göra en ansökan om han eller hon har en giltig fullmakt. Som regeringen anför i förarbetena till bestämmelsen i 10 § ska en ansökan registreras så snart den kommer in till myndigheten och ansökningsdatumet påverkas inte av om ansökan därefter behöver kompletteras (jfr prop. 2015/16:174. s. 47). Regeringen ser inte behov av att, som *Ambassaden i Amman* föreslår, förlänga tidsfristen för att undantas från försörjningskravet. Såväl utlandsmyndigheterna som Migrationsverket har vidare en allmän serviceskyldighet i frågor som rör myndigheternas verksamhetsområde och information om nya lagförslag finns i regel på Migrationsverkets webbplats. Till skillnad från bl.a. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar och *FARR* anser regeringen inte att det finns behov av att införa ett särskilt ansökningsförfarande med anledning av förslagen.

Regeringens förslag: En utlänning som har haft ett längre uppehållstillstånd för studier enligt 16 b § den tillfälliga lagen eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå enligt 16 e § samma lag ska kunna beviljas uppehållstillstånd för fortsatta studier och uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning enligt den tillfälliga lagen.

Regeringens bedömning: Det bör inte göras några andra ändringar i den tillfälliga lagens bestämmelser om uppehållstillstånd för studier.

Utkastets förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser har inga synpunkter på förslaget eller vidhåller tidigare anförda synpunkter i samband med bestämmelsernas tillkomst. *Civil Rights Defenders* och *Falu kommun* är positivt inställda till förslaget men har synpunkter på uppehållstillståndens längd. *Kungsbacka kommun* anser att den som inte har asylskäl ska utvisas ur landet och avstyrker därför en förlängning av bestämmelserna om uppehållstillstånd för studier. *Lärarnas riksförbund* motsätter sig även fortsättningsvis lösningar som innebär att lärare involveras i bedömningen av möjligheten till uppehållstillstånd. *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* anser att det behövs en analys av om regelverket avseende uppehållstillstånd för studier är ändamålsenligt och att reglerna om uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning kan behöva ses över. *Flyktinggruppers riksråd (FARR)* anser att datumgränsen den 24 november 2015 för att beviljas uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå med stöd av 16 e och 16 f §§ ska tas bort. *Barnombudsmannen* anser att åldersgränsen för att beviljas uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå ska sänkas till 16 år. *Folkbildningsrådet* vidhåller att ett tillägg i lagtexten bör göras på så sätt att det uttryckligen anges att studier vid folkhögskola omfattas.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I den tillfälliga lagen finns bestämmelser om uppehållstillstånd för studier på gymnasienivå. Det går att få uppehållstillstånd för studier på gymnasieskolans introduktionsprogram eller för studier på något av de nationella programmen i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan eller för studier på heltid på en annan motsvarande utbildning. Sedan den 1 juli 2018 ger även studier på sammanhållna yrkesutbildningar inom vuxenutbildningen eller liknande utbildningar inom introduktionsprogram i gymnasieskolan samma möjlighet till uppehållstillstånd som studier på ett nationellt program. Den som har påbörjat utbildning på gymnasial nivå och som ska beviljas ett uppehållstillstånd som ska tidsbegränsas enligt den tillfälliga lagen kan få ett uppehållstillstånd med längre giltighetstid (16 a §). En utlänning vars grund för tillstånd har upphört kan också få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för att ha möjlighet att fortsätta sina studier (16 c och 16 d §§). Därutöver finns en bestämmelse som ger vissa ensamkommande unga som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om utvisning, en ny möjlighet till uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå (16 f §). En utlänning som inte har hunnit avsluta sina studier i tid kan få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för fortsatta studier (16 g och 16 h §§). Den som har fullföljt en utbildning på ett nationellt program eller

Prop. 2018/19:128 motsvarande kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning (16 i §).

Vissa av bestämmelserna i den tillfälliga lagen om uppehållstillstånd för studier på gymnasienivå syftar till att säkerställa att ensamkommande barn som saknar ordnat mottagande i hemlandet och som tidigare normalt fick permanent uppehållstillstånd inte hamnar i ett sämre läge än de barn och ungdomar som omfattas av detta regelverk. För ensamkommande barn som kom till Sverige senast den 24 november 2015 och som ska beviljas eller har beviljats ett uppehållstillstånd, eller fått ett av- eller utvisningsbeslut med uppskjuten verkställighet, på grund av verkställighetshinder som består i att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet gäller mer generösa regler än för andra. De kan beviljas ett uppehållstillstånd som är giltigt i fyra år om vissa förutsättningar är uppfyllda (16 b och 16 e §§). Denna mer generösa ordning har motiverats med att en av utgångspunkterna vid aviseringen av den tillfälliga lagen var att regelverket inte skulle ändras för barn och barnfamiljer som hade kommit till Sverige innan aviseringen av den tillfälliga lagen (prop. 2016/17:133 s. 43).

Efter att giltighetstiden har löpt ut för ett längre uppehållstillstånd för studier som beviljats enligt 16 b § den tillfälliga lagen eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå enligt 16 e § samma lag, kan den som haft ett sådant uppehållstillstånd beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier respektive ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning med stöd av bestämmelserna i lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå som träder i kraft den 20 juli 2019 (2 och 4 §§). Han eller hon kan också beviljas ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning (17 § den tillfälliga lagen respektive 5 § lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå). Den som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats med stöd av 16 b § eller som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 16 e § omfattas däremot inte av bestämmelserna om uppehållstillstånd för fortsatta studier eller uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning som finns i den tillfälliga lagen (16 g och 16 i §§). Detta eftersom de har beviljats uppehållstillstånd som gäller för en längre tid än den tillfälliga lagen. Som en följd av förslaget om förlängd giltighetstid för den tillfälliga lagen respektive förslaget om ett senare ikraftträdande av lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå bör en sådan möjlighet införas för dessa utlänningar även i den tillfälliga lagen. Bestämmelserna i den tillfälliga lagen bör därför ändras på så sätt att även den som beviljats uppehållstillstånd med stöd av 16 b eller 16 e § ska ha möjlighet att beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier respektive ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning enligt den tillfälliga lagen. Regeringen anser, till skillnad från bl.a. *Barnombudsmannen*, *Falu kommun*, *FARR* och *SKL*, att det inte i övrigt bör göras några ändringar i den tillfälliga lagens bestämmelser om uppehållstillstånd för studier.

Regeringens förslag: En utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt samma lag, och som ska beviljas ett nytt sådant uppehållstillstånd, får ges ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon har fötts i Sverige, sedan födelsen är statslös, har haft hemvist här i landet sedan fyra år och sex månader eller under sammanlagt nio år och sex månader, och inte har fyllt 21 år.

En utlänning som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt samma lag, får ansöka om att giltighetstiden för tillståndet ska omprövas och att han eller hon ska ges ett permanent uppehållstillstånd. Ett permanent uppehållstillstånd får ges om han eller hon har fötts i Sverige, sedan födelsen är statslös, har haft hemvist här i landet sedan fyra år och sex månader eller under sammanlagt nio år och sex månader, och inte har fyllt 21 år. Därtill krävs att förutsättningarna för uppehållstillståndet fortfarande är uppfyllda.

En ansökan om sådant uppehållstillstånd ska kunna göras och bifallas trots att utlänningen vistas i Sverige.

Regeringens bedömning: Det bör inte göras några andra ändringar i den tillfälliga lagens bestämmelser om permanent uppehållstillstånd.

Utkastets förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna, bl.a. *Flyktinggruppernas riksråd (FARR)*, *UNICEF Sverige* och *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet*, är positiva till eller har inga invändningar mot förslaget. Några remissinstanser, bl.a. *Barnombudsmannen*, *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar* och *UNHCR:s regionkontor för de baltiska och nordiska länderna*, ifrågasätter dock om förslaget är i linje med barnkonventionen. *Kammarrätten i Stockholm* anför att en konsekvens av förslaget är att medlemmar av en familj kan komma att få olika längd på sina uppehållstillstånd och *Falkenbergs kommun* och *Sveriges advokatsamfund* efterfrågar ett klagörande av hur familjemedlemmars uppehållstillstånd ska hanteras. Advokatsamfundet anser vidare att kravet i 17 § den tillfälliga lagen på att personer under 25 år måste ha genomfört en gymnasieutbildning för att komma i fråga för ett permanent uppehållstillstånd är otillfredsställande varför bestämmelsen bör korrigeras. Advokatsamfundet har också synpunkter på 18 § den tillfälliga lagen och menar bl.a. att den inte uppfyllt sitt syfte att möjliggöra permanent uppehållstillstånd för mycket sjuka barn och att den i princip inte har tillämpats. UNICEF Sverige framför liknande synpunkter.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I den tillfälliga lagen finns bestämmelser om permanent uppehållstillstånd i vissa fall. Permanent uppehållstillstånd kan beviljas en utlänning som vid en förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd kan försörja sig genom anställning eller näringsverksamhet (17 §). Permanent uppehållstillstånd kan i vissa fall även beviljas ett utländskt barn som ska beviljas ett uppehållstillstånd som ska tidsbegränsas enligt den tillfälliga lagen om det vid en samlad bedömning av barnets situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter relaterat till ett varaktigt nedsatt hälsotillstånd hos barnet

Prop. 2018/19:128 att det absolut krävs att han eller hon beviljas ett permanent uppehållstillstånd (18 §). I övrigt finns inte någon möjlighet att bevilja permanent uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen.

Av den europeiska konventionen om medborgarskap (SÖ 2001:20) framgår bl.a. att varje konventionsstat i sin nationella lagstiftning ska föreskriva att medborgarskap ska förvärfvas av barn födda inom dess territorium som inte vid födelsen förvärvar annat medborgarskap. En ansökan om sådant medborgarskap får göras beroende av legalt och varaktigt hemvist inom statens territorium under en tid av högst fem år omedelbart innan ansökan gjordes (artikel 6.2). I FN:s konvention om begränsning av statslöshet (SÖ 1969:12) återfinns motsvarande bestämmelse. Av artikel 1 i den konventionen framgår att en konventionsstat ska bevilja medborgarskap till en person som är född på dess territorium, om han eller hon annars skulle bli statslös. Enligt bestämmelsen får konventionsstaten bl.a. uppställa villkor om att personen ska ha varit stadigvarande bosatt på statens territorium under en period som inte överstiger fem år omedelbart före ansökan om medborgarskap eller tio år sammanlagt. Möjligheten till ansökan ska enligt den sistnämnda konventionen finnas under en period som inte får börja senare än vid 18 års ålder och inte upphöra tidigare än vid en ålder av 21 år. Sverige har tillträtt båda dessa konventioner.

Som nämns i avsnitt 5.2 är innehav av permanent uppehållstillstånd som regel ett krav för att en person ska beviljas svenskt medborgarskap (se t.ex. 6 och 8 §§ lagen [2001:82] om svenskt medborgarskap). Inom ramen för detta lagstiftningsprojekt saknas förutsättningar för att överväga en ändring av detta krav. Mot bakgrund av de krav som ställs upp i de två konventionerna bör därför en utlänning som har fötts i Sverige, som sedan födelsen är statslös och som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt samma lag, och som ska beviljas ett nytt sådant tillstånd, i stället kunna beviljas ett permanent uppehållstillstånd efter viss tids hemvist i Sverige. Ett permanent uppehållstillstånd bör kunna beviljas om utlänningen har haft hemvist här i landet sedan fyra år och sex månader eller under sammanlagt nio år och sex månader. På så sätt ges Migrationsverket en möjlighet att hantera ansökan om permanent uppehållstillstånd innan en ansökan om medborgarskap ska kunna göras enligt konventionerna. Ett permanent uppehållstillstånd bör kunna beviljas fram till dess att utlänningen fyller 21 år. Den föreslagna bestämmelsen bör inte utgöra någon självständig grund för uppehållstillstånd utan endast möjliggöra att ett permanent uppehållstillstånd i vissa situationer kan ges i stället för ett tidsbegränsat sådant.

Utöver det fall som nämns ovan, när utlänningen ansöker om ett nytt uppehållstillstånd, kan det finnas fall när hemvistkravet är uppfyllt under pågående tillståndstid. Det bör därför införas en möjlighet för en utlänning som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt samma lag att ansöka om att giltighetstiden för tillståndet ska omprövas och att han eller hon ska ges ett permanent uppehållstillstånd. Utöver de villkor som gäller när utlänningen ansöker om ett nytt uppehållstillstånd bör ett villkor för att ges ett permanent uppehållstillstånd i detta fall vara att förutsättningarna för det tidigare beviljade uppehållstillståndet kvarstår. Om förutsättningarna inte kvarstår bör ansökan om omprövning av giltighetstiden avslås.

Några remissinstanser, bl.a. *Barnombudsmannen*, ifrågasätter om den föreslagna bestämmelsen är i linje med barnkonventionen och pekar bl.a. på artikel 7 i konventionen där det anges att barn från födelsen ska ha rätt att förvärva ett medborgarskap. I artikeln anges även att konventionsstaterna ska säkerställa genomförandet av denna rättighet i enlighet med sin nationella lagstiftning och sina åtaganden enligt tillämpliga internationella instrument på detta område, särskilt i de fall då barnet annars skulle vara statslöst. Som framgår ovan har den föreslagna bestämmelsen om permanent uppehållstillstånd sin bakgrund i Sveriges åtaganden enligt FN:s konvention om begränsning av statslöshet och den europeiska konventionen om medborgarskap. Av båda dessa konventioner framgår att konventionsstaterna ska se till att statslösa barn som föds inom dess territorium kan förvärva medborgarskap i staten antingen vid födelsen eller efter en viss tids hemvist i staten. Regeringen delar därmed *UNICEF Sveriges* uppfattning att förslaget är i linje med Sveriges internationella konventionsåtaganden.

Kammarrätten i Stockholm, Sveriges advokatsamfund och *Falkenbergs kommun* tar upp frågan om längden på familjemedlemmarnas uppehållstillstånd. Utgångspunkten är att en familj ska hållas samman. Det är dock inte alltid nödvändigt att familjemedlemmar beviljas uppehållstillstånd med samma längd, vilket framgår av t.ex. det omarbetade skyddsgrundsdirektivet. Hur frågan om längden på familjemedlemmarnas uppehållstillstånd ska hanteras beror på omständigheterna i det enskilda fallet och är en fråga för i första hand Migrationsverket att bedöma.

Advokatsamfundet anser att nuvarande utformning av 17 § den tillfälliga lagen ställer ett orimligt krav på att personer under 25 år måste ha genomfört en gymnasieutbildning för att komma i fråga för ett permanent uppehållstillstånd. Regeringen anser dock att det är viktigt att studier uppmuntras och att den tidigare beslutade åldersgränsen om 25 år inte bör ändras. Advokatsamfundet har även, liksom *UNICEF Sverige*, synpunkter på 18 § den tillfälliga lagen och menar bl.a. att den inte uppfyllt sitt syfte att möjliggöra permanent uppehållstillstånd för mycket sjuka barn och tar bl.a. upp situationen för barn med uppgivenhetssyndrom. Som regeringen anförde i samband med införandet av den tillfälliga lagen ska en sammanvägd bedömning göras av barnets situation och omständigheterna i det enskilda fallet. Portalparagrafen i 1 kap. 10 § UtlL om barnets bästa ska också beaktas vid prövningen enligt 18 § den tillfälliga lagen (jfr prop. 2015/16:174 s. 63). Av förarbetena framgår också att sådana synnerligen ömmande omständigheter som kan föranleda att ett barn kan beviljas permanent uppehållstillstånd kan föreligga om barnet har ett varaktigt nedsatt hälsotillstånd till följd av exempelvis trauma eller tortyrskador eller p.g.a. att det blivit utsatt för människohandel (prop. 2015/16:174 s. 63–64). Enligt regeringens uppfattning är bestämmelsen ändamålsenligt utformad.

Sammanfattningsvis bör det enligt regeringens bedömning, utöver förslaget ovan, inte göras några ändringar i den tillfälliga lagens bestämmelser om permanent uppehållstillstånd.

Förslaget i detta avsnitt föranleder följdändringar i vissa bestämmelser i den tillfälliga lagen (bl.a. i 5 och 12 §§).

Regeringens förslag: Lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska träda i kraft den 20 juli 2021 och upphöra att gälla den 20 januari 2025, med undantag för bestämmelserna i 1, 1 a, 2 och 3 §§ som ska upphöra att gälla den 20 december 2023 och bestämmelsen i 4 § som ska upphöra att gälla den 20 juli 2024. Även punkten 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till samma lag ska justeras.

De upplysningsbestämmelser som finns i utlänningslagen och som hänvisar till bestämmelser i den tillfälliga lagen och i lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska justeras när det gäller datumen för bestämmelsernas ikraftträdande och upphörande. Justeringar ska även göras i utlänningslagens upplysningsbestämmelser med anledning av förslaget om ändringar i den tillfälliga lagen gällande möjligheten till familjeåterförening för alternativt skyddsbehövande.

Utkastets förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser har inga synpunkter på förslagen. *Kungsbacka kommun* avstyrker förslaget att skjuta fram giltighetstiden för lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå medan bl.a. *Mjölby kommun* anser att det är viktigt att skjuta fram den lagens giltighetstid vid en förlängning av den tillfälliga lagen. *Migrationsverket* och *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* anser att det finns behov av att se över vissa delar av lagen (1994:137) om mottagande för asylsökande m.fl. SKL pekar även på behovet av en översyn av regelverket för folkbokföring.

Skälen för regeringens förslag

Lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå innehåller tidsbegränsade bestämmelser som innebär att det fortsatt finns möjligheter att beviljas bl.a. uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, uppehållstillstånd för fortsatta studier, uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning och permanent uppehållstillstånd vid försörjning under en viss tid efter att den tillfälliga lagen upphört att gälla.

Lagen träder i kraft den 20 juli 2019, dvs. samma dag som den tillfälliga lagen upphör att gälla, och upphör att gälla den 20 januari 2023. Vissa av bestämmelserna (1, 2–4 §§) upphör emellertid att gälla dessförinnan (se lagen [2017:354] om ändring i lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå och lagen [2017:355] om ändring i lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå). Med anledning av förslaget att den tillfälliga lagen ska fortsätta att gälla till och med den 19 juli 2021 anser regeringen, till skillnad från *Kungsbacka kommun*, att giltighetstiden för lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå bör skjutas fram i två år. Motsvarande justeringar bör göras i punkten 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna samt gällande giltighetstiden för bestämmelserna om uppehållstillstånd för studier på gymnasial

nivå, uppehållstillstånd för fortsatta studier, uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning (1, 2–3 §§) och permanent uppehållstillstånd (4 §). I lagen finns sedan den 1 juli 2018 en särskild bestämmelse om uppehållstillstånd för studier på nationellt program eller motsvarande för en utlänning som har fullföljt en sammanhållen yrkesutbildning inom komvux eller särvox eller motsvarande utbildning inom ramen för ett introduktionsprogram i gymnasieskolan före den 1 juli 2018 (1 a §). Bestämmelsen hänför sig i sin helhet till 1 § och bör därför upphöra att gälla vid samma tidpunkt (jfr bet. 2017/18:FiU49 s. 26). Justeringar bör därför göras även i denna del.

Utlänningslagen

Utlänningslagen innehåller flera upplysningsbestämmelser som hänvisar till giltighetstiden för den tillfälliga lagen och lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå. Eftersom det nu föreslås ändringar i giltighetstiden för den tillfälliga lagen och lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå bör dessa bestämmelser justeras vad gäller datum för ikraftträdande och upphörande. Följdändringar behöver även göras i utlänningslagen med anledning av förslaget om ändringar i den tillfälliga lagen gällande möjligheten till familjeåterförening för alternativt skyddsbehövande.

Övrigt

Migrationsverket och *SKL* anser att det finns ett behov av att se över vissa delar av lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och tydliggöra ansvarsfördelningen mellan stat och kommun. Anledningen till detta är bl.a. att vissa kategorier av sökande som bor på anläggningsboende får bo kvar där även efter att de har beviljats uppehållstillstånd och att de i sådant fall fortsätter att omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl. med rätt till bistånd. Regeringen ser inte anledning att inom ramen för detta lagstiftningsprojekt vidta några åtgärder med anledning av de synpunkter som *Migrationsverket* och *SKL* framför i denna del.

Regeringen anser inte att det är nödvändigt att se över regelverket om folkbokföring.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Ändringarna i den tillfälliga lagen och i utlänningslagen ska träda i kraft den 20 juli 2019.

Regeringens bedömning: Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

Utkastets förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans yttrar sig särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: De föreslagna ändringarna i den tillfälliga lagen och utlänningslagen är en följd av förslaget om att den tillfälliga lagen ska fortsätta gälla även efter den 19

Några särskilda övergångsbestämmelser behövs inte.

8 Kostnader och andra konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen bedöms medföra att statens kostnader för asylprövning, mottagande av asylsökande och prövning i anknytningsärenden minskar jämfört med om förslagen inte genomförs. Även kostnaderna för den statliga ersättningen till kommuner och landsting för mottagande av nyanlända och för Arbetsförmedlingens etableringsinsatser bedöms minska över tid. Under budgetperioden 2019–2021 bedöms dock förslagen medföra att statens utgifter för ersättning till kommuner och landsting för mottagande av nyanlända och för Arbetsförmedlingens etableringsinsatser sammantaget ökar. Förslagen medför inga nya åtaganden som innebär att den kommunala finansieringsprincipen behöver tillämpas.

Utkastets bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, bl.a. *Förvaltningsrätterna i Göteborg, Luleå, Malmö och Stockholm* samt *Nacka kommun*, har synpunkter på konsekvensanalysen och anser att den är bristfällig. Förvaltningsrätten i Göteborg anför att de omprövningar som behöver göras, och de mer komplicerade bedömningar den tillfälliga lagen innebär, leder till ökade kostnader för domstolarna. *Kammarrätten i Stockholm* anser att förslagen kommer att innebära en ökad arbetsbelastning för migrationsdomstolarna och att det saknas en närmare analys av hur förändringen gällande begränsningarna av möjligheten att bevilja uppehållstillstånd på grund av anknytning kan komma att påverka tillströmningen av ärenden. *Migrationsverket* anför att en förlängning av den tillfälliga lagen kommer att medföra en ökad komplexitet i prövningen vilket i olika avseenden kan medföra en mer resurskrävande prövning. *Försäkringskassan* menar att förslagen kommer att medföra en ökad administrativ börda för myndigheten då denna många gånger är större i ärenden som berör personer med tillfälliga uppehållstillstånd än med permanenta uppehållstillstånd. *Pensionsmyndigheten* anför att den tillfälliga lagen inneburit administrativt merarbete för myndigheten men att tillämpningen av lagen har fungerat väl. Den utökade rätten till familjeåterförening kommer dock att innebära fler ärenden och därmed ökade administrativa kostnader. *Ambassaden i Amman* anför att förslaget om lättnader i familjeåterförening sannolikt kommer att medföra en viss ökning av antalet ansökningar men att ökningen inte kommer att vara lika stor som om den tillfälliga lagen inte förlängs. *Ambassaderna i Ankara och Teheran* anför också att arbetsbelastningen på ambassaderna kommer att öka, liksom väntetiderna. Även *Kammarrätten i Stockholm* anser att utlandsmyndigheternas arbetsbörda riskerar att öka.

Falkenbergs kommun, Grästorps kommun och Mjölby kommun menar att förslagen kan komma att medföra ökade kostnader för kommunerna.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) anför bl.a. att förslagen kommer att medföra att fler individer kommer att beviljas uppehållstillstånd i Sverige och att vid utformningen av regelverket måste kommunernas och regionernas möjligheter att finansiera och utföra sina åtaganden beaktas. SKL anser vidare att det behövs en uppföljning av vilka konsekvenser den tillfälliga lagen, inklusive reglerna om uppehållstillstånd för studier, har medfört för landets kommuner och regioner.

Flera remissinstanser, bl.a. *Barnombudsmannen, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, Rädda barnen, Svenska kyrkan, Svenska Röda Korset, UNICEF Sverige* och *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet*, är kritiska till barnkonsekvensanalysen. Falkenbergs kommun anser att lagförslagen totalt sett stärker barnens rättigheter.

Skälen för regeringens bedömning

Ekonomiska konsekvenser

Tillsammans med ett antal andra åtgärder, såsom gränskontroller i Sverige och Europa, bedöms den tillfälliga lagen ha bidragit till att antalet personer som söker asyl i Sverige har minskat. I vilken utsträckning som varje åtgärd, ensam eller i förening med andra åtgärder, har påverkat antalet asylsökande kan inte med säkerhet fastställas. En återgång till den ordning som gällde innan den tillfälliga lagen infördes kommer dock med allra största sannolikhet att leda till att antalet asylsökande i Sverige ökar medan en förlängning av den tillfälliga lagen bedöms leda till att utvecklingen av antalet asylsökande för 2019 och framåt i stort kommer att ligga i nivå med antalet asylsökande för 2018. Regeringen anser därmed, i likhet med *Migrationsverket*, att en förlängd giltighet av den tillfälliga lagen kommer att bidra till att antalet asylsökande i Sverige minskar jämfört med vad som skulle vara fallet vid en återgång till de regler i utlänningslagen som gällde tidigare.

Förslagen i propositionen innebär bl.a. att uppehållstillstånd till skyddsbehövande som huvudregel fortsatt ska vara tidsbegränsade. Antalet ärenden om förlängning av uppehållstillstånd kommer därmed att öka i viss mån jämfört med en återgång till utlänningslagens regler med permanenta uppehållstillstånd. Med undantag för förslaget i avsnitt 5.6 om permanent uppehållstillstånd för statslösa utlänningslag som har fötts i Sverige, som inte bedöms beröra en stor grupp, innebär dock förslagen inte att några nya moment införs i asylprövningen jämfört med vad som gäller i dag. *Migrationsverket* anför att en förlängning av den tillfälliga lagen kommer att medföra en ökad komplexitet i prövningen. Även med beaktande av detta bedömer dock regeringen att förslagen sammantaget medför en minskad arbetsbörda för *Migrationsverket* i asylprövningen jämfört med en återgång till utlänningslagens regelverk. Ett minskat antal asylsökande innebär vidare att antalet inskrivna personer i mottagnings-systemet bedöms minska. Förslagen bör därför sammanfattningsvis leda till minskade kostnader för såväl asylprövningen som för mottagandet av asylsökande jämfört med vad som skulle bli fallet om förslagen inte genomförs.

Minskningen av antalet asylsökande bedöms även leda till att anhöriginvandringen minskar. I avsnitt 5.4 föreslås emellertid att alternativt skyddsbehövande nu ska få samma rätt till familjeåterförening som

flyktingar och att de alternativt skyddsbehövande som inte tidigare har haft rätt till familjeåterförening under vissa förutsättningar ska undantas från försörjningskravet om ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning görs inom tre månader från det att lagändringarna träder i kraft. Denna tidsfrist kan medföra ett tillfälligt högt tryck på utlandsmyndigheterna, vilket också påtalas av *Ambassaderna i Amman, Ankara och Teheran* samt *Kammarrätten i Stockholm*. Regeringen anser dock, i likhet med Ambassaden i Amman, att jämfört med vad som skulle vara fallet vid en återgång till utlänningslagens regler bör förslagen leda till att utlandsmyndigheterna och Migrationsverket får färre anknytningsärenden att handlägga. Detta medför en minskning av kostnaderna. Sammanfattningsvis bedömer därför regeringen att förslagen leder till att statens kostnader för prövning i anknytningsärenden minskar jämfört med vad som skulle bli fallet om förslagen inte genomförs.

Förlängningen av den tillfälliga lagen innebär att regelverket om uppehållstillstånd för gymnasiestudier kommer att gälla under ytterligare två år. Förslagen i avsnitt 6 om följdändringar i bl.a. lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå innebär vidare att den lagens ikraftträdande och upphörande skjuts fram i två år. Det kan få till följd att vissa individer får en möjlighet att ansöka om uppehållstillstånd för gymnasiestudier under en längre tid än vad som hade gällt annars. Det innebär dock inte att det görs någon utvidgning av grunderna för uppehållstillstånd för gymnasiestudier.

När det gäller domstolarna gör regeringen bedömningen att jämfört med vad som skulle vara fallet vid en återgång till de regler i utlänningslagen som gällde tidigare bör förslagen i propositionen sammantaget leda till en minskad målinströmning.

Sammantaget bedöms förslagen innebära att statens utgifter inom utgiftsområde 8 Migration kommer att minska med ca 100 miljoner kr 2019, ca 800 miljoner kr 2020 och ca 1 500 miljoner kr 2021 jämfört med en återgång till utlänningslagens regler.

Förslagen i propositionen kommer att påverka även andra myndigheter än Migrationsverket, domstolarna och utlandsmyndigheterna. Tidsbegränsade uppehållstillstånd innebär att Försäkringskassan, Centrala studiestödsnämnden och Pensionsmyndigheten även fortsättningsvis kommer att behöva kontrollera om den enskilde har rätt till förmåner vid fler tillfällen. Skatteverket kommer likaså fortsatt att behöva besvara förfrågningar angående arbetsgivares underrättelser till Skatteverket med anledning av bestämmelsen om permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Den ökade arbetsbördan för dessa bedöms dock, även med beaktande av vad *Pensionsmyndigheten* och *Försäkringskassan* anför, i jämförelse med om den tillfälliga lagen upphör att gälla vara marginell och kan hanteras inom ram.

Förslagen bedöms inte medföra några nya obligatoriska åtaganden för kommuner eller landsting och har därmed inte någon inverkan på den kommunala självstyrelsen eller sådana ekonomiska konsekvenser som innebär att den kommunala finansieringsprincipen ska tillämpas. Trots att förslagen bedöms innebära att färre beviljas uppehållstillstånd i Sverige och kostnaderna för ersättning till kommuner och landsting för mottagande av nyanlända och för Arbetsförmedlingens etableringsinsatser därmed kommer att minska över tid jämfört med vad som skulle vara fallet vid en

återgång till de regler i utlänningslagen som gällde tidigare, bedöms statens utgifter för ersättning till kommuner och landsting för mottagande av nyanlända och för Arbetsförmedlingens etableringsinsatser sammantaget att öka under budgetperioden 2019–2021. Skälet till den bedömningen är att antalet asylsökande antas minska vilket innebär färre asylärenden för Migrationsverket att hantera samt färre inskriva i mottagnings-systemet. Resurser kan då omfördelas till övrig verksamhet och Migrationsverket antas därmed avgöra fler anknytningsärenden under perioden 2019–2021 jämfört med vad som skulle vara fallet vid en återgång till utlänningslagens bestämmelser. Sammantaget beräknas utgifterna inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och utgifterna inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv att öka med ca 340 miljoner kr respektive ca 8 miljoner kr under perioden 2019–2021. De mindre kostnader som uppstår under 2019 ryms inom ram.

Även med beaktande av den tillfälliga ökning av utgifter som beräknas uppstå inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv bedöms statens kostnader under budgetperioden 2019–2021 sammantaget att minska jämfört med vad som skulle vara fallet vid en återgång till de regler i utlänningslagen som gällde tidigare.

Falkenbergs kommun, Grästorps kommun och Mjölby kommun anser att förslagen kan komma att medföra ökade kostnader för kommunerna. *SKL* anför att regeringen, vid utformningen av regelverket, måste beakta kommunernas och regionernas möjligheter att finansiera och utföra sina åtaganden och att ersättningssystemen för flyktningmottagande inte tar kommunernas och regionernas reguljära verksamhet i beaktande. Genom en förlängning av den tillfälliga lagen skapas ett fortsatt andrum för kommunerna genom att det kommer färre antal asylsökande till Sverige än vad som hade varit fallet vid en återgång till utlänningslagen. Det kan även nämnas att medel har avsatts till kommunerna. Regeringen har t.ex. beslutat att från och med 2017 årligen tillföra medel till kommuner och landsting i form av ett permanent generellt statsbidrag för att ge långsiktiga förutsättningar att utveckla välfärden utifrån lokala behov (prop. 2017/18:1) och tillsatt medel för att förbättra tillgången till vård för att motverka psykisk ohälsa hos barn och unga i gruppen asylsökande och nyanlända. Regeringen gjorde även tillfälliga satsningar riktade mot kommunerna, t.ex. för att ensamkommande unga som väntat länge på beslut skulle kunna bo kvar i sin vistelsekommun under asylprocessen.

Barnkonsekvensanalys

Enligt barnkonventionen ska konsekvenserna för barn redovisas i alla åtgärder som påverkar barn. I samband med införandet av den tillfälliga lagen anförde regeringen bl.a. följande vad gäller barnrättsperspektivet. Att säkerställa barns rättigheter innebär inte alltid enkla och givna lösningar. Det handlar ytterst om att väga olika intressen mot varandra och i praktiken kan det innebära att göra val och prioriteringar. En jämnare fördelning av asylsökande i EU skapar bättre förutsättningar för att ge ett bra mottagande av de barn som kommer till Sverige. Regeringen gjorde bedömningen att förslagen respekterar barnkonventionen (prop. 2015/16:174 s. 29). Regeringens analys när det gällde barn mynnade ut i

Prop. 2018/19:128 att åtgärderna var nödvändiga för att antalet asylsökande skulle kunna hållas på en hanterbar nivå. Regeringen avsåg dock att noga följa konsekvenserna av den tillfälliga lagstiftningen, särskilt för barn och ur ett barnrättsperspektiv (prop. 2015/16:174 s. 70).

Regelverket har sedan införandet kompletterats med bestämmelser som ger ungdomar möjlighet till uppehållstillstånd vid gymnasiestudier. Nu införs även en bestämmelse som ger statslösa barn födda i Sverige rätt till permanent uppehållstillstånd i vissa fall och alternativt skyddsbehövande ges samma möjligheter till familjeåterförening som flyktingar. Flera åtgärder har alltså vidtagits för att säkerställa att barnens bästa beaktas i så stor utsträckning som är möjligt inom ramen för den restriktivitet som fortsatt ska gälla. Därtill innebär portalparagrafen i 1 kap. 10 § UtIL, som har sin grund i artikel 3 i barnkonventionen, att i fall som rör ett barn ska särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver. Det gäller även när ett beslut fattas med stöd av den tillfälliga lagen. Barn och vuxna uppfattar inte tid på samma sätt och utdragna beslutsprocesser kan därför få särskilt ogynnsamma följder för barn (jfr MIG 2018:20). Förslagen innebär fortsatt begränsade möjligheter till uppehållstillstånd och permanent uppehållstillstånd jämfört med vad som skulle vara fallet vid en återgång till utlänningslagens mer generösa regelverk. Regeringen avser därför att noga följa konsekvenserna av den tillfälliga lagstiftningen, särskilt vad gäller barn och ur ett barnrättsperspektiv.

Ett flertal remissinstanser, bl.a. *Barnombudsmannen* och *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet*, efterfrågar en analys av hur tillämpningen av den tillfälliga lagen kommer att påverkas av att barnkonventionen blir svensk lag. Inkorporeringen av barnkonventionen i svensk lag bidrar till att synliggöra barnets rättigheter och är ett sätt att skapa en grund för ett barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet där rättigheterna ses utifrån ett helhetsperspektiv. Genom inkorporeringen förtydligas för rättstillämparna att svenska bestämmelser ska tolkas i ljuset av barnkonventionen. Inkorporeringen innebär emellertid i princip inte någon ny uppgift för tillämparna då lagstiftningen redan idag ska tolkas fördragskonformt (prop. 2017/18:186 s. 74 och 76).

Konsekvenser för jämställdheten

Betydligt fler pojkar och män har sökt och söker asyl i Sverige. Det innebär att fler pojkar och män än flickor och kvinnor direkt kommer att beröras av en fortsatt giltighet av den tillfälliga lagen. Eftersom fler pojkar och män har sökt och söker asyl i Sverige kan det dock antas att det i stor utsträckning kommer att vara kvinnor och barn som nu får större möjligheter att beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning, vilket bedöms vara positivt ur ett jämställdhetsperspektiv.

Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms inte ha någon miljöpåverkan.

9.1 Förslaget till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, dels ändring i samma lag

5 § Om inte något annat följer av 18 *eller 18 a §*, ska ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716), i stället för vad som anges i tredje stycket den paragrafen, vara tidsbegränsat.

Om utlänningen är flykting ska uppehållstillståndet gälla i tre år, om inte något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17, 18 *eller 18 a §*. Giltighetstiden för det nya tillståndet ska bestämmas i enlighet med reglerna i detta stycke.

Om utlänningen är alternativt skyddsbehövande ska uppehållstillståndet gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt första stycket ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17, 18 *eller 18 a §*. Det nya tillståndet ska gälla i två år, om inte något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

I paragrafen finns bestämmelser om giltighetstiden för uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716). Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

Första, andra och tredje styckena ändras som en följd av att permanent uppehållstillstånd under vissa förutsättningar kan ges enligt 18 a §.

6 § Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 utlänningslagen (2005:716) ska, om den person som utlänningen åberopar anknytning till är en flykting *eller en alternativt skyddsbehövande* som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §, beviljas om *den person som utlänningen åberopar anknytning till* bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Vid tillämpning av 5 kap. 17 a § andra stycket utlänningslagen får uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b samma lag vägras om någon av makarna eller samborna är under 21 år.

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § utlänningslagen ska inte beviljas om den person som utlänningen åberopar anknytning till är en flykting *eller en alternativt skyddsbehövande* som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §.

I paragrafen finns bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av anknytning. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Paragrafen ändras på så sätt att den inte bara omfattar flyktingar utan även alternativt skyddsbehövande. Samtidigt upphävs 7 §. Bedömningen av om en alternativt skyddsbehövande kan anses ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd ska göras utifrån hur troligt

Prop. 2018/19:128 det är att skyddsbehovet kvarstår när nuvarande tillstånd löper ut. Här måste både de individuella skyddsskälerna och aktuell landinformation beaktas. En betydelsefull faktor vid bedömningen är om det finns objektiva grunder som ger stöd för att det är troligt att skyddsbehovet kommer att kvarstå vid en förlängningsansökan. Även möjligheten att få uppehållstillstånd vid försörjning eller att kvalificera sig som varaktigt bosatt kan innebära att anknytningspersonen har välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd (jfr MIG 2018:19).

10 § Kraven i 9 § gäller inte om den person som utlännings åberopar anknytning till är ett barn.

Kraven i 9 § gäller inte heller om sökanden är ett barn som har fötts i Sverige och den som barnet åberopar anknytning till är förälder till barnet och sammanbor med barnet i Sverige.

Om den person som utlännings åberopar anknytning till har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande gäller kraven i 9 § endast om

1. ansökan om uppehållstillstånd görs senare än tre månader efter att den person som utlännings åberopar anknytning till har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande,

2. familjeåterförening är möjlig i ett land utanför EU som familjen har en särskild anknytning till, eller

3. utlännings och den person som utlännings åberopar anknytning till inte har sammanbott utomlands en längre tid och det inte heller på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

Om den person som utlännings åberopar anknytning till är en alternativt skyddsbehövande som har fått sin ansökan om uppehållstillstånd registrerad hos Migrationsverket med registreringsdatum den 25 november 2015 eller senare och har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 § eller 16 a § senast den 19 juli 2019 gäller, i stället för vad som anges i tredje stycket 1, kraven i 9 § endast om ansökan om uppehållstillstånd görs senare än den 19 oktober 2019.

I paragrafen finns bestämmelser om när undantag från huvudregeln om försörjningskrav i 9 § får göras. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Av *fjärde stycket*, som är nytt, framgår att undantag från försörjningskravet gäller även i de fall då anknytningspersonen är en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt denna lag senast den 19 juli 2019 och som inte tidigare har haft rätt till familjeåterförening (jfr hittillsvarande 7 §). För att försörjningskravet i 9 § ska gälla för denna grupp gäller, i stället för vad som anges i tredje stycket 1, att ansökan görs senare än den 19 oktober 2019. Även om en ansökan görs dessförinnan får, i likhet med vad som gäller andra alternativt skyddsbehövande, försörjningskrav ställas om förutsättningarna i tredje stycket 2 eller 3 är uppfyllda.

12 § Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a, 18 eller 18 a §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år, om inte något annat följer av 16 a, 17, 18 eller 18 a §.

I paragrafen finns bestämmelser om giltighetstiden för uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716). Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

Paragrafen ändras som en följd av att permanent uppehållstillstånd under vissa förutsättningar kan ges enligt 18 a §.

14 § Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 13 § ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, *om inte något annat följer av 18 a §*. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år, *om inte något annat följer av 18 a §*. Vid ansökan om förlängning av uppehållstillståndet gäller inte kravet i 13 § på att utlänningen inte får befinna sig i Sverige.

I paragrafen finns bestämmelser om giltighetstiden för uppehållstillstånd som beviljas enligt 13 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

Paragrafen ändras som en följd av att permanent uppehållstillstånd under vissa förutsättningar kan ges enligt 18 a §.

15 § Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning enligt 12 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a, 18 *eller 18 a §*. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a, 17, 18 *eller 18 a §*.

I paragrafen finns bestämmelser om giltighetstiden för uppehållstillstånd som beviljas enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen (2005:716). Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

Paragrafen ändras som en följd av att permanent uppehållstillstånd under vissa förutsättningar kan ges enligt 18 a §.

16 g § En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft *ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § eller* ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 d *eller 16 e §*, ska beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon inte har fyllt 25 år, uppfyller förutsättningarna i 16 a § första stycket 2 och 3, och aktivt har deltagit i utbildningen.

En utlänning som studerar på en sådan utbildning som avses i 16 a § första stycket 2 b och c får beviljas uppehållstillstånd för endast en sådan utbildning.

För att uppehållstillstånd enligt första stycket ska beviljas en utlänning som avses i 16 a § andra stycket krävs att utlänningen uppfyller villkoren i det stycket i stället för vad som anges i 16 a § första stycket 3.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument, dock längst tretton månader i taget.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen studerar på deltid.

I paragrafen finns bestämmelser om uppehållstillstånd för fortsatta studier. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Första stycket ändras så att en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § eller beviljats ett uppehållstillstånd enligt 16 e § i vissa fall ska beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier enligt denna lag när det första uppehållstillståndet löper ut.

Prop. 2018/19:128 Motsvarande reglering finns i 2 § lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå. Ändringen är endast en följd av att giltighetstiden för den tillfälliga lagen förlängs och att giltighetstiden för lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå därmed skjuts upp och innebär inte att någon ny möjlighet till uppehållstillstånd införs för denna grupp.

16 i § En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft *ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § eller* ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt *någon av 16 d–16 g §§*, ska om utbildningen fullföljts beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller sex månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 16 a § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

I paragrafen finns bestämmelser om uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Första stycket ändras så att en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § eller beviljats ett uppehållstillstånd enligt 16 e § i vissa fall ska beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning enligt denna lag. Motsvarande reglering finns i 4 § lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå. Ändringen är endast en följd av att giltighetstiden för den tillfälliga lagen förlängs och att giltighetstiden för lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå därmed skjuts upp och innebär inte att någon ny möjlighet till uppehållstillstånd införs för dessa utlänningar.

18 a § *En utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt denna lag eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt denna lag, och som ska beviljas ett nytt sådant uppehållstillstånd, får ges ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon*

- 1. har fötts i Sverige,*
- 2. sedan födelsen är statslös,*
- 3. har haft hemvist här i landet sedan fyra år och sex månader eller under sammanlagt nio år och sex månader, och*
- 4. inte har fyllt 21 år.*

En utlänning som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt denna lag eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt denna lag, får ansöka om att giltighetstiden för tillståndet ska omprövas och att han eller hon ska ges ett permanent uppehållstillstånd. Ett permanent uppehållstillstånd får ges om förutsättningarna för uppehållstillståndet består och villkoren i första stycket 1–4 är uppfyllda.

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om permanent uppehållstillstånd för vissa statslösa utlänningar som är födda i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

Enligt paragrafens *första stycke* kan en utlänning som beviljats ett uppehållstillstånd med stöd av utlänningslagen (2005:716) som har tidsbegränsats enligt denna lag eller som beviljats ett tidsbegränsat uppehålls-

tillstånd med stöd av denna lag, och som ska beviljas ett nytt sådant tillstånd, i vissa fall i stället ges ett permanent uppehållstillstånd. En förutsättning är att utlänningen har fötts i Sverige, sedan födelsen är statslös och har haft hemvist här i landet antingen under de senaste fyra åren och sex månaderna eller under sammanlagt nio år och sex månader. Med hemvist avses detsamma som i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap. Hemvisttiden räknas från tidpunkten för utlänningens ansökan om uppehållstillstånd för bosättning, om ansökan senare bifalls (jfr MIG 2007:28). Möjligheten att beviljas ett permanent uppehållstillstånd gäller fram till dess att utlänningen fyller 21 år.

Enligt paragrafens *andra stycke* kan en utlänning som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt denna lag eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt denna lag ansöka om att giltighetstiden för tillståndet ska omprövas och att han eller hon i stället ska ges ett permanent uppehållstillstånd. Ett permanent uppehållstillstånd får endast beviljas om förutsättningarna för uppehållstillståndet kvarstår. Om grunden inte kvarstår ska ansökan om omprövning av giltighetstiden avslås. För att permanent uppehållstillstånd ska beviljas krävs dessutom att villkoren i första stycket 1–4 är uppfyllda.

Ett beslut att inte ge ett permanent uppehållstillstånd med stöd av bestämmelsen är inte överklagbart (jfr 22 § denna lag, 14 kap. 3 § utlänningslagen och MIG 2017:1).

19 § Det som föreskrivs i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) gäller inte för en utlänning som ansöker om förlängning av ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 8 eller 14 §, som ansöker om tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ eller som ansöker om permanent uppehållstillstånd enligt 17 eller 18 a §.

Paragrafen reglerar undantag från huvudregeln i utlänningslagen (2005:716) att en ansökan om uppehållstillstånd inte får göras eller beviljas efter inresan i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

Ändringen innebär att även en ansökan om permanent uppehållstillstånd enligt 18 a § får göras och beviljas efter inresan i landet.

9.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 20 juli 2021.
2. Lagen upphör att gälla den 20 januari 2025.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

Punkterna 1 och 2 ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

9.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

3. Trots punkt 2 gäller 5 och 6 §§ fortfarande för en ansökan som har registrerats hos Migrationsverket före den 20 januari 2025 om utlänningen har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller om utlänningen har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 d–16 g §§ eller 16 i § den lagen, eller enligt 1, 2 eller 4 §, och senast vid den tidpunkten fullföljt sin utbildning.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

Punkten 3 ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå skjuts fram i två år.

9.4 Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

4 kap.

3 a § En utlänning, som med åberopande av skyddsskäl ansökt om uppehållstillstånd, ska förklaras vara alternativt skyddsbehövande (alternativ skyddsstatusförklaring) om han eller hon omfattas av definitionen i 2 § och inte är utesluten från att anses som alternativt skyddsbehövande enligt 2 c §.

En utlänning, som med åberopande av skyddsskäl har ansökt om uppehållstillstånd, ska förklaras vara övrig skyddsbehövande (övrig skyddsstatusförklaring) om han eller hon omfattas av definitionen i 2 a § och inte är utesluten från att anses som övrig skyddsbehövande enligt 2 c §.

Av 3 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att andra stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyddsstatusförklaring. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *tredje stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

5 kap.

1 § Flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige har rätt till uppehållstillstånd.

Upphållstillstånd får dock vägras en flykting om han eller hon

1. genom ett synnerligen grovt brott har visat att det skulle vara förenat med allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta honom eller henne stanna i Sverige, eller

2. har bedrivit verksamhet som inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta verksamheten här.

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt första stycket ska vara permanent eller gälla i minst tre år. Om ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas en utlänning som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt första stycket, ska det nya tillståndet gälla i minst två år. Första och andra meningarna gäller dock inte om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

Av 4 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller för övriga skyddsbehövande under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021. Av 5 § den lagen framgår att under samma period gäller inte tredje stycket för flyktingar och alternativt skyddsbehövande.

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätt till uppehållstillstånd för skyddsbehövande. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *fjärde stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

3 § Uppehållstillstånd ska, om inte annat följer av 17–17 b §§, ges till

1. en utlänning som är make eller sambo till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige,

2. ett utländskt barn som är ogift och

a) har en förälder som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, eller

b) har en förälder som är gift eller sambo med någon som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige,

3. ett utländskt barn som är ogift och som har adopterats eller som avses bli adopterat av någon som vid tidpunkten för adoptionsbeslutet var och fortfarande är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om barnet inte omfattas av 2 och om adoptionsbeslutet

– har meddelats eller avses komma att meddelas av svensk domstol,

– gäller i Sverige enligt lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner, eller

– gäller i Sverige enligt lagen (2018:1289) om adoption i internationella situationer,

4. en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten, och

5. en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, eller en annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, om utlänningen befinner sig i Sverige och beslutet om hans eller hennes asylansökan fattas i samband med beslutet om barnets asylansökan.

När en ansökan om uppehållstillstånd grundas på ett beslut om adoption som har meddelats av svensk domstol, ska den anknytning som har uppkommit genom beslutet godtas i ärendet om uppehållstillstånd.

Uppehållstillstånd enligt denna paragraf ska gälla minst ett år. Uppehållstillstånd som beviljas ett ogift barn enligt första stycket 2 b ska gälla för samma tid som föräldrarnas uppehållstillstånd. Om ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas en utlänning som med stöd av första stycket 1, 2, 4 eller 5 har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning till en skyddsbehövande, ska det

Prop. 2018/19:128 nya tillståndet gälla i minst två år, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 gäller de begränsningar i första och tredje styckena som framgår av 6 § första stycket och 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av anknytning. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *fyärde stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021 och att 7 § samma lag upphör att gälla.

3 a § Upphållstillstånd får, om inte annat anges i 17 § andra stycket, ges till

1. en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges,

2. en utlänning som på något annat sätt än som avses i 3 § eller i denna paragraf är nära anhörig till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om han eller hon har ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet,

3. en utlänning som är förälder till och vårdnadshavare för samt sammanbor med ett barn som är bosatt i Sverige,

4. en utlänning som ska utöva umgänge, som inte är av begränsad omfattning, med ett barn som är bosatt i Sverige, och

5. en utlänning som har svenskt ursprung eller som under lång tid har vistats i Sverige med uppehållstillstånd.

Om en utlänning har getts uppehållstillstånd enligt första stycket 1 ska uppehållstillstånd för samma tid också ges till utlänningens ogifta barn.

När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd också i andra fall än som avses i första och andra styckena beviljas en utlänning som

1. är adopterad i Sverige i vuxen ålder,

2. är anhörig till en utlänning som är flykting eller annan skyddsbehövande, eller

3. på annat sätt har särskild anknytning till Sverige.

Av 6 § andra stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021, om utlänningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av anknytning. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *fyärde stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021 och att 7 § samma lag upphör att gälla.

3 b § Upphållstillstånd på grund av anknytning till en person enligt 3 eller 3 a § får beviljas endast om den person som utlänningen åberopar anknytning till kan försörja sig och har en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utlänningen.

Av 9 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021.

Paragrafen innehåller bestämmelser om försörjningskrav. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *andra stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

6 § Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utlänningsom det vid en samlad bedömning av utlänningsens situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska utlänningsens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet särskilt beaktas.

För barn får uppehållstillstånd enligt första stycket beviljas om omständigheterna är särskilt ömmande.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 gäller de avvikelser från första och andra styckena som framgår av 11 och 12 §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *tredje stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

8 § Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänningsom det vid en samlad bedömning av utlänningsens situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska utlänningsens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet särskilt beaktas.

1. utlänningsom det vid en samlad bedömning av utlänningsens situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska utlänningsens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet särskilt beaktas.

2. det på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppskjuten invandringsprövning. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *andra stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

11 § Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas om det finns ett hinder, som inte är bestående, mot att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs.

I 16 a och 16 b §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige finns bestämmelser om uppehållstillståndets längd som gäller under perioden 1 juni 2017–19 juli 2021 för barn som beviljas uppehållstillstånd för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tidsbegränsat uppehållstillstånd vid tillfälliga verkställighetshinder. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *andra stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

16 § En utlänning som med stöd av 8 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning får beviljas ett nytt tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd på den grunden endast om förhållandet består.

En utlänning som har familjeanknytning enligt 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket och som har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i två år får ges ett permanent uppehållstillstånd. Om det finns särskilda skäl, får permanent uppehållstillstånd ges före tvåårsperiodens slut.

Har ett förhållande upphört får uppehållstillstånd ändå ges, om

1. utlänningen har särskild anknytning till Sverige,
2. förhållandet har upphört främst på grund av att i förhållandet utlänningen, eller utlänningens barn, utsatts för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, eller
3. andra starka skäl talar för att utlänningen ska ges fortsatt uppehållstillstånd.

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om fortsatt uppehållstillstånd vid uppskjuten invandringsprövning. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *fjärde stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

17 a § Uppehållstillstånd får vägras i sådana fall som avses i 3 §, om

1. oriktiga uppgifter medvetet lämnats eller omständigheter medvetet förtigits som är av betydelse för att få uppehållstillståndet,
2. en utlänning adopterats eller ett äktenskap ingåtts eller ett samboförhållande inlett uteslutande i syfte att ge utlänningen rätt till uppehållstillstånd, eller
3. utlänningen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Uppehållstillstånd får vägras även i sådana fall som avses i 3 § första stycket 1 eller 2 b, om

1. makarna eller samborna inte lever tillsammans eller inte har sådan avsikt,
2. den person till vilken anknytning åberopas eller utlänningen som sökt uppehållstillstånd är gift eller sambo med någon annan, eller
3. någon av makarna eller samborna är under 18 år.

Vid bedömningen av om uppehållstillstånd bör vägras ska hänsyn tas till utlänningens övriga levnadsomständigheter och familjeförhållanden.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 gäller den avvikelse från andra stycket 3 som följer av 6 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om utlänningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när uppehållstillstånd enligt 3 § får vägras. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *fjärde stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

18 § En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlänningen kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd med stöd av 3 § första stycket 5,

7. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlänning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

8. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

9. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

10. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

11. det annars finns synnerliga skäl.

Första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

I 19 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när en ansökan om uppehållstillstånd ska vara gjord. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *sjätte stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av

Prop. 2018/19:128 möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

12 kap.

18 § Om det i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som fått laga kraft kommer fram nya omständigheter som innebär att

1. det finns ett hinder mot verkställighet enligt 1, 2 eller 3 §,
2. det finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlänningen, eller
3. det finns medicinska hinder eller någon annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas, får Migrationsverket, om hindret är bestående, bevilja permanent uppehållstillstånd.

Finns det endast ett tillfälligt hinder mot verkställighet, får verket bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Barn får beviljas permanent eller tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt första stycket 3 även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 av om det finns någon annan särskild anledning att ett beslut inte bör verkställas ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd på grund av stark anknytning enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 5 kap. 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

Migrationsverket får också besluta om inhibition.

Av 15 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att uppehållstillstånd som beviljas enligt första stycket ska tidsbegränsas under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av hinder mot verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *sjätte stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

19 § Om ett beslut om uppehållstillstånd inte kan meddelas enligt 18 §, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning om utlänningen i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som fått laga kraft åberopar sådana nya omständigheter som

1. kan antas utgöra ett bestående sådant hinder mot verkställigheten som avses i 1, 2 eller 3 §, och
2. inte kunnat åberopas av utlänningen tidigare, eller utlänningen visar giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare.

Är förutsättningarna enligt första stycket inte uppfyllda, ska Migrationsverket besluta att inte bevilja ny prövning.

Första stycket gäller inte om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd som flyktning enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § och en sådan ansökan inte tidigare under utlänningens vistelse i Sverige har prövats genom ett beslut som har fått laga kraft. I ett sådant fall ska Migrationsverket pröva ansökan och besluta om inhibition i verkställighetsärendet.

Av 16 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 om utlänningen endast åberopar sådana omständigheter som kan ligga till grund för skyddsbehov enligt 4 kap. 2 a §.

Paragrafen behandlar när Migrationsverket ska ta upp en fråga om uppehållstillstånd till ny prövning. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *fjärde stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

19 b § Om en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott åberopar sådana omständigheter som anges i 19 § första stycket 1 och dessa omständigheter inte kunnat åberopas av utlänningen tidigare, eller utlänningen visar giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till prövning.

Är förutsättningarna enligt första stycket inte uppfyllda, ska Migrationsverket besluta att inte bevilja prövning.

Utvisningsbeslutet får inte verkställas innan Migrationsverket har avgjort frågan om prövning ska ske eller, om prövning beviljas, innan frågan om uppehållstillstånd har prövats i en instans och ansökan därvid avslagits.

Vad som sägs i första stycket gäller inte om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § och en sådan ansökan inte tidigare under utlänningens vistelse i Sverige har prövats genom ett lagakraftvunnet beslut. I ett sådant fall ska Migrationsverket pröva ansökan.

Av 16 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 om utlänningen endast åberopar sådana omständigheter som kan ligga till grund för skyddsbehov enligt 4 kap. 2 a §.

Paragrafen behandlar när Migrationsverket ska ta upp en fråga om uppehållstillstånd till ny prövning när en utlänning som utvisats på grund av brott åberopar nya omständigheter. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *femte stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs till och med den 19 juli 2021.

9.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:356) om ändring i utlänningslagen (2005:716)

5 kap.

18 § En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlänningen kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd med stöd av 3 § första stycket 5,

7. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlänning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

8. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

9. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

10. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

11. det annars finns synnerliga skäl.

Första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

I 7 § lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2021–19 januari 2025.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när en ansökan om uppehållstillstånd ska vara gjord. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Upplysningsbestämmelsen i *sjätte stycket* ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ändras. Den ändring som görs i övrigt är endast av redaktionell karaktär.

Ikraftträdandebestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 juli 2021 i fråga om 5 kap. 18 § och i övrigt den 1 juni 2017.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

Ikraftträdandebestämmelserna ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ändras.

Sammanfattning av utkastet till lagrådsremiss Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

I utkastet till lagrådsremiss föreslås att lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige ska fortsätta att gälla till och med den 19 juli 2021 med ändringen att alternativt skyddsbehövande ges samma möjligheter till familjeåterförening som flyktingar. Som en följd av förslaget om en fortsatt giltighet av lagen och mot bakgrund av Sveriges åtaganden enligt bl.a. FN:s konvention om begränsning av statslöshet föreslås också att det införs en bestämmelse om permanent uppehållstillstånd i vissa fall för utlänningar som har fötts i Sverige och som sedan födelsen är statslösa. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 20 juli 2019.

Som en följd av förslaget om en fortsatt giltighet av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige föreslås vidare att lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska träda i kraft den 20 juli 2021 och upphöra att gälla den 20 januari 2025.

Förslagen i utkastet till lagrådsremiss bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

Lagförslagen i utkastet till lagrådsremiss

Förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, dels ändring i samma lag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige¹, som gäller till och med den 19 juli 2019,

dels att lagen ska fortsätta att gälla till och med den 19 juli 2021,

dels att 7 § ska upphöra att gälla,

dels att 5, 6, 10, 12, 14, 15, 16 g, 16 i och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 18 a §, av följande lydelse.

5 §²

Om inte något annat följer av 18 §, ska ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716), i stället för vad som anges i tredje stycket den paragrafen, vara tidsbegränsat.

Om utlänningslagen är flykting ska uppehållstillståndet gälla i tre år, om inte något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17 eller 18 §. Giltighetstiden för det nya tillståndet ska bestämmas i enlighet med reglerna i detta stycke.

Om utlänningslagen är alternativt skyddsbehövande ska uppehållstillståndet gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17, 18 eller 18 a §. Giltighetstiden för det nya tillståndet ska bestämmas i enlighet med reglerna i detta stycke.

Om inte något annat följer av 18 eller 18 a §, ska ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716), i stället för vad som anges i tredje stycket den paragrafen, vara tidsbegränsat.

Om utlänningslagen är flykting ska uppehållstillståndet gälla i tre år, om inte något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17, 18 eller 18 a §. Giltighetstiden för det nya tillståndet ska bestämmas i enlighet med reglerna i detta stycke.

Om utlänningslagen är alternativt skyddsbehövande ska uppehållstillståndet gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17, 18 eller 18 a §. Giltighetstiden för det nya tillståndet ska bestämmas i enlighet med reglerna i detta stycke.

¹ Senaste lydelse av 7 § 2017:352.

² Senaste lydelse 2017:352.

uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt första stycket ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17 *eller* 18 §. Det nya tillståndet ska gälla i två år, om inte något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt första stycket ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17, 18 *eller* 18 a §. Det nya tillståndet ska gälla i två år, om inte något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

6 §³

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 utlänningslagen (2005:716) ska, om den person som utläningen åberopar anknytning till är en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §, beviljas om *flyktingen* bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Vid tillämpning av 5 kap. 17 a § andra stycket utlänningslagen får uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b samma lag vägras om någon av makarna eller samborna är under 21 år.

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 utlänningslagen (2005:716) ska, om den person som utläningen åberopar anknytning till är en flykting *eller en alternativt skyddsbehövande* som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §, beviljas om *den person som utläningen åberopar anknytning till* bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Vid tillämpning av 5 kap. 17 a § andra stycket utlänningslagen får uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b samma lag vägras om någon av makarna eller samborna är under 21 år.

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § utlänningslagen ska inte beviljas om den person som utläningen åberopar anknytning till är en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §.

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § utlänningslagen ska inte beviljas om den person som utläningen åberopar anknytning till är en flykting *eller en alternativt skyddsbehövande* som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §.

³ Senaste lydelse 2017:352.

Kraven i 9 § gäller inte om den person som utlänningen åberopar anknytning till är ett barn.

Kraven i 9 § gäller inte heller om sökanden är ett barn som har fötts i Sverige och den som barnet åberopar anknytning till är förälder till barnet och sammanbor med barnet i Sverige.

Om den person som utlänningen åberopar anknytning till har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande gäller kraven i 9 § endast om

1. ansökan om uppehållstillstånd görs senare än tre månader efter att den person som utlänningen åberopar anknytning till har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande,

2. familjeåterförening är möjlig i ett land utanför EU som familjen har en särskild anknytning till, eller

3. utlänningen och den person som utlänningen åberopar anknytning till inte har sammanbott utomlands en längre tid och det inte heller på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

Om den person som utlänningen åberopar anknytning till är en alternativt skyddsbehövande som har fått sin ansökan om uppehållstillstånd registrerad hos Migrationsverket med registreringsdatum den 25 november 2015 eller senare och har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 § eller 16 a § senast den 19 juli 2019 gäller för att kraven i 9 § ska gälla, i stället för vad som anges i tredje stycket 1, att ansökan om uppehållstillstånd ska göras senare än den 19 oktober 2019.

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a eller 18 §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år, om inte

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a, 18 eller 18 a §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år, om inte

⁴ Senaste lydelse 2017:352.

⁵ Senaste lydelse 2017:352.

något annat följer av 16 a, 17 *eller* 18 §.

något annat följer av 16 a, 17, 18 *eller* 18 a §.

Prop. 2018/19:128
Bilaga 2

14 §

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 13 § ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år. Vid ansökan om förlängning av uppehållstillståndet gäller inte kravet i 13 § på att utlänningen inte får befinna sig i Sverige.

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 13 § ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, *om inte något annat följer av 18 a §*. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år, *om inte något annat följer av 18 a §*. Vid ansökan om förlängning av uppehållstillståndet gäller inte kravet i 13 § på att utlänningen inte får befinna sig i Sverige.

15 §⁶

Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning enligt 12 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a *eller* 18 §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a, 17 *eller* 18 §.

Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning enligt 12 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a, 18 *eller* 18 a §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a, 17, 18 *eller* 18 a §.

16 g §⁷

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 d §, ska beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon inte har fyllt 25 år, uppfyller förutsättningarna i 16 a § första stycket 2 och 3, och aktivt har deltagit i utbildningen.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft *ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § eller* ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 d *eller* 16 e §, ska beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon inte har fyllt 25 år, uppfyller förutsättningarna i 16 a § första stycket 2 och 3, och aktivt har deltagit i utbildningen.

⁶ Senaste lydelse 2017:352.

⁷ Senaste lydelse 2018:756.

En utlänning som studerar på en sådan utbildning som avses i 16 a § första stycket 2 b och c får beviljas uppehållstillstånd för endast en sådan utbildning.

För att uppehållstillstånd enligt första stycket ska beviljas en utlänning som avses i 16 a § andra stycket krävs att utlänningen uppfyller villkoren i det stycket i stället för vad som anges i 16 a § första stycket 3.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument, dock längst tretton månader i taget.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen studerar på deltid.

16 i §⁸

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 d, 16 f eller 16 g §, ska om utbildningen fullföljts beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft *ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 d–16 g §§*, ska om utbildningen fullföljts beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller sex månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 16 a § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

18 a §

En utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt denna lag eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt denna lag, och som ska beviljas ett nytt sådant uppehållstillstånd, får ges ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon

- 1. har fötts i Sverige,*
- 2. sedan födelsen är statslös,*
- 3. har haft hemvist här i landet sedan fyra år och sex månader eller under sammanlagt nio år och sex månader, och*
- 4. inte har fyllt 21 år.*

En utlänning som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt denna lag eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt denna lag, får ansöka om att giltighetstiden för tillståndet ska omprövas och att han eller hon ska ges ett permanent uppehållstillstånd. Ett permanent uppehållstillstånd får ges om förutsättningarna för uppehållstillståndet består och villkoren i första stycket 1–4 är uppfyllda.

19 §⁹

Det som föreskrivs i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) gäller inte för en utlänning som ansöker om förlängning av ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 8 eller 14 §, som ansöker om tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ eller som ansöker om permanent uppehållstillstånd enligt 17 §.

Det som föreskrivs i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) gäller inte för en utlänning som ansöker om förlängning av ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 8 eller 14 §, som ansöker om tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ eller som ansöker om permanent uppehållstillstånd enligt 17 eller 18 a §.

Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019.

⁹ Senaste lydelse 2018:756.

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Härigenom föreskrivs att punkt 1 och 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska ha följande lydelse.

1. Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019.

2. Lagen upphör att gälla den 20 januari 2023.

1. Denna lag träder i kraft den 20 juli 2021.

2. Lagen upphör att gälla den 20 januari 2025.

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:354) om
ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för
studerande på gymnasial nivå

Prop. 2018/19:128
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 1, 1 a, 2 och 3 §§ lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska upphöra att gälla den 20 december 2023.

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:355) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska upphöra att gälla den 20 juli 2024.

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Prop. 2018/19:128
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå i stället för lydelsen enligt lagen (2018:755) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

3. Trots punkt 2 gäller 5 och 6 §§ fortfarande för en ansökan som har registrerats hos Migrationsverket före den 20 januari 2023 om utlänningsen har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller om utlänningsen har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 d–16 g §§ eller 16 i § den lagen, eller enligt 1, 2 eller 4 §, och senast vid den tidpunkten fullföljt sin utbildning.

3. Trots punkt 2 gäller 5 och 6 §§ fortfarande för en ansökan som har registrerats hos Migrationsverket före den 20 januari 2025 om utlänningsen har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller om utlänningsen har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 d–16 g §§ eller 16 i § den lagen, eller enligt 1, 2 eller 4 §, och senast vid den tidpunkten fullföljt sin utbildning.

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716) att 4 kap. 3 a §, 5 kap. 1, 3–3 b, 6, 8, 11, 16, 17 a och 18 §§ och 12 kap. 18, 19 och 19 b §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 a §¹

En utlännning, som med åberopande av skyddsskäl ansökt om uppehållstillstånd, ska förklaras vara alternativt skyddsbehövande (alternativt skyddsstatusförklaring) om han eller hon omfattas av definitionen i 2 § och inte är utesluten från att anses som alternativt skyddsbehövande enligt 2 c §.

En utlännning, som med åberopande av skyddsskäl har ansökt om uppehållstillstånd, ska förklaras vara övrig skyddsbehövande (övrigt skyddsstatusförklaring) om han eller hon omfattas av definitionen i 2 a § och inte är utesluten från att anses som övrigt skyddsbehövande enligt 2 c §.

Av 3 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att andra stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019.

Av 3 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att andra stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021.

5 kap.

1 §²

Flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige har rätt till uppehållstillstånd.

Upphållstillstånd får dock vägras en flykting om han eller hon

1. genom ett synnerligen grovt brott har visat att det skulle vara förenat med allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta honom eller henne stanna i Sverige, eller

2. har bedrivit verksamhet som inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta verksamheten här.

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt första stycket ska vara permanent eller gälla i minst tre år. Om ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas en utlännning som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt första stycket, ska det nya tillståndet gälla i minst två år. Första och andra meningarna gäller dock inte om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

Av 4 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket

Av 4 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket

¹ Senaste lydelse 2016:753.

² Senaste lydelse 2016:753.

inte gäller för övriga skyddsbehövande under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019. Av 5 § den lagen framgår att under samma period gäller inte tredje stycket för flyktingar och alternativt skyddsbehövande.

inte gäller för övriga skyddsbehövande under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021. Av 5 § den lagen framgår att under samma period gäller inte tredje stycket för flyktingar och alternativt skyddsbehövande.

3 §³

Uppehållstillstånd ska, om inte annat följer av 17–17 b §§, ges till

1. en utlänning som är make eller sambo till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige,

2. ett utländskt barn som är ogift och

a) har en förälder som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, eller

b) har en förälder som är gift eller sambo med någon som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige,

3. ett utländskt barn som är ogift och som har adopterats eller som avses bli adopterat av någon som vid tidpunkten för adoptionsbeslutet var och fortfarande är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om barnet inte omfattas av 2 och om adoptionsbeslutet

– har meddelats eller avses komma att meddelas av svensk domstol,

– gäller i Sverige enligt lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner, eller

– gäller i Sverige enligt lagen (2018:1289) om adoption i internationella situationer,

4. en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten, och

5. en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, eller en annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, om utlänningen befinner sig i Sverige och beslutet om hans eller hennes asylansökan fattas i samband med beslutet om barnets asylansökan.

När en ansökan om uppehållstillstånd grundas på ett beslut om adoption som har meddelats av svensk domstol, ska den anknytning som har uppkommit genom beslutet godtas i ärendet om uppehållstillstånd.

Uppehållstillstånd enligt denna paragraf ska gälla minst ett år. Uppehållstillstånd som beviljas ett ogift barn enligt första stycket 2 b ska gälla för samma tid som föräldrarnas uppehållstillstånd. Om ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas en utlänning som med stöd av första stycket 1, 2, 4 eller 5 har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning till en skyddsbehövande, ska det nya tillståndet gälla i minst två år, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid.

³ Senaste lydelse 2018:1294.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 gäller de begränsningar i första och tredje styckena som framgår av 6 § första stycket samt 7 och 8 §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 gäller de begränsningar i första och tredje styckena som framgår av 6 § första stycket och 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

3 a §⁴

Upphållstillstånd får, om inte annat anges i 17 § andra stycket, ges till

1. en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges,

2. en utlänning som på något annat sätt än som avses i 3 § eller i denna paragraf är nära anhörig till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om han eller hon har ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet,

3. en utlänning som är förälder till och vårdnadshavare för samt sammanbor med ett barn som är bosatt i Sverige,

4. en utlänning som ska utöva umgänge, som inte är av begränsad omfattning, med ett barn som är bosatt i Sverige, och

5. en utlänning som har svenskt ursprung eller som under lång tid har vistats i Sverige med uppehållstillstånd.

Om en utlänning har getts uppehållstillstånd enligt första stycket 1 ska uppehållstillstånd för samma tid också ges till utlänningens ogifta barn.

När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd också i andra fall än som avses i första och andra styckena beviljas en utlänning som

1. är adopterad i Sverige i vuxen ålder,

2. är anhörig till en utlänning som är flykting eller annan skyddsbehövande, eller

3. på annat sätt har särskild anknytning till Sverige.

Av 6 § andra stycket och 7 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019, om utlänningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

Av 6 § andra stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021, om utlänningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

⁴ Senaste lydelse 2017:356.

3 b §⁵

Uppehållstillstånd på grund av anknytning till en person enligt 3 eller 3 a § får beviljas endast om den person som utlänningen återopar anknytning till kan försörja sig och har en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utlänningen.

Av 9 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019.

Av 9 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021.

6 §⁶

Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet särskilt beaktas.

För barn får uppehållstillstånd enligt första stycket beviljas om omständigheterna är särskilt ömmande.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 gäller de avvikelser från första och andra styckena som framgår av 11 och 12 §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 gäller de avvikelser från första och andra styckena som framgår av 11 och 12 §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

8 §⁷

Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning enligt 3 § första stycket 1 eller 3 a § första stycket 1 ska vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället, såvida inte

1. utlänningen sammanbott utomlands med sin make eller sambo under en längre tid, eller

2. det på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd som har

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd som har

⁵ Senaste lydelse 2016:753.

⁶ Senaste lydelse 2016:753.

⁷ Senaste lydelse 2017:356.

11 §⁸

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas om det finns ett hinder, som inte är bestående, mot att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs.

I 16 a och 16 b §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige finns bestämmelser om uppehållstillståndets längd som gäller under perioden 1 juni 2017–19 juli 2019 för barn som beviljas uppehållstillstånd för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet.

I 16 a och 16 b §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige finns bestämmelser om uppehållstillståndets längd som gäller under perioden 1 juni 2017–19 juli 2021 för barn som beviljas uppehållstillstånd för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet.

16 §⁹

En utlänning som med stöd av 8 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning får beviljas ett nytt tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd på den grunden endast om förhållandet består.

En utlänning som har familjeanknytning enligt 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket och som har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i två år får ges ett permanent uppehållstillstånd. Om det finns särskilda skäl, får permanent uppehållstillstånd ges före tvåårsperiodens slut.

Har ett förhållande upphört får uppehållstillstånd ändå ges, om

1. utlänningen har särskild anknytning till Sverige,
2. förhållandet har upphört främst på grund av att i förhållandet utlänningen, eller utlänningens barn, utsatts för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, eller
3. andra starka skäl talar för att utlänningen ska ges fortsatt uppehållstillstånd.

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd som

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd som

⁸ Senaste lydelse 2017:356.

⁹ Senaste lydelse 2017:356.

har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen. Prop. 2018/19:128
Bilaga 2

17 a §¹⁰

Uppehållstillstånd får vägras i sådana fall som avses i 3 §, om

1. oriktiga uppgifter medvetet lämnats eller omständigheter medvetet förtigits som är av betydelse för att få uppehållstillståndet,

2. en utlännning adopterats eller ett äktenskap ingåtts eller ett samboförhållande inletts uteslutande i syfte att ge utlännningen rätt till uppehållstillstånd, eller

3. utlännningen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Uppehållstillstånd får vägras även i sådana fall som avses i 3 § första stycket 1 eller 2 b, om

1. makarna eller samborna inte lever tillsammans eller inte har sådan avsikt,

2. den person till vilken anknytning åberopas eller utlännningen som sökt uppehållstillstånd är gift eller sambo med någon annan, eller

3. någon av makarna eller samborna är under 18 år.

Vid bedömningen av om uppehållstillstånd bör vägras ska hänsyn tas till utlännningens övriga levnadsomständigheter och familjeförhållanden.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 gäller den avvikelse från andra stycket 3 som följer av 6 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om utlännningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 gäller den avvikelse från andra stycket 3 som följer av 6 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om utlännningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

18 §¹¹

En utlännning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlännningen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlännningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlännning med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

¹⁰ Senaste lydelse 2017:356.

¹¹ Senaste lydelse 2016:753.

4. utlännningen kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlännningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlännningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. utlännningen har rätt till uppehållstillstånd med stöd av 3 § första stycket 5,

7. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlännning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

8. utlännningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

9. utlännningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

10. utlännningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

11. det annars finns synnerliga skäl.

Första stycket gäller inte heller om utlännningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlännningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlännning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

I 19 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019.

I 19 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021.

12 kap.

18 §¹²

Om det i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som fått laga kraft kommer fram nya omständigheter som innebär att

1. det finns ett hinder mot verkställighet enligt 1, 2 eller 3 §,

2. det finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlännningen, eller

3. det finns medicinska hinder eller någon annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas, får Migrationsverket, om hindret är bestående, bevilja permanent uppehållstillstånd.

Finns det endast ett tillfälligt hinder mot verkställighet, får verket bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Barn får beviljas permanent eller tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt första stycket 3 även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 av om det finns någon annan särskild anledning att ett beslut inte bör verkställas ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd på grund av stark anknytning enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 5 kap. 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

Migrationsverket får också besluta om inhibition.

Av 15 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att uppehållstillstånd som beviljas enligt första stycket ska tidsbegränsas under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019.

Av 15 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att uppehållstillstånd som beviljas enligt första stycket ska tidsbegränsas under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021.

19 §¹³

Om ett beslut om uppehållstillstånd inte kan meddelas enligt 18 §, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning om utlänningsen i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som fått laga kraft åberopar sådana nya omständigheter som

1. kan antas utgöra ett bestående sådant hinder mot verkställigheten som avses i 1, 2 eller 3 §, och

2. inte kunnat åberopas av utlänningsen tidigare, eller utlänningsen visar giltigt ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare.

Är förutsättningarna enligt första stycket inte uppfyllda, ska Migrationsverket besluta att inte bevilja ny prövning.

Första stycket gäller inte om utlänningsen ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § och en sådan ansökan inte tidigare under utlänningsens vistelse i Sverige har prövats genom ett beslut som har fått laga kraft. I ett sådant fall ska Migrationsverket pröva ansökan och besluta om inhibition i verkställighetsärendet.

Av 16 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 om utlänningsen

Av 16 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 om utlänningsen

¹³ Senaste lydelse 2016:1243.

endast åberopar sådana omständigheter som kan ligga till grund för skyddsbehov enligt 4 kap. 2 a §.

endast åberopar sådana omständigheter som kan ligga till grund för skyddsbehov enligt 4 kap. 2 a §.

19 b §¹⁴

Om en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott åberopar sådana omständigheter som anges i 19 § första stycket 1 och dessa omständigheter inte kunnat åberopas av utlänningen tidigare, eller utlänningen visar giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till prövning.

Är förutsättningarna enligt första stycket inte uppfyllda, ska Migrationsverket besluta att inte bevilja prövning.

Utvisningsbeslutet får inte verkställas innan Migrationsverket har avgjort frågan om prövning ska ske eller, om prövning beviljas, innan frågan om uppehållstillstånd har prövats i en instans och ansökan därvid avslagits.

Vad som sägs i första stycket gäller inte om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § och en sådan ansökan inte tidigare under utlänningens vistelse i Sverige har prövats genom ett lagakraftvunnet beslut. I ett sådant fall ska Migrationsverket pröva ansökan.

Av 16 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 om utlänningen endast åberopar sådana omständigheter som kan ligga till grund för skyddsbehov enligt 4 kap. 2 a §.

Av 16 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 om utlänningen endast åberopar sådana omständigheter som kan ligga till grund för skyddsbehov enligt 4 kap. 2 a §.

Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019.

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:356) om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Prop. 2018/19:128
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att 5 kap. 18 § lagen i stället för lydelsen enligt lagen (2017:356) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse,

dels att ikraftträdandebestämmelserna till lagen (2017:356) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

5 kap.

18 §¹

En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flyktning eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlänningen kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd med stöd av 3 § första stycket 5,

7. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlänning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

8. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

9. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

10. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

11. det annars finns synnerliga skäl.

Första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

¹Senaste lydelse 2016:753.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

I 7 § lagen (2017:000) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2019–19 januari 2023.

I 7 § lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2021–19 januari 2025.

Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019 i fråga om 5 kap. 18 § och i övrigt den 1 juni 2017.

Denna lag träder i kraft den 20 juli 2021 i fråga om 5 kap. 18 § och i övrigt den 1 juni 2017.

Efter remiss har yttrande över utkastet till lagrådsremiss Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, lämnats av Amnesty International, Arbetsförmedlingen, Arbetsgivarverket, Barnombudsmannen, Centrala studiestödsnämnden, Diskrimineringsombudsmannen, Domstolsverket, Ensamkommandes Förbund, Falkenbergs kommun, Falu kommun, Flyktinggruppernas riksråd (FARR), Folkbildningsrådet, Företagarna, Försäkringskassan, Förvaltningsrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Luleå, Förvaltningsrätten i Malmö, Förvaltningsrätten i Stockholm, Grästorps kommun, Göteborgs kommun, Justitiekanslern, Jönköpings kommun, Kammarrätten i Stockholm, Kils kommun, Kungsbacka kommun, Landsorganisationen i Sverige (LO), Luleå kommun, Lärarnas Riksförbund, Malmö kommun, Migrationsverket, Mjölby kommun, Myndigheten för stöd till trossamfund, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Nacka kommun, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Riksdagens ombudsmän (JO), Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter (RFSL), Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, Rädda barnen, Sigtuna kommun, Skatteverket, Socialstyrelsen, Statens skolinspektion, Statens skolverk, Stockholms kommun, Svenska kyrkan, Svenska Röda Korset, Sveriges advokatsamfund, Sveriges ambassad i Addis Abeba, Sveriges ambassad i Amman, Sveriges ambassad i Ankara, Sveriges ambassad i Teheran, Sveriges Kommuner och Lands-ting, Södertälje kommun, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), UNHCR:s regionkontor för de baltiska och nordiska länderna, UNICEF Sverige, Universitets- och högskolerådet och Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet.

Följande remissinstanser har erbjudits att lämna yttrande men har avstått från att lämna ett yttrande: Aneby kommun, Hagfors kommun, Halmstads kommun, Härjedalens kommun, Härryda kommun, Hörby kommun, Karlshamns kommun, Kvinna till Kvinna, Lycksele kommun, Läkare Utan Gränser, Lärarförbundet, Orust kommun, Pajala kommun, Partille kommun, Storumans kommun, Sundbybergs kommun, Svenska Barnläkarföreningen, Svenskt Näringsliv, Sveriges Akademikers centralorganisation (SACO), Sveriges muslimska råd, Umeå kommun, Ydre kommun och Örebro kommun.

Därutöver har Akademikerförbundet SSR, Civil Rights Defenders, Fackligt Center För Papperslösa, Folkets Juristbyrå, Forum – Idéburna organisationer med social inriktning, HIV-Sverige, Nätverket stoppa utvisningarna av afghanska ungdomar, RFSL Ungdom, Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner, Rädda Barnens Ungdomsförbund, Sociala missionen, Sveriges kristna råd, flera företrädare för nätverket #vistårinteut samt ett antal personer kommit in med yttranden.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2019-04-23

Närvarande: F.d. justitieråden Eskil Nord och Lena Moore samt justitierådet Erik Nymansson

Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

Enligt en lagrådsremiss den 11 april 2019 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, dels ändring i samma lag,
2. lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå,
3. lag om ändring i lagen (2017:354) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå,
4. lag om ändring i lagen (2017:355) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå,
5. lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå,
6. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
7. lag om ändring i lagen (2017:356) om ändring i utlänningslagen (2005:716).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Charlotte Appelgren och Christiana Lyrestam.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Beredningskravet

I lagrådsremissen föreslås att lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige ska fortsätta att gälla till och med den 19 juli 2021, dvs. i ytterligare två år. Vidare föreslås att lagen ska kompletteras med ytterligare bestämmelser som krävs för att uppfylla svenska konventionsåtaganden. Dessa ändringar föranleder nödvändiga följdändringar i utlänningslagen och ett uppskjutet ikraftträdande av den tidsbegränsade lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå och ändringslagar till den lagen. Slutligen innefattas i remissen också förslag i materiellt hänseende beträffande möjligheten till familjeåterförening för alternativt skyddsbehövande. Lagrådet har i tidigare ärenden framfört synpunkter på regleringen i de tillfälliga lagarna och bl.a. anfört att de är mycket svårtillgängliga. De av Lagrådet påtalade problemen kvarstår i huvudsak med de remitterade förslagen. I lagrådsremissen anges

att det på migrationsområdet kommer att tillsättas en parlamentariskt sammansatt kommitté.

Prop. 2018/19:128
Bilaga 4

I 7 kap. 2 § regeringsformen föreskrivs vissa krav på beredningen av regeringsärenden. Behövliga upplysningar och yttranden ska inhämtas från berörda myndigheter. Upplysningar och yttranden ska också inhämtas från kommuner i den omfattning som behövs. Även sammanslutningar och enskilda ska ges möjlighet att yttra sig i den omfattning som behövs.

Beredningskravets faktiska innehåll bestäms av det aktuella regeringsärendets natur. I fråga om lagstiftningsärenden är det normalt att ett förslag till lag med tillhörande motiv skickas på remiss till berörda myndigheter och organisationer. Remisstiden måste bestämmas så att remissinstanserna får tillräcklig tid för att sätta sig in i förslaget, bilda sig en uppfattning om det och avfatta ett remissvar. Beträffande kommuner och många privata organisationer måste därvid beaktas att beslutsordningen kan vara sådan att den kräver viss tid. I Propositionshandboken (Ds 1997:1), som har utarbetats inom Statsrådsberedningen och innehåller riktlinjer för regeringsarbetet, anges att remisstiden som huvudregel inte bör sättas kortare än tre månader. Det material som remissinstanserna ska yttra sig över måste vara så utformat att det kan utgöra underlag för fullödiga analyser och bedömningar.

Remissen bygger på ett utkast till lagrådsremiss som har utarbetats i Justitiedepartementet. Utkastet remitterades den 13 februari med en sista svarstid den 18 mars. Remissinstanserna fick alltså drygt fyra veckor på sig att besvara remissen. Vissa migrationsdomstolar har anmärkt på remisstiden.

För att godta en avvikelse från det gängse beredningskravet genom en så kort remisstid som det nu är fråga om måste krävas alldeles särskilda skäl. Några sådana har inte anförts i ärendet.

I den del som remissen enbart avser en förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (med åtföljande följdändringar och nödvändiga anpassningar till konventionsåtaganden), har det krävts en förkortad remisstid för att möjliggöra att lagen fortsatt gäller efter den 19 juli 2019.

I fråga om förslaget om familjeåterförening för alternativt skyddsbehövande med åtföljande undantag från försörjningskravet, har det inte på motsvarande sätt varit nödvändigt med en förkortad remisstid. Det förhållandet att det träffats en överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet De Gröna om att en proposition i denna del ska överlämnas till riksdagen under våren 2019 innebär inte att beredningskravet kan eftersättas. Förslaget i denna del är dock av lagtekniskt begränsad omfattning och komplexitet (ändringar i två paragrafer och upphävande av en) och har i sig föranlett få invändningar från remissinstanserna.

Prop. 2018/19:128 Mot den nu angivna bakgrunden får beredningen av lagstiftningsärendet
Bilaga 4 anses godtagbar.

Lagförslagen

Lagrådet lämnar lagförslagen utan erinran.

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2011/95/EU

av den 13 december 2011

om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet

(omarbetning)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

York-protokollet av den 31 januari 1967 (protokollet), och på så sätt bekräfta principen om *non-refoulement* samt säkerställa att ingen skickas tillbaka för att bli utsatt för förföljelse.

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 78.2 a och 78.2 b,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

(4) Genèvekonventionen och protokollet utgör grundstenen i det folkrättsliga systemet för skydd av flyktingar.

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande ⁽¹⁾,

(5) I slutsatserna från Tammerfors anges att ett gemensamt europeiskt asylsystem på kort sikt bör inbegripa en tillnärmning av reglerna för erkännande av flyktingar och innebörden av flyktingstatus.

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) Ett antal väsentliga ändringar kommer att göras i rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet ⁽³⁾. Det direktivet bör omarbetas av tydlighetsskäl.

(6) I slutsatserna från Tammerfors anges även att bestämmelserna om flyktingstatus bör kompletteras med åtgärder för andra former av skydd som erbjuder en lämplig status för den som behöver ett sådant skydd.

(2) En gemensam asylpolitik, som omfattar ett gemensamt europeiskt asylsystem, utgör en integrerad del av Europeiska unionens mål att gradvis inrätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa som är öppet för personer som tvingade av omständigheterna söker skydd inom unionen på laglig väg.

(7) Den första etappen i inrättandet av ett gemensamt europeiskt asylsystem har nu fullbordats. Vid sitt möte den 4 november 2004 antog Europeiska rådet Haagprogrammet, som fastställer de mål som ska nås på området frihet, säkerhet och rättvisa under perioden 2005–2010. I Haagprogrammet uppmanades kommissionen att slutföra utvärderingen av den första etappens rättsliga instrument, och att för Europaparlamentet och rådet lägga fram den andra etappens instrument och åtgärder så att de kan antas före slutet av 2010.

(3) Europeiska rådet enades vid sitt särskilda möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 om att arbeta för att inrätta ett gemensamt europeiskt asylsystem, grundat på en fullständig och absolut tillämpning av Genèvekonventionen om flyktingars rättsliga ställning av den 28 juli 1951 (Genèvekonventionen), kompletterad genom New

(8) I den europeiska paktens för invandring och asyl som antogs den 15 och 16 oktober 2008 noterade Europeiska rådet att skillnaderna fortfarande är stora mellan medlemsstaterna när det gäller beviljande av skydd och formerna för skyddet. Europeiska rådet efterfrågade nya initiativ för att fullborda inrättandet av ett gemensamt europeiskt asylsystem, i enlighet med vad som anges i Haagprogrammet, och därigenom erbjuda en högre skyddsnivå.

⁽¹⁾ EUT C 18, 19.1.2011, s. 80.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 27 oktober 2011 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 24 november 2011.

⁽³⁾ EUT L 304, 30.9.2004, s. 12.

- (9) I Stockholmsprogrammet bekräftade Europeiska rådet sitt engagemang för målet att i enlighet med artikel 78 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) senast 2012 upprätta ett gemensamt område för skydd och solidaritet som grundar sig på ett gemensamt asylförfarande och en enhetlig status för personer som beviljats internationellt skydd.
- (10) Med hänsyn till resultaten av de undersökningar som genomförts är det i detta skede lämpligt att bekräfta de principer som ligger till grund för direktiv 2004/83/EG och att sträva efter att uppnå en högre grad av tillnärmning av bestämmelserna om erkännande av internationellt skydd och om innehållit i detta skydd på grundval av högre standard.
- (11) Resurser från Europeiska flyktingfonden och Europeiska stödkontoret för asylfrågor bör mobiliseras för att på lämpligt sätt stödja medlemsstaternas arbete med att genomföra de normer som fastställts under den andra etappen av det gemensamma europeiska asylsystemet, särskilt arbetet i de medlemsstater vars asylsystem utsätts för ett särskilt och oproportionerligt hårt tryck, främst på grund av deras geografiska eller demografiska situation.
- (12) Huvudsyftet med detta direktiv är dels att garantera att medlemsstaterna tillämpar gemensamma kriterier för att fastställa vilka personer som har ett verkligt behov av internationellt skydd, dels att garantera att en miniminivå av förmåner är tillgänglig för dessa personer i samtliga medlemsstater.
- (13) Tillnärmningen av reglerna om erkännande och innebörd av flyktingstatus och status som subsidiärt skyddsbehövande bör bidra till att begränsa sekundära förflyttningar mellan medlemsstaterna för personer som ansöker om internationellt skydd när sådana förflyttningar endast motiveras av skillnader i de rättsliga ramarna.
- (14) Medlemsstaterna bör ha befogenhet att införa eller behålla förmånligare bestämmelser än de normer som fastställs i detta direktiv för tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som ansöker om internationellt skydd i en medlemsstat, om en sådan ansökan anses bygga på förutsättningen att personen i fråga antingen är flykting i den mening som avses i artikel 1 A i Genèvekonventionen, eller en person som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande.
- (15) De tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som tillåts stanna inom medlemsstaternas territorier av skäl som inte hänför sig till ett behov av internationellt skydd utan efter en skönsmässig bedömning av ömmande eller humanitära skäl, faller utanför tillämpningsområdet för detta direktiv.
- (16) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Direktivet syftar särskilt till att säkerställa full respekt för den mänskliga värdigheten och de asylsökandes och deras medföljande familjemedlemmars rätt till asyl, och till att främja tillämpningen av artiklarna 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 och 35 i stadgan och bör därför genomföras på ett sätt som överensstämmer med detta ändamål.
- (17) När det gäller behandlingen av personer som omfattas av detta direktiv är medlemsstaterna bundna av sina skyldigheter enligt de internationella rättsliga instrument som de är parter i, särskilt de instrument som förbjuder diskriminering.
- (18) Medlemsstaterna bör i första hand ta hänsyn till barnets bästa när de genomför detta direktiv, i enlighet med 1989 års FN-konvention om barnets rättigheter. Vid en bedömning av barnets bästa bör medlemsstaterna särskilt beakta principen om familjesammanhållning, den underåriges välfärd och sociala utveckling, överväganden om trygghet och säkerhet och den underåriges synpunkter med hänsyn till hans eller hennes ålder och mognad.
- (19) Det är nödvändigt att begreppet familjemedlemmar breddas så att hänsyn tas till de särskilda omständigheter av olika slag som kan förekomma vid fall av beroendeställning och till den särskilda omsorg som bör ägnas åt att tillvarata barnets bästa.
- (20) Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater, som fogats till fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och EUF-fördraget.
- (21) Erkännandet av flyktingstatus är en fastställelse av redan existerande rättigheter.
- (22) Samråd med FN:s flyktingkommissariat (UNHCR) kan ge medlemsstaterna värdefull vägledning när det gäller att fastställa flyktingstatus enligt artikel 1 i Genèvekonventionen.
- (23) Det bör fastställas normer för definitionen och innebörden av flyktingstatus för att vägleda medlemsstaternas behöriga myndigheter vid tillämpningen av Genèvekonventionen.
- (24) Det är nödvändigt att införa gemensamma kriterier för när asylsökande kan erkännas som flyktingar i den mening som avses i artikel 1 i Genèvekonventionen.

- (25) Det är särskilt nödvändigt att införa en gemensam uppfattning av följande begrepp: skyddsbehov på plats (*sur place*), upphov till skada och källor till skydd, internt skydd samt begreppet förföljelse, inklusive orsakerna till förföljelse.
- (26) Skydd kan ges antingen av staten eller av sådana parter eller organisationer, inklusive internationella organisationer, som uppfyller villkoren i detta direktiv och som kontrollerar en region eller ett större område på statens territorium, samt har viljan och förmågan att erbjuda skydd. Skyddet bör vara verksamt och inte av en tillfällig natur.
- (27) Internt skydd mot förföljelse eller allvarlig skada bör vara faktiskt tillgängligt för sökanden i en del av ursprungslandet som han eller hon på ett säkert och lagligt sätt kan resa till och beviljas rätt till inresa i samt där han eller hon rimligen kan förväntas bosätta sig. I de fall då staten eller statens företrädare är de aktörer som utövar förföljelse eller allvarlig skada bör det finnas en presumption att sökanden inte kan ges effektivt skydd. Om sökanden är ett ensamkommande barn bör tillgången till lämpliga omsorgs- och förmyndararrangemang som är för det ensamkommande barnets bästa utgöra en del av bedömningen av om effektivt skydd är tillgängligt.
- (28) När underåriga ansöker om internationellt skydd är det nödvändigt att medlemsstaterna vid sin prövning beaktar former av förföljelse som är specifika för barn.
- (29) Ett av villkoren för att kunna betraktas som flykting i den mening som avses i artikel 1 A i Genèvekonventionen är att det finns ett orsakssamband mellan förföljelsegrunderna, nämligen ras, religion, nationalitet, politisk åskådning eller tillhörighet till en viss samhällsgrupp, och förföljelsen eller avsaknaden av skydd mot förföljelse.
- (30) Det är också nödvändigt att införa ett gemensamt begrepp för förföljelsegrunden *tillhörighet till viss samhällsgrupp*. Vid definitionen av en viss samhällsgrupp bör hänsyn tas till faktorer som hänger samman med sökandens kön, inbegripet könsidentitet och sexuell läggning, som kan ha samband med vissa rättstraditioner eller seder som leder till t.ex. könsstympning, tvångssterilisering eller tvångsabort, i den mån de hör ihop med den sökandes välgrundade fruktan för förföljelse.
- (31) Handlingar som är oförenliga med Förenta nationernas syften och principer anges i inledningen och artiklarna 1 och 2 i Förenta nationernas stadga och ingår bl.a. i Förenta nationernas resolutioner om åtgärder för terrorismbekämpning, enligt vilka handlingar, metoder och bruk som utgör terrorism strider mot Förenta nationernas syften och principer och att även avsiktlig finansiering, planering och anstiftan av terroristhandlingar är oförenliga med Förenta nationernas syften och principer.
- (32) Såsom anges i artikel 14 kan *status* även innefatta flyktingstatus.
- (33) Det bör även fastställas normer för definitionen och innebörden av status som subsidiärt skyddsbehövande. Status som subsidiärt skyddsbehövande bör fungera som ett komplement till den status för skydd av flyktingar som finns i Genèvekonventionen.
- (34) Det är nödvändigt att införa gemensamma kriterier för att fastställa vilka av dem som ansöker om internationellt skydd som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande. Kriterierna bör hämtas från de internationella förpliktelserna enligt instrumenten för mänskliga rättigheter och från medlemsstaternas praxis.
- (35) Risker som en befolkningsgrupp i ett land eller ett segment av befolkningen överlag är utsatta för utgör i normalfallet i sig inte ett personligt hot som kan betecknas som allvarlig skada.
- (36) Familjemedlemmar kan, enbart på grund av sin relation till flyktingen, normalt komma att utsättas för förföljelse på ett sätt som kan utgöra grund för flyktingstatus.
- (37) Begreppet nationell säkerhet och allmän ordning omfattar också fall då en tredjelandsmedborgare är medlem i en sammanslutning som stöder internationell terrorism eller stöder en sådan sammanslutning.
- (38) Vid beslut om beviljande av de förmåner som anges i detta direktiv bör medlemsstaterna ta lämplig hänsyn såväl till barnets bästa som till de särskilda omständigheterna för hur nära släktingar som redan befinner sig i medlemsstaten och som inte är familjemedlemmar till personer som beviljats internationellt skydd står i beroendeställning till den person som beviljats internationellt skydd. I undantagsfall, då en nära släkting till den person som beviljats internationellt skydd är en gift underårig som inte åtföljs av sin make eller maka, kan det anses vara bäst för den underåriga att han eller hon får vara tillsammans med sin ursprungliga familj.
- (39) Hänsyn bör tas till Stockholmsprogrammets uppmaning om att inrätta en enhetlig status för flyktingar och personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, med undantag för de avvikelser som är nödvändiga och objektivt motiverade, och personer som innehar status som subsidiärt skyddsbehövande bör beviljas samma rättigheter och förmåner som de som flyktingar beviljas enligt detta direktiv, och på samma villkor som dessa.

- (40) Medlemsstaterna får, inom de gränser som följer av internationella åtaganden, föreskriva att beviljande av förmåner avseende tillträde till sysselsättning, sociala förmåner, hälso- och sjukvård samt tillgång till integrationsfrämjande åtgärder förutsätter att ett uppehållstillstånd har utfärdats.
- (41) För att personer som beviljats internationellt skydd på ett bättre sätt ska kunna tillgodogöra sig de rättigheter och förmåner som föreskrivs i detta direktiv i praktiken är det nödvändigt att ta hänsyn till deras specifika behov och de integrationsproblem de ställs inför. Ett sådant hänsynstagande bör normalt inte leda till en förmånligare behandling än den som de ger sina egna medborgare, utan att det påverkar medlemsstaternas möjligheter att införa eller behålla förmånligare bestämmelser.
- (42) I detta sammanhang bör ansträngningar göras för att i synnerhet komma till rätta med sådana problem som hindrar personer som beviljats internationellt skydd att i praktiken ha tillgång till arbetsmarknadsrelaterade utbildningsmöjligheter och fortbildning, bland annat avseende ekonomiska hinder.
- (43) Detta direktiv är inte tillämpligt på ekonomiska förmåner från medlemsstaterna som beviljas för att främja utbildning.
- (44) Man bör överväga att vidta särskilda åtgärder för att på ett effektivt sätt lösa de praktiska svårigheter som personer som beviljats internationellt skydd ställs inför när det gäller att bestyrka utländska akademiska eller yrkesmässiga examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis, särskilt när dessa svårigheter beror på att personerna i fråga saknar nödvändig dokumentation eller inte kan bära de kostnader som är förknippade med erkännandeförfarandena.
- (45) Särskilt för att undvika socialt lidande är det lämpligt att personer som beviljats internationellt skydd tillhandahålls tillräckliga sociala förmåner och medel för uppehälle, utan diskriminering och inom ramen för det sociala stödet. När det gäller socialt stöd bör villkoren och de närmare föreskrifterna för tillhandahållande av grundläggande förmåner till personer som innehar status som subsidiärt skyddsbehövande fastställas i den nationella lagstiftningen. Möjligheten att begränsa sådant stöd till att omfatta endast grundläggande förmåner bör tolkas så att detta begrepp omfattar åtminstone minimiinkomststöd, bistånd vid sjukdom eller graviditet samt föräldraersättning, i den mån dessa förmåner beviljas medborgare i enlighet med nationell rätt.
- (46) Tillträde till hälso- och sjukvård, såväl fysisk som psykisk vård, bör garanteras personer som beviljats internationellt skydd.
- (47) Integrationsprogram för personer som innehar flyktingsstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande bör så långt möjligt vara utformade på ett sätt som tar hänsyn till dessa personers särskilda behov och den speciella situation som de befinner sig i, inbegripet i förekommande fall språkundervisning och tillhandahållande av information om de rättigheter och skyldigheter som är förbundna med deras skyddsstatus i den berörda medlemsstaten.
- (48) Genomförandet av detta direktiv bör utvärderas regelbundet med särskilt beaktande av utvecklingen av medlemsstaternas internationella skyldigheter när det gäller *non-refoulement* samt utvecklingen av arbetsmarknaderna i medlemsstaterna och av de gemensamma grundläggande principerna för integration.
- (49) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att fastställa normer för medlemsstaternas beviljande av internationellt skydd till tredjelandsmedborgare och statslösa personer, för en enhetlig status för flyktingar och person som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av direktivets omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går direktivet inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (50) I enlighet med artiklarna 1, 2 och 4a.1 i protokoll (nr 21) om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på dem.
- (51) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll (nr 22) om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.
- (52) Skyldigheten att införliva detta direktiv med nationell lagstiftning bör endast gälla de bestämmelser som innebär en innehållsmässig ändring i förhållande till direktiv 2004/83/EG. Skyldigheten att införliva de oförändrade bestämmelserna följer av det direktivet.
- (53) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter avseende den tidsfrist för införlivande av direktiv 2004/83/EG i nationell lagstiftning som anges i bilaga I del B.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att införa normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar och person som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- a) *internationellt skydd*: flyktingstatus och status som subsidiärt skyddsbehövande enligt definitionerna i leden e och g.
- b) *person som beviljats internationellt skydd*: person som har beviljats flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande i enlighet med definitionerna i leden e och g.
- c) *Genèvekonventionen*: konventionen om flyktingars rättsliga ställning undertecknad i Genève den 28 juli 1951, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967.
- d) *flykting*: en tredjelandsmedborgare som med anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk åskådning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp befinner sig utanför det land där han eller hon är medborgare och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av det landets skydd, eller en statslös person som av samma skäl som nämnts ovan befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända dit och som inte omfattas av artikel 12.
- e) *flyktingstatus*: en medlemsstats erkännande av en tredjelandsmedborgare eller en statslös person som flykting.
- f) *person som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som inte uppfyller kraven för att betecknas som flykting, men där det finns grundad anledning att förmoda att den berörda personen, om han eller hon återsänds till sitt ursprungsland, eller, i fråga om en statslös person, till det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort, skulle utsättas för en verklig risk att lida allvarlig skada enligt artikel 15 och som inte omfattas av artikel 17.1 och 17.2 och som inte kan, eller på grund av en sådan risk inte vill begagna sig av det landets skydd.
- g) *status som subsidiärt skyddsbehövande*: en medlemsstats erkännande av en tredjelandsmedborgare eller en statslös person som en person som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande.
- h) *ansökan om internationellt skydd*: en ansökan om skydd som ges in till en medlemsstat av en tredjelandsmedborgare eller statslös person och där det finns skäl att anta att personen söker flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande och att denne inte uttryckligen ansöker om en annan typ av skydd som ligger utanför detta direktivs tillämpningsområde och som kan omfattas av en separat ansökan.
- i) *sökande*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som har ansökt om internationellt skydd och vars ansökan ännu inte har lett till ett slutligt beslut.
- j) *familjemedlemmar*: följande familjemedlemmar till den person som beviljats internationellt skydd, om dessa familjemedlemmar befinner sig i samma medlemsstat i fråga om ansökan om internationellt skydd och under förutsättning att familjen existerade redan i ursprungslandet:
 - Make eller maka till den person som beviljats internationellt skydd eller hans/hennes ogifta partner i en stadigvarande relation, om lagstiftningen eller sedvanerätten i den berörda medlemsstaten behandlar ogifta par på samma sätt som gifta enligt dess lagstiftning om tredjelandsmedborgare.
 - Underåriga barn till sådana par som avses i första strecksatsen eller till den person som beviljats internationellt skydd, på villkor att de är ogifta, och oavsett om de fötts inom eller utom äktenskapet eller adopterats enligt nationell lagstiftning.
 - Fadern, modern eller någon annan vuxen som ansvarar för den person som beviljats internationellt skydd enligt lag eller praxis i den berörda medlemsstaten om den som beviljats internationellt skydd är underårig och ogift.
- k) *underårig*: en tredjelandsmedborgare eller en statslös person under 18 år.
- l) *ensamkommande barn*: en underårig som anländer till en medlemsstats territorium utan att vara i sällskap med en vuxen som enligt lag eller praxis i den berörda medlemsstaten ansvarar för honom eller henne, så länge vederbörande inte faktiskt tas om hand av en sådan person; begreppet omfattar också en underårig som lämnas ensam utan medföljande vuxen efter det att han eller hon rest in på en medlemsstats territorium.

- m) *uppehållstillstånd*: tillstånd som utfärdats av myndigheterna i en medlemsstat i enlighet med den statens lagstiftning och som ger en tredjelandsmedborgare eller statslös person rätt att uppehålla sig på dess territorium.
- n) *ursprungsland*: det land eller de länder där en person är medborgare eller, i fråga om statslösa personer, tidigare haft sin vanliga vistelseort.

Artikel 3

Förmånligare bestämmelser

Medlemsstaterna får införa eller behålla förmånligare bestämmelser för att fastställa vem som ska betraktas som flykting eller som en person som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för att fastställa innebörden av internationellt skydd, förutsatt att de är förenliga med detta direktiv.

KAPITEL II

BEDÖMNING AV ANSÖKNINGAR OM INTERNATIONELLT SKYDD

Artikel 4

Bedömning av fakta och omständigheter

1. Medlemsstaterna får betrakta det som den sökandes skyldighet att så snart som möjligt lägga fram alla faktorer som behövs för att styrka ansökan om internationellt skydd. Det är medlemsstaternas skyldighet att i samarbete med den sökande bedöma de relevanta faktorerna i ansökan.
2. De faktorer som det hänvisas till i punkt 1 utgörs av den sökandes utsagor och alla handlingar som den sökande förfogar över angående den sökandes ålder, bakgrund, inklusive relevanta släktingars bakgrund, identitet, nationalitet(er), tidigare bosättningsland(-länder) och -ort(er), tidigare asylansökningar, resvägar och resehandlingar samt orsakerna till ansökan om internationellt skydd.
3. Bedömningen av en ansökan om internationellt skydd ska vara individuell, och följande ska beaktas:
- a) Alla relevanta uppgifter om ursprungslandet vid den tidpunkt då beslut fattas om ansökan, inbegripet lagar och andra författningar i ursprungslandet samt det sätt på vilket dessa tillämpas.
- b) De relevanta utsagor och handlingar som den sökande har lämnat, inklusive information om huruvida sökanden har varit eller kan bli utsatt för förföljelse eller allvarlig skada.
- c) Sökandens personliga ställning och förhållanden, inklusive faktorer som bakgrund, kön och ålder, så att det kan

bedömas huruvida de handlingar den sökande har blivit eller skulle kunna bli utsatt för, på grundval av sökandens personliga omständigheter, skulle innebära förföljelse eller allvarlig skada.

- d) Om den sökande efter att ha lämnat ursprungslandet ägnat sig åt en verksamhet, vars enda syfte eller vars huvudsyfte var att skapa de nödvändiga förutsättningarna för att ansöka om internationellt skydd, ska man bedöma om denna verksamhet skulle utsätta den sökande för förföljelse eller allvarlig skada om han eller hon återvänder till landet.

- e) Om man rimligen kan förvänta sig att den sökande begagnar sig av skyddet i ett annat land där han eller hon kan hävda medborgarskap.

4. Det faktum att den sökande redan har varit utsatt för förföljelse eller annan allvarlig skada, eller för direkta hot om sådan förföljelse eller sådan skada, är en allvarlig indikation på att den sökandes fruktan för förföljelse är välgrundad eller att det finns en verklig risk för att han eller hon kommer att lida allvarlig skada, såvida det inte finns goda skäl till att anta att sådan förföljelse eller allvarlig skada inte kommer att upprepas.

5. När medlemsstaterna tillämpar principen att det är den sökandes skyldighet att styrka sin ansökan om internationellt skydd, och den sökandes uppgifter inte kan styrkas av skriftliga eller andra bevis, ska sådana uppgifter inte behöva bekräftas om följande villkor är uppfyllda:

- a) Sökanden har gjort en genuin ansträngning för att styrka sin ansökan.
- b) Alla relevanta faktorer som den sökande förfogar över har lagts fram och en tillfredsställande förklaring har lämnats till varför andra relevanta faktorer saknas.
- c) Sökandens uppgifter befinns vara sammanhängande och rimliga och strider inte mot tillgänglig specifik och allmän information som rör den sökandes ärende.
- d) Sökanden har ansökt om internationellt skydd så tidigt som möjligt, såvida inte sökanden kan framföra goda skäl till varför han eller hon inte gjort det.
- e) Sökandens allmänna trovärdighet är fastställd.

Artikel 5

Internationellt skyddsbehov "sur place"

1. En välgrundad fruktan för förföljelse eller en verklig risk för att lida allvarlig skada kan grunda sig på händelser som har ägt rum efter det att sökanden lämnade ursprungslandet.

2. En välgrundad fruktan för förföljelse eller en verklig risk för att lida allvarlig skada kan grunda sig på verksamhet som sökanden ägnat sig åt sedan han eller hon lämnade ursprungslandet, i synnerhet om det kan fastställas att den verksamhet som åberopas är ett uttryck för och en fortsättning på åsikter eller en inställning som sökanden hade i ursprungslandet.

3. Utan att det påverkar Genèvekonventionen får medlemsstaterna besluta att en sökande som lämnar in en efterföljande ansökan normalt inte ska beviljas flyktingstatus om risken för förföljelse grundar sig på omständigheter som den sökande genom eget beslut har skapat efter att ha lämnat ursprungslandet.

Artikel 6

Aktörer som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada

Aktörer som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada omfattar

- a) staten,
- b) parter eller organisationer som kontrollerar staten eller en betydande del av statens territorium,
- c) grupper som inte företräder staten, om det kan bevisas att aktörer enligt leden a och b, inklusive internationella organisationer, är oförmögna eller ovilliga att tillhandahålla skydd mot förföljelse eller allvarlig skada enligt artikel 7.

Artikel 7

Aktörer som ger skydd

1. Skydd mot förföljelse eller allvarlig skada kan endast ges av

- a) staten, eller
- b) parter eller organisationer, inklusive internationella organisationer, som kontrollerar staten eller en betydande del av statens territorium,

försatt att dessa är villiga och kapabla att erbjuda skydd i enlighet med punkt 2.

2. Skydd mot förföljelse eller allvarlig skada måste vara verkligt och inte av en tillfällig natur. Ett sådant skydd ges normalt när aktörerna enligt punkt 1 a och b vidtar rimliga åtgärder för att förhindra att en person förföljs eller lider allvarlig skada, bl.a. genom att ombesörja att det finns ett effektivt rättssystem för avslöjande, åtal och bestraffning av handlingar som innebär förföljelse eller allvarlig skada, och när sökanden har tillgång till detta skydd.

3. När medlemsstaterna bedömer om en internationell organisation kontrollerar en stat eller en betydande del av statens territorium och ger skydd enligt punkt 2, ska de beakta all vägledning som kan finnas i relevanta unionsakter.

Artikel 8

Internt skydd

1. Medlemsstaterna får som ett led i bedömningen av en ansökan om internationellt skydd besluta att en sökande inte är i behov av internationellt skydd om han eller hon i en del av ursprungslandet

a) inte känner någon välgrundad fruktan för förföljelse eller löper någon verklig risk för att lida allvarlig skada, eller

b) har tillgång till skydd mot förföljelse eller allvarlig skada enligt definitionen i artikel 7,

och han eller hon på ett säkert och lagligt sätt kan resa till och beviljas rätt till inresa i den delen av landet och rimligen kan förväntas bosätta sig där.

2. Vid prövning av om en sökande känner en välgrundad fruktan för förföljelse eller löper en verklig risk för att lida allvarlig skada, eller har tillgång till skydd mot förföljelse eller allvarlig skada i en del av ursprungslandet i enlighet med punkt 1, ska medlemsstaterna, när de fattar beslut om ansökan, beakta de allmänna omständigheter som råder i den delen av landet och sökandens personliga förhållanden i enlighet med artikel 4. För detta ändamål ska medlemsstaterna se till att exakt och aktuell information inhämtas från relevanta källor, såsom FN:s flyktingkommisariat och Europeiska stödkontoret för asylfrågor.

KAPITEL III

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ATT BETRAKTAS SOM FLYKTING

Artikel 9

Förföljelse

1. För att betraktas som förföljelse enligt lydelsen i artikel 1 A i Genèvekonventionen krävs att handlingarna i fråga

a) är tillräckligt allvarliga till sin natur eller på grund av sin upprepning för att innebära en allvarlig överträdelse av de grundläggande mänskliga rättigheterna, särskilt de rättigheter från vilka det inte går att göra undantag enligt artikel 15.2 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, eller

b) är en ackumulation av olika åtgärder, däribland sådana överträdelser av de mänskliga rättigheterna som är tillräckligt allvarliga för att påverka en individ på ett liknande sätt som i led a.

2. Förföljelse, enligt punkt 1, kan bl.a. ta sig uttryck i
- a) fysiskt eller psykiskt våld, inklusive sexuellt våld,
 - b) rättsliga, administrativa, polisiära och/eller judiciella åtgärder som i sig är diskriminerande eller som genomförs på ett diskriminerande sätt,
 - c) åtal eller straff som är oproportionerliga eller diskriminerande,
 - d) ett avslag i fråga om rättsligt överklagande som resulterar i ett oproportionerligt eller diskriminerande straff,
 - e) åtal eller straff för vägran att utföra militärtjänst i en konflikt om fullgörandet av militärtjänst skulle innefatta brott eller handlingar som omfattas av skälen för undantag i artikel 12.2,
 - f) köns- eller barnspecifika handlingar.

3. Enligt artikel 2 d måste det finnas ett samband mellan de skäl som anges i artikel 10 och den förföljelse som anges i punkt 1 i den här artikeln eller avsaknad av skydd mot sådan förföljelse.

Artikel 10

Skäl till förföljelsen

1. Medlemsstaterna ska ta hänsyn till följande faktorer vid bedömningen av skälen till förföljelsen:
- a) Begreppet ras ska särskilt omfatta hudfärg, härkomst eller tillhörighet till en viss etnisk grupp.
 - b) Begreppet religion ska särskilt omfatta teistiska, icke-teistiska och ateistiska trosuppfattningar, deltagande i eller avstående från deltagande i formella privata eller offentliga gudstjänster, enskilt eller tillsammans med andra, samt andra religiösa handlingar eller åsiktsyttringar, eller former av personligt eller gemensamt handlande grundat på eller påbjudet genom någon trosriktning.
 - c) Begreppet nationalitet ska inte bara omfatta medborgarskap eller avsaknad av medborgarskap, utan ska särskilt omfatta tillhörighet till en grupp som definieras genom dess kulturella, etniska eller språkliga identitet, gemensamma geografiska ursprung eller politiska bakgrund eller dess förbindelser med befolkningen i en annan stat.
 - d) En grupp ska anses utgöra en särskild samhällsgrupp, särskilt när

- gruppens medlemmar har en gemensam väsentlig egenskap eller en gemensam bakgrund som inte kan ändras eller har en gemensam egenskap eller övertygelse som är så grundläggande för identiteten eller samvetet att de inte får tvingas avsvära sig den, och
- gruppen har en särskild identitet i det berörda landet eftersom den uppfattas som annorlunda av omgivningen.

Beroende på omständigheterna i ursprungslandet kan en särskild samhällsgrupp omfatta en grupp grundad på en gemensam egenskap, t.ex. sexuell läggning. Sexuell läggning får inte tolkas så att det innefattar handlingar som anses brottsliga enligt medlemsstaternas nationella lagstiftning. Vid bedömningen av om en person ska anses tillhöra en viss samhällsgrupp eller när ett karakteristiskt drag hos en sådan grupp ska fastställas ska vederbörlig hänsyn tas till könsrelaterade aspekter, inbegripet könsidentitet.

- e) Begreppet politisk åskådning ska särskilt inbegripa när någon har en åsikt, tanke eller tro i en fråga som rör de potentiella aktörer som utövar förföljelse enligt artikel 6 och deras politik eller metoder, oavsett om sökanden har handlat i linje med denna åsikt, tanke eller tro.

2. Vid bedömningen av huruvida en sökande har en välgrundad fruktan för förföljelse är det irrelevant huruvida sökanden faktiskt har de egenskaper i fråga om ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politisk åskådning som är skälet till förföljelsen, om en sådan egenskap tillskrivs den sökande av den som utövar förföljelsen.

Artikel 11

Upphörande

1. En tredjelandsmedborgare eller en statslös person ska upphöra att vara en flykting om han eller hon
- a) av fri vilja på nytt begagnar sig av det lands skydd vari han eller hon är medborgare, eller
 - b) efter att ha förlorat sitt medborgarskap av fri vilja förvärvat det på nytt, eller
 - c) förvärvat ett nytt medborgarskap, och kommer i åtnjutande av det landets skydd, eller
 - d) av fri vilja återvänder för att bosätta sig i det land som han eller hon lämnat eller fortsatt att uppehålla sig utanför på grund av fruktan för förföljelse, eller

e) inte längre kan fortsätta att vägra att begagna sig av skyddet i det land där han eller hon är medborgare eftersom de omständigheter som ledde till att han eller hon erkändes som flykting inte längre föreligger, eller

f) utan att äga medborgarskap i något land, kan återvända till det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort, eftersom de omständigheter som ledde till att han eller hon erkändes som flykting inte längre föreligger.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 e och f ska medlemsstaterna beakta huruvida omständigheterna har ändrats så väsentligt och varaktigt att flyktingens fruktan för förföljelse inte längre kan anses välgrundad.

3. Punkt 1 e och f ska inte tillämpas på flyktingar som kan åberopa tungt vägande skäl grundade på tidigare förföljelse för att inte vilja begagna sig av det lands skydd vari han eller hon är medborgare eller, om det är fråga om en statslös person, det land där han eller hon tidigare hade sin varaktiga vistelseort.

Artikel 12

Undantag

1. En tredjelandssmedborgare eller en statslös person kan inte anses som flykting om

a) han eller hon omfattas av artikel 1 D i Genèvekonventionen, som handlar om skydd eller bistånd från andra organ eller kontor inom Förenta nationerna än UNHCR; om sådant skydd eller bistånd av något skäl har upphört, utan att de berörda personernas ställning har fastställts slutgiltigt i enlighet med de relevanta resolutioner som antagits av FN:s generalförsamling, ska dessa personer automatiskt komma i åtnjutande av förmånerna i detta direktiv,

b) han eller hon av de behöriga myndigheterna i bosättningslandet tillerkänns samma rättigheter och skyldigheter som följer med medborgarskap i det landet eller rättigheter och skyldigheter som motsvarar dessa.

2. En tredjelandssmedborgare eller en statslös person kan inte anses som flykting om det finns synnerliga skäl för att anta att

a) han eller hon har förövat ett brott mot freden, en krigsförbrytelse eller ett brott mot mänskligheten, såsom dessa definieras i de internationella instrument som har upprättats för att beivra sådana brott,

b) han eller hon har förövat ett grovt icke-politiskt brott utanför tillflyktslandet innan vederbörande fick tillträde till det landet som flykting, vilket innebär den tidpunkt då uppehållstillstånd utfärdades på grundval av beviljad

flyktingstatus; särskilt grymma handlingar, även om de begåtts i förment politiskt syfte, får betecknas som allvarliga icke-politiska brott,

c) han eller hon har gjort sig skyldig till gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser enligt inledningen och artiklarna 1 och 2 i Förenta nationernas stadga.

3. Punkt 2 gäller personer som anstiftar eller på annat sätt deltar i förövandet av de brott eller gärningar som nämns däri.

KAPITEL IV

FLYKTINGSTATUS

Artikel 13

Beviljande av flyktingstatus

Medlemsstaterna ska bevilja en tredjelandssmedborgare eller en statslös person flyktingstatus om han eller hon kan betraktas som flykting enligt kapitlen II och III.

Artikel 14

Återkallande av, upphävande av eller vägran att förnya flyktingstatus

1. När det gäller ansökningar om internationellt skydd som lämnats efter ikraftträdandet av direktiv 2004/83/EG ska medlemsstaterna återkalla, upphäva eller vägra att förnya en tredjelandssmedborgares eller en statslös persons flyktingstatus som beviljats av ett regeringsorgan, ett förvaltningsrättsligt organ, en domstol eller ett domstolsliknande organ om vederbörande inte längre är flykting enligt artikel 11.

2. Utan att det påverkar flyktingens skyldighet enligt artikel 4.1 att uppge alla relevanta fakta och lämna alla relevanta handlingar som han eller hon förfogar över, ska den medlemsstat som har beviljat flyktingstatus i varje enskilt fall bevisa att den berörda personen har upphört att vara eller aldrig har varit flykting enligt punkt 1 i den här artikeln.

3. Medlemsstaterna ska återkalla, upphäva eller vägra att förnya en tredjelandssmedborgares eller statslös persons flyktingstatus om de berörda medlemsstaterna efter beviljandet av flyktingstatus fastställer att vederbörande

a) inte skulle ha ansetts som eller inte kan anses vara flykting i enlighet med artikel 12,

b) har förvrängt eller utelämnat fakta, inklusive användning av falska handlingar, och detta varit avgörande för beviljandet av flyktingstatus.

4. Medlemsstater får återkalla, upphäva eller vägra att förnya status som beviljats en flykting av ett regeringsorgan, ett förvaltningsrättsligt organ, en domstol eller ett domstolsliknande organ om

a) det finns skäligen anledning att betrakta vederbörande som en fara för säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig, eller

b) vederbörande utgör en samhällsfara i medlemsstaten i fråga med hänsyn till att han eller hon genom en lagakraftvunnen dom har dömts för ett synnerligen allvarligt brott.

5. I de situationer som beskrivs i punkt 4 får medlemsstaterna besluta att inte bevilja status för en flykting om ett sådant beslut ännu inte har fattats.

6. Personer som omfattas av punkt 4 eller 5 ska ha de rättigheter som anges i eller som liknar dem som anges i artiklarna 3, 4, 16, 22, 31, 32 och 33 i Genèvekonventionen om de befinner sig i medlemsstaten.

KAPITEL V

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SUBSIDIÄRT SKYDD

Artikel 15

Allvarlig skada

Allvarlig skada utgörs av

- a) dödsstraff eller avrättning, eller
- b) tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning av en sökande i ursprungslandet, eller
- c) allvarligt och personligt hot mot en civilpersons liv eller lem på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt.

Artikel 16

Upphörande

1. En tredjelandsmedborgare eller en statslös person ska inte längre anses uppfylla kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, då de omständigheter som ledde till att status som subsidiärt skyddsbehövande beviljades inte längre föreligger, eller har ändrats i sådan grad att skydd inte längre behövs.

2. Vid beaktande av punkt 1 ska medlemsstaterna ta hänsyn till om omständigheterna har ändrats så väsentligt och varaktigt att personen som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande inte längre är utsatt för en verklig risk för allvarlig skada.

3. Punkt 1 ska inte tillämpas på personer som innehar status som subsidiärt skyddsbehövande och som kan åberopa tungt vägande skäl grundade på tidigare allvarlig skada för att inte vilja begagna sig av det lands skydd vari han eller hon är medborgare eller, om det är fråga om en statslös person, det land där han eller hon tidigare hade sin varaktiga vistelseort.

Artikel 17

Undantag

1. En tredjelandsmedborgare eller en statslös person uppfyller inte kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande om det finns synnerliga skäl för att anse att

a) han eller hon har förövat ett brott mot freden, krigsförbrytelse eller brott mot mänskligheten, såsom dessa definieras i de internationella instrument som har upprättats för att beivra sådana brott,

b) han eller hon har förövat ett allvarligt brott,

c) han eller hon har gjort sig skyldig till gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser enligt inledningen och artiklarna 1 och 2 i Förenta nationernas stadga,

d) han eller hon utgör en fara för samhället eller säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig.

2. Punkt 1 gäller personer som anstiftar eller på annat sätt deltar i förövet av de brott eller gärningar som nämns däri.

3. Medlemsstaterna får besluta att en tredjelandsmedborgare eller en statslös person inte uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande om vederbörande innan han eller hon fick tillträde till den berörda medlemsstaten har begått ett eller flera brott som inte omfattas av punkt 1, men som skulle ha gett fängelsestraff om de hade begåtts i den berörda medlemsstaten, och han eller hon lämnade sitt ursprungsland endast för att undvika påföljder för dessa brott.

KAPITEL VI

STATUS SOM SUBSIDIÄRT SKYDDSBEHÖVANDE

Artikel 18

Beviljande av status som subsidiärt skyddsbehövande

Medlemsstaterna ska bevilja en tredjelandsmedborgare eller en statslös person status som subsidiärt skyddsbehövande om han eller hon uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande enligt kapitlen II och V.

Artikel 19

Återkallande av, upphävande av eller vägran att förnya status som subsidiärt skyddsbehövande

1. När det gäller ansökningar om internationellt skydd som lämnats efter ikraftträdandet av direktiv 2004/83/EG ska medlemsstaterna återkalla, upphäva eller vägra att förnya en tredjelandsmedborgares eller en statslös persons status som subsidiärt skyddsbehövande som beviljats av ett regeringsorgan, ett förvaltningsrättsligt organ, en domstol eller ett domstolsliknande organ om vederbörande inte längre uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande enligt artikel 16.

2. Medlemsstaterna får återkalla, upphäva eller vägra att förnya en tredjelandsmedborgares eller en statslös persons status som subsidiärt skyddsbehövande som beviljats av ett regeringsorgan, ett förvaltningsrättsligt organ, en domstol eller ett domstolsliknande organ om han eller hon, efter det att status som subsidiärt skyddsbehövande beviljats, inte längre uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande i enlighet med artikel 17.3.

3. Medlemsstaterna ska återkalla, upphäva eller vägra att förnya en tredjelandsmedborgares eller en statslös persons status som subsidiärt skyddsbehövande om

a) han eller hon efter beviljandet av status som subsidiärt skyddsbehövande inte borde ha betecknats som eller inte längre uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande i enlighet med artikel 17.1 och 17.2,

b) han eller hon har förvrängt eller utelämnat fakta, inklusive användning av falska handlingar, och detta varit avgörande för att bevilja status som subsidiärt skyddsbehövande.

4. Utan att det påverkar tredjelandsmedborgarens eller den statslösa personens skyldighet enligt artikel 4.1 att uppge alla relevanta fakta och lämna alla relevanta handlingar som han eller hon förfogar över ska den medlemsstat som har beviljat status som subsidiärt skyddsbehövande i varje enskilt fall bevisa att den berörda personen inte längre uppfyller eller aldrig har uppfyllt kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande i enlighet med punkterna 1, 2 och 3 i den här artikeln.

KAPITEL VII

INNEBÖRDEN AV INTERNATIONELLT SKYDD

Artikel 20

Allmänna bestämmelser

1. Detta kapitel ska inte påverka de rättigheter som följer av Genèvekonventionen.

2. Detta kapitel ska tillämpas på både flyktingar och personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, om inte något annat anges.

3. Vid genomförandet av detta kapitel ska medlemsstaterna beakta situationen för utsatta personer, till exempel underåriga, ensamkommande barn, funktionshindrade, äldre, gravida, ensamstående föräldrar med underåriga barn, offer för människohandel, personer med mentala störningar och personer som utsatts för tortyr, våldtäkt eller andra allvarliga former av psykisk, fysisk eller sexuell våld.

4. Punkt 3 ska endast gälla de personer som man finner har särskilda behov efter en individuell bedömning av deras situation.

5. Medlemsstaterna ska i första hand se till barnets bästa vid genomförandet av de bestämmelser i detta kapitel som rör underåriga.

Artikel 21

Skydd mot avvísning

1. Medlemsstaterna ska i enlighet med sina internationella förpliktelser respektera principen om *non-refoulement*.

2. Om det inte är förbjudet enligt de internationella förpliktelser som avses i punkt 1 får medlemsstaterna avvisa en flykting, vare sig denne formellt erkänts eller ej, om

a) det finns skäligen anledning att betrakta vederbörande som en fara för säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig, eller

b) vederbörande utgör en samhällsfara i medlemsstaten i fråga med hänsyn till att han eller hon genom en lagakraftvunnen dom har dömts för ett synnerligen allvarligt brott.

3. Medlemsstaterna får återkalla, upphäva eller vägra att förnya eller bevilja ett uppehållstillstånd för en flykting om han eller hon omfattas av punkt 2.

Artikel 22

Information

Medlemsstaterna ska, så snart som möjligt efter det att flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande beviljats, ge personer som är berättigade till internationellt skydd tillgång till information på ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå om de rättigheter och skyldigheter som är förbundna med den statusen.

Artikel 23

Sammanhållning av familjer

1. Medlemsstaterna ska se till att familjen hålls samlad.
2. Medlemsstaterna ska se till att familjemedlemmar till den person som har beviljats internationellt skydd, och som för egen del inte uppfyller kraven för att erhålla sådant skydd, får ansöka om de förmåner som avses i artiklarna 24–35 i enlighet med nationella förfaranden och i den mån detta överensstämmer med familjemedlemmens personliga rättsliga status.
3. Punkterna 1 och 2 ska inte vara tillämpliga om familjemedlemmen undantas eller skulle undantas från internationellt skydd enligt kapitlet III och V.
4. Trots vad som sägs i punkterna 1 och 2 får medlemsstaterna vägra, inskränka eller återkalla förmånerna med hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen.
5. Medlemsstaterna får besluta att denna artikel även ska gälla andra nära släktingar som levde tillsammans som en del av familjen vid tidpunkten för avfärden från ursprungslandet, och som då för sin försörjning var helt eller delvis beroende av den person som beviljats internationellt skydd.

Artikel 24

Uppehållstillstånd

1. Så snart som möjligt efter det att internationellt skydd har beviljats, ska medlemsstaterna till de personer som innehar flyktingstatus utfärda ett uppehållstillstånd som ska gälla i minst tre år och vara förnybart om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 21.3.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 23.1 kan det uppehållstillstånd som ska utfärdas till familjemedlemmarna till de personer som innehar flyktingstatus vara giltigt i mindre än tre år och vara förnybart.

2. Så snart som möjligt efter det att internationellt skydd har beviljats ska medlemsstaterna till de personer som innehar status som subsidiärt skyddsbehövande och deras familjemedlemmar utfärda ett förnybart uppehållstillstånd som ska gälla i minst ett år och, om det förnyas, i minst två år, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat.

Artikel 25

Resedokument

1. Medlemsstaterna ska till personer som innehar flyktingstatus utfärda resedokument i den form som anges i bilagan till Genèvekonventionen, för resor utanför deras territorier, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat.
2. Medlemsstaterna ska till personer som innehar status som subsidiärt skyddsbehövande och som inte kan få ett nationellt pass, utfärda dokument som gör det möjligt för dem att resa utanför deras territorium, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat.

Artikel 26

Tillträde till arbetsmarknaden

1. Medlemsstaterna ska ge personer som beviljats internationellt skydd rätt att vara anställda eller bedriva verksamhet som egenföretagare, med förbehåll för de bestämmelser som allmänt tillämpas för yrket och för anställning i offentlig tjänst, omedelbart efter det att skyddet har beviljats.
2. Medlemsstaterna ska se till att personer som beviljats internationellt skydd erbjuds aktiviteter såsom arbetsmarknadsrelaterad utbildning för vuxna, yrkesutbildning, inklusive fortbildningskurser för uppdatering av yrkeskunskaper, arbetsplatspraktik och rådgivningstjänster som tillhandahålls av arbetsförmedlingar på likvärdiga villkor som egna medborgare.

3. Medlemsstaterna ska sträva efter att underlätta för personer som beviljats internationellt skydd att få fullständig tillgång till sådan verksamhet som avses i punkt 2.
4. Gällande lagstiftning i medlemsstaterna om ersättning, tillgång till sociala trygghetssystem såsom anställd eller egenföretagare samt övriga anställningsvillkor ska tillämpas.

Artikel 27

Tillträde till utbildning

1. Medlemsstaterna ska fullt ut ge alla underåriga som har beviljats internationellt skydd tillträde till utbildningssystemet på samma villkor som egna medborgare.
2. Medlemsstaterna ska ge vuxna som har beviljats internationellt skydd tillträde till utbildningssystemet, fortbildning och omskolning, på samma villkor som tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta i medlemsstaten.

Artikel 28

Tillgång till förfaranden för erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis

1. Medlemsstaterna ska se till att personer som har beviljats internationellt skydd behandlas på samma sätt som egna medborgare i samband med gällande förfaranden för erkännande av utländska akademiska eller yrkesmässiga examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis.

2. Medlemsstaterna ska sträva efter att underlätta för personer som har beviljats internationellt skydd och som inte kan styrka sina kvalifikationer att få fullständig tillgång till lämpliga system för bedömning, validering och godkännande av deras tidigare utbildning. Alla eventuella sådana åtgärder ska vara förenliga med artiklarna 2.2 och 3.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer⁽¹⁾.

Artikel 29

Sociala förmåner

1. Medlemsstaterna ska se till att personer som beviljats internationellt skydd i den medlemsstat som har beviljat sådant skydd får samma nödvändiga sociala stöd som det som tillhandahålls medborgare i den medlemsstaten.

2. Genom undantag från den allmänna regel som fastställs i punkt 1 får medlemsstaterna begränsa det sociala stödet till personer som innehar status som subsidiärt skyddsbehövande till att gälla endast grundläggande förmåner som då ska tillhandahållas på samma nivåer och på samma villkor som för medborgare.

Artikel 30

Hälso- och sjukvård

1. Medlemsstaterna ska se till att personer som beviljats internationellt skydd har tillträde till hälso- och sjukvård på samma villkor som medborgare i den medlemsstat som har beviljat sådant skydd.

2. Medlemsstaterna ska, på samma villkor som för medborgare i den medlemsstat som har beviljat skydd, ge lämplig hälso- och sjukvård, inklusive behandling av mentala störningar när så behövs, till personer som har beviljats internationellt skydd och som har särskilda behov, till exempel gravida kvinnor, personer med funktionshinder, personer som har utsatts för tortyr, våldtäkt eller andra allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld eller underåriga som varit utsatta för någon form av övergrepp, försummelse, utnyttjande, tortyr eller

grym, omänsklig och förnedrande behandling eller som har drabbats av väpnade konflikter.

Artikel 31

Ensamkommande barn

1. Så snabbt som möjligt efter det att internationellt skydd har beviljats, ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att se till att ensamkommande barn företräds av en förmyndare eller vid behov av en organisation som är ansvarig för underårigas vård och välbefinnande, eller av varje annan form av lämplig representation, inbegripet den som grundas på lagstiftning eller ett rättsligt avgörande.

2. Medlemsstaterna ska vid genomförandet av detta direktiv se till att den underåriges behov tillgodoses på ett korrekt sätt av den förmyndare eller företrädare som utsetts. De behöriga myndigheterna ska göra regelbundna utvärderingar av detta.

3. Medlemsstaterna ska se till att ensamkommande barn placeras antingen

a) hos vuxna släktingar, eller

b) i en fosterfamilj, eller

c) i förläggningar som utformats särskilt för att ta emot underåriga, eller

d) i andra typer av inkvartering som är lämpliga för underåriga.

I detta sammanhang ska barnets åsikter beaktas i förhållande till dess ålder och mognad.

4. Så långt det är möjligt ska syskon hållas samman, med beaktande av den berörde underåriges bästa, särskilt hans eller hennes ålder och mognad. Ensamkommande barn ska byta inkvartering så sällan som möjligt.

5. Om ett ensamkommande barn beviljas internationellt skydd och spårningen av hans eller hennes familjemedlemmar inte redan har påbörjats, ska medlemsstaterna börja spåra dem så snabbt som möjligt efter det att internationellt skydd har beviljats, och i detta sammanhang värna om den underåriges bästa. Om spårningen redan har påbörjats ska medlemsstaterna om lämpligt fortsätta spårningsarbetet. Om den underåriges liv eller integritet hotas, eller nära släktingars, särskilt om dessa är kvar i ursprungslandet, är det viktigt att se till att insamling, behandling och spridning av uppgifter om dessa personer sker konfidentiellt.

6. Personer som arbetar med ensamkommande barn ska ha fått och fortsätta att få lämplig utbildning om barnens behov.

⁽¹⁾ EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

Artikel 32

Tillgång till bostad

1. Medlemsstaterna ska se till att personer som beviljats internationellt skydd har tillgång till bostad på likvärdiga villkor som för andra tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta inom deras territorium.

2. Om medlemsstaterna tillåter en nationell utplaceringspraxis för personer som beviljats internationellt skydd, ska de sträva efter att genomföra en politik som syftar till att förebygga diskriminering av personer som beviljats internationellt skydd och till att garantera lika möjligheter när det gäller tillgång till bostad.

Artikel 33

Rätt till fri rörlighet inom medlemsstaten

Medlemsstaterna ska tillåta fri rörlighet inom sina territorier för personer som har beviljats internationellt skydd på samma villkor och med samma begränsningar som för andra tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta inom deras territorium.

Artikel 34

Tillgång till integrationsfrämjande åtgärder

För att underlätta integrationen i samhällslivet av personer som har beviljats internationellt skydd ska medlemsstaterna säkerställa tillgång till sådana integrationsprogram som de finner lämpliga för att ta hänsyn till de särskilda behoven för personer som innehar flyktingstatus eller subsidiär skyddsstatus, eller skapa villkor som säkerställer tillgång till sådana program.

Artikel 35

Återvandring

Medlemsstaterna får ge bidrag till personer som har beviljats internationellt skydd och som vill återvända.

KAPITEL VIII

ADMINISTRATIVT SAMARBETE

Artikel 36

Samarbete

Medlemsstaterna ska utse en nationell kontaktpunkt och meddela dennas adress till kommissionen. Kommissionen ska i sin tur vidarebefordra uppgifterna till övriga medlemsstater.

Medlemsstaterna ska i samarbete med kommissionen vidta alla lämpliga åtgärder för att inrätta ett direkt samarbete, som även omfattar utbyte av information mellan behöriga myndigheter.

Artikel 37

Personal

Medlemsstaterna ska se till att myndigheter och andra organisationer som ansvarar för att genomföra detta direktiv har fått tillräcklig utbildning och att de ska vara bundna av tystnadsplikt enligt den nationella lagstiftningen när det gäller alla uppgifter som de får kännedom om i samband med sitt arbete.

KAPITEL IX

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 38

Rapporter

1. Senast den 21 juni 2015 ska kommissionen rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv och vid behov föreslå eventuella ändringar. Sådana förslag till ändringar ska i första hand avse artiklarna 2 och 7. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna all information som behövs för att utarbeta rapporten senast den 21 december 2014.

2. Efter det att rapporten överlämnats ska kommissionen minst en gång vart femte år rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv.

Artikel 39

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artiklarna 1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 och 35 senast den 21 december 2013. De ska genast översända texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. De ska också innehålla en uppgift om att hänvisningar i befintliga lagar och andra författningar till det direktiv som upphävts genom detta direktiv ska anses som hänvisningar till detta direktiv. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras och om hur uppgiften ska formuleras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de viktigaste bestämmelserna i nationell lagstiftning som omfattas av detta direktiv.

Artikel 40

Upphävande

För de medlemsstater som är bundna av det här direktivet ska direktiv 2004/83/EG upphävas med verkan från och med den 21 december 2013 dock utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter när det gäller tidsfristen för införlivande i nationell lagstiftning av det direktiv som anges i bilaga I del B.

För de medlemsstater som är bundna av det här direktivet ska hänvisningar till det upphävda direktivet anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II.

Artikel 41

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artiklarna 1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 och 35 ska tillämpas från och med den 22 december 2013. De ska genast översända texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

Artikel 42

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Strasbourg den 13 december 2011.

På Europaparlamentets vägnar

J. BUZEK

Ordförande

På rådets vägnar

M. SZPUNAR

Ordförande

BILAGA I

DEL A

Upphävt direktiv

(som det hänvisas till i artikel 40)

Rådets direktiv 2004/83/EG

(EUT L 304, 30.9.2004, s. 12)

DEL B

Frist för införlivande i nationell rätt

(som det hänvisas till i artikel 39)

Direktiv	Införlivandefrist
2004/83/EG	10 oktober 2006

BILAGA II

Jämförelsetabell

Direktiv 2004/83/EG	Föreliggande direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2, inledningsfrasen	Artikel 2, inledningsfrasen
Artikel 2 a	Artikel 2 a
—	Artikel 2 b
Artikel 2 b–g	Artikel 2 c–h
—	Artikel 2 i
Artikel 2 h	Artikel 2 j första och andra strecksatsen
—	Artikel 2 j tredje strecksatsen
—	Artikel 2 k
Artikel 2 i	Artikel 2 l
Artikel 2 j	Artikel 2 m
Artikel 2 k	Artikel 2 n
Artikel 3	Artikel 3
Artikel 4	Artikel 4
Artikel 5	Artikel 5
Artikel 6	Artikel 6
Artikel 7	Artikel 7
Artikel 8.1–8.2	Artikel 8.1–8.2
Artikel 8.3	—
Artikel 9	Artikel 9
Artikel 10	Artikel 10
Artikel 11.1–11.2	Artikel 11.1–11.2
—	Artikel 11.3
Artikel 12	Artikel 12
Artikel 13	Artikel 13
Artikel 14	Artikel 14
Artikel 15	Artikel 15
Artikel 16.1–16.2	Artikel 16.1–16.2
—	Artikel 16.3
Artikel 17	Artikel 17
Artikel 18	Artikel 18
Artikel 19	Artikel 19
Artikel 20.1–20.5	Artikel 20.1–20.5
Artikel 20.6–20.7	—

Direktiv 2004/83/EG	Föreliggande direktiv
Artikel 21	Artikel 21
Artikel 22	Artikel 22
Artikel 23.1	Artikel 23.1
Artikel 23.2 första stycket	Artikel 23.2
Artikel 23.2 andra stycket	—
Artikel 23.2 tredje stycket	—
Artikel 23.3–23.5	Artikel 23.3–23.5
Artikel 24.1	Artikel 24.1
Artikel 24.2	Artikel 24.2
Artikel 25	Artikel 25
Artikel 26.1–26.3	Artikel 26.1–26.3
Artikel 26.4	—
Artikel 26.5	Artikel 26.4
Artikel 27.1–27.2	Artikel 27.1–27.2
Artikel 27.3	Artikel 28.1
—	Artikel 28.2
Artikel 28.1	Artikel 29.1
Artikel 28.2	Artikel 29.2
Artikel 29.1	Artikel 30.1
Artikel 29.2	—
Artikel 29.3	Artikel 30.2
Artikel 30	Artikel 31
Artikel 31	Artikel 32.1
—	Artikel 32.2
Artikel 32	Artikel 33
Artikel 33	Artikel 34
Artikel 34	Artikel 35
Artikel 35	Artikel 36
Artikel 36	Artikel 37
Artikel 37	Artikel 38
Artikel 38	Artikel 39
—	Artikel 40
Artikel 39	Artikel 41
Artikel 40	Artikel 42
—	Bilaga I
—	Bilaga II

RÅDETS DIREKTIV 2003/86/EG
av den 22 september 2003
om rätt till familjeåterförening

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 63.3 a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽³⁾, och

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽⁴⁾, och

av följande skäl:

- (1) För att gradvis inrätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa föreskrivs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen dels att det skall vidtas åtgärder som syftar till att säkerställa den fria rörligheten för personer, och i samband därmed direkt relaterade stödåtgärder avseende kontroller vid yttre gränser, asyl och invandring, dels att det skall vidtas åtgärder som rör asyl, invandring och skydd av rättigheter för tredjelandsmedborgare.
- (2) Åtgärderna avseende familjeåterförening bör antas i överensstämmelse med den skyldighet att skydda familjen och att respektera familjelivet som har stadfästs i en rad folkrättsliga instrument. Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheter och iaktar de principer som erkänns särskilt i artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (3) Europeiska rådet erkände vid sitt särskilda möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 behovet av tillnärmning av nationell lagstiftning om villkoren för rätt till inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare. I detta sammanhang fastslog Europeiska rådet särskilt att Europeiska unionen bör säkerställa en rättvis behandling av tredjelandsmedborgare som lagligen vistas på medlemsstaternas territorium, och att en mer kraftfull integrationspolitik bör syfta till att ge dem rättigheter och skyldigheter som är jämförbara med EU-medborgarnas. Europeiska rådet uppmånade därför rådet att, på grundval av förslag från kommissionen, snabbt anta rättsliga instrument. Behovet av att uppnå de mål som fastställdes i Tammerfors bekräftades av Europeiska rådet i Laeken den 14 och 15 december 2001.

(4) Familjeåterförening är ett nödvändigt medel för att möjliggöra familjelivet. Familjeåterförening bidrar till att skapa en social och kulturell stabilitet som underlättar tredjelandsmedborgarnas integrering i medlemsstaterna, som även främjar den ekonomiska och sociala sammanhållningen, vilket är ett av gemenskapens grundläggande mål enligt fördraget.

(5) Medlemsstaterna bör sätta i kraft bestämmelserna i detta direktiv utan diskriminering med avseende på kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska egenskaper, språk, religion eller övertygelse, politiska eller andra åsikter, tillhörighet till en nationell minoritet, förmögenhet, födelseort, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

(6) För att säkerställa skyddet för familjen och bevarandet eller skapandet av familjelivet, bör de materiella villkoren för utövandet av rätten till familjeåterförening fastställas enligt gemensamma kriterier.

(7) Medlemsstaterna bör ha möjlighet att tillämpa detta direktiv även om alla familjemedlemmar anländer tillsammans.

(8) Situationen för flyktingar bör ges särskild uppmärksamhet med anledning av de skäl som tvingat dem att fly från sitt land och hindrar dem från att leva ett normalt familjeliv där. Deras rätt till familjeåterförening bör därför regleras av förmånligare villkor.

(9) Familjeåterförening bör under alla omständigheter gälla medlemmarna i kärnfamiljen, det vill säga make/maka och underåriga barn.

(10) Det är upp till medlemsstaterna att avgöra huruvida de önskar tillåta familjeåterförening för släktingar i rakt uppstigande led, ogifta myndiga barn, ogifta eller registrerade partners samt, när det gäller polygama hushåll, underåriga barn till ytterligare en make/maka och referenspersonen. Att en medlemsstat beviljar familjeåterförening för dessa personer skall inte påverka möjligheten för de medlemsstater som inte godkänner familjeband i de fall som täcks av denna bestämmelse att inte bevilja dessa personer behandling som familjemedlemmar när det gäller rätten till vistelse i en annan medlemsstat, enligt definitionen i relevant EG-lagstiftning.

⁽¹⁾ EGT C 116 E, 26.4.2000, s. 66, och EGT C 62 E, 27.2.2001, s. 99.

⁽²⁾ EGT C 135, 7.5.2001, s. 174.

⁽³⁾ EGT C 204, 18.7.2000, s. 40.

⁽⁴⁾ EUT C 73, 26.3.2003, s. 16.

- (11) Rätten till familjeåterförening bör utövas i överensstämmelse med de värden och principer som medlemsstaterna erkänner, i synnerhet beträffande kvinnors och barns rättigheter, vilket motiverar att restriktiva åtgärder kan införas mot återförening av familjemedlemmar i polygama hushåll.
- (12) Möjligheten att begränsa rätten till familjeåterförening för barn över tolv års ålder, vars primära bostad är en annan än referenspersonens, är avsedd att avspegla barnens förmåga till integrering i tidig ålder och skall garantera att de förvärvar den utbildning och de språkfärdigheter som krävs i skolan.
- (13) Det bör inrättas ett system med förfaranderegler för prövning av ansökan om familjeåterförening och för familjemedlemmars inresa och vistelse. Dessa förfaranden bör vara effektiva och genomförbara i förhållande till den normala arbetsbelastningen vid medlemsstaternas myndigheter, samt tillåta insyn och vara rättvisa för att ge de berörda personerna adekvat rättssäkerhet.
- (14) Familjeåterförening får vägras på vederbörligen motiverade grunder. I synnerhet bör den person som önskar åtnjuta familjeåterförening inte utgöra ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Begreppet allmän ordning får inbegripa fällande dom för allvarligt brott. Det bör i detta sammanhang noteras att begreppet allmän ordning och säkerhet även omfattar fall då en tredjelandsmedborgare tillhör en sammanslutning som stöder internationell terrorism, stöder en sådan sammanslutning eller har extremistiska sympatier.
- (15) Familjemedlemmarnas integrering bör främjas. De bör därför få en självständig ställning som är oberoende av referenspersonen, särskilt vid upplösning av familjeband och partnerskap, och de bör få tillträde till undervisning, anställning och yrkesutbildning på samma villkor som den person med vilken de återförenas, i enlighet med relevanta villkor.
- (16) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden, nämligen att införa en rätt till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som skall utövas enligt gemensamma regler, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (17) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om

Förenade kungarikets och Irlands ställning, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i nämnda protokoll, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt i dem.

- (18) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Danmarks ställning deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt i Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Syftet med detta direktiv är att fastställa villkor för utövandet av rätten till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som vistas lagligen på medlemsstaternas territorier.

Artikel 2

I detta direktiv avses med

- a) *tredjelandsmedborgare*: personer som inte är unionsmedborgare enligt artikel 17.1 i fördraget,
- b) *flykting*: tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som beviljats flyktingstatus enligt Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967,
- c) *referensperson*: en tredjelandsmedborgare som vistas lagligen i en medlemsstat och som ansöker om familjeåterförening, eller vars familjemedlemmar ansöker om familjeåterförening för att förenas med honom/henne,
- d) *familjeåterförening*: inresa och vistelse i en medlemsstat för familjemedlemmar till en tredjelandsmedborgare som vistas lagligen i den medlemsstaten, för att upprätthålla familjeenheten, oavsett om familjebanden knutits före eller efter referenspersonens inresa,
- e) *uppehållstillstånd*: varje tillstånd som utfärdas av myndigheterna i en medlemsstat och som ger en tredjelandsmedborgare rätt att vistas lagligt på den medlemsstatens territorium i enlighet med bestämmelserna i artikel 1.2 a i rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utförning av uppehållstillstånd för medborgare i tredje land⁽¹⁾,

⁽¹⁾ EGT L 157, 15.6.2002, s. 1.

f) *underårig utan medföljande vuxen*: tredjelandsmedborgare eller statslös person som är yngre än arton år och som anländer till medlemsstaternas territorier utan medföljande vuxen som enligt lag eller sedvana ansvarar för den underårige, så länge som denne inte faktiskt tas om hand av en sådan vuxen, eller en underårig som lämnas utan medföljande vuxen efter att ha anlänt till medlemsstaternas territorier.

Artikel 3

1. Detta direktiv skall tillämpas när referenspersonen innehar ett uppehållstillstånd med en giltighetstid på minst ett år som utfärdats av en medlemsstat och har välgrundade utsikter att få ett varaktigt uppehållstillstånd, om hans eller hennes familjemedlemmar är tredjelandsmedborgare, oberoende av deras rättsliga ställning.

2. Detta direktiv skall inte tillämpas när referenspersonen

- a) ansöker om att beviljas flyktingstatus och vars ansökan ännu inte har lett till ett slutligt beslut,
- b) har tillstånd att vistas i en medlemsstat med stöd av ett tillfälligt skydd eller som ansöker om tillstånd att vistas i medlemsstaten i avvaktan på ett beslut om sin ställning,
- c) har tillstånd att vistas i en medlemsstat på grundval av alternativa skyddsformer enligt internationella förpliktelser, nationell lagstiftning eller praxis i medlemsstaterna, eller som har ansökt om uppehållstillstånd av denna anledning och som avvaktar ett beslut om sin ställning.

3. Detta direktiv skall inte tillämpas på familjemedlemmar till unionsmedborgare.

4. Detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av förmånligare bestämmelser i

- a) bilaterala och multilaterala avtal mellan gemenskapen eller gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och tredje länder å andra sidan,
- b) Europeiska sociala stadgan av den 18 oktober 1961, den reviderade Europeiska sociala stadgan av den 3 maj 1987 och den europeiska konventionen om migrerande arbetstagarers rättsställning av den 24 november 1977.

5. Detta direktiv skall inte påverka medlemsstaternas möjligheter att anta eller behålla förmånligare bestämmelser.

KAPITEL II

Familjemedlemmar

Artikel 4

1. Medlemsstaterna skall, enligt detta direktiv och med iakttagande av villkoren i kapitel IV och i artikel 16, tillåta inresa och vistelse för följande familjemedlemmar:

- a) Referenspersonens make/maka.

b) Underåriga barn till referenspersonen och dennes make/maka, inbegripet barn som har adopterats i enlighet med ett beslut som har fattats av den berörda medlemsstatens behöriga myndighet eller ett beslut som är automatiskt verkställbart enligt den medlemsstatens internationella förpliktelser, eller som måste erkännas enligt internationella förpliktelser.

c) Underåriga barn, inbegripet adopterade barn, till referenspersonen om denne har vårdnaden och barnen är beroende av honom/henne för sin försörjning. Medlemsstaterna får tillåta familjeåterförening för barn som står under gemensam vårdnad, under förutsättning att den andra vårdnadshavaren har lämnat sitt medgivande.

d) Underåriga barn, inbegripet adopterade barn, till maken/makan om denne har vårdnaden och barnen är beroende av honom/henne för sin försörjning. Medlemsstaterna får tillåta familjeåterförening för barn som står under gemensam vårdnad, under förutsättning att den andra vårdnadshavaren har lämnat sitt medgivande.

Underåriga barn enligt denna artikel får inte ha uppnått myndighetsålder enligt den berörda medlemsstatens lagstiftning och får inte vara gifta.

När ett barn är över tolv år och anländer på egen hand utan resten av sin familj, får medlemsstaterna med avvikelse från ovanstående, innan de ger barnet tillstånd till inresa och vistelse enligt detta direktiv, pröva om barnet uppfyller kriteriet för integrering, om deras lagstiftning vid den tidpunkt då detta direktiv genomförs föreskriver en sådan prövning.

2. Medlemsstaterna får i lag eller annan författning, enligt detta direktiv och med iakttagande av villkoren i kapitel IV, tillåta inresa och vistelse för följande familjemedlemmar:

a) Släktingar i rakt uppstigande led av första graden till referenspersonen eller dennes make/maka, om släktingarna är beroende av referenspersonen eller dennes make/maka för sin försörjning och saknar annat nödvändigt familjemässigt stöd i ursprungslandet.

b) Ogifta myndiga barn till referenspersonen eller dennes make/maka, om barnen av hälsoskäl bevisligen inte kan försörja sig själva.

3. Medlemsstaterna får i lag eller annan författning, enligt detta direktiv och med iakttagande av villkoren i kapitel IV, tillåta inresa och vistelse för en ogift partner som är tredjelandsmedborgare och som har ett vederbörligen styrkt varaktigt förhållande med referenspersonen eller för en tredjelandsmedborgare som har familjeband med referenspersonen i form av ett registrerat partnerskap enligt artikel 5.2 samt för ogifta underåriga barn, även adopterade barn, samt ogifta myndiga barn som av hälsoskäl bevisligen inte kan försörja sig själva, till dessa personer.

Medlemsstaterna får besluta att registrerad partner skall behandlas som make/maka i fråga om familjeåterförening.

4. När det gäller polygama hushåll där referenspersonen redan bor tillsammans med en make/maka på en medlemsstats territorium, skall den berörda medlemsstaten inte tillåta familjeåterförening för en ytterligare make/maka.

Med avvikelse från punkt 1 c får medlemsstaterna begränsa familjeåterförening av underåriga barn till ytterligare en make/maka och referenspersonen.

5. För att garantera en bättre integration och förhindra tvångsäktenskap får medlemsstaterna kräva att referenspersonen och dennes make/maka skall ha uppnått en viss lägsta ålder, och högst 21 år, innan maken/makan kan återförenas med referenspersonen.

6. Med avvikelse från ovanstående får medlemsstaterna begära att ansökningar om familjeåterförening för underåriga barn skall lämnas innan barnet har fyllt 15 år, så som föreskrivs i deras gällande lagstiftning vid datumet för genomförandet av detta direktiv. Om ansökan lämnas in efter det att barnet har fyllt 15 år, skall de medlemsstater som beslutar att tillämpa detta undantag tillåta inresa och vistelse för sådana barn av andra skäl än familjeåterförening.

KAPITEL III

Inlämnande och prövning av ansökan

Artikel 5

1. Medlemsstaterna skall avgöra om en ansökan till de behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten om inresa och vistelse för familjeåterförening skall lämnas in av referenspersonen eller av dennes familjemedlemmar.

2. Ansökan skall åtföljas av skriftliga bevis för familjebanden och för att villkoren i artiklarna 4 och 6 och, i förekommande fall, artiklarna 7 och 8 är uppfyllda, samt bestyrkta kopior av familjemedlemmarnas resehandlingar.

Om det är lämpligt för att styrka familjebanden, får medlemsstaterna hålla samtal med referenspersonen och dennes familjemedlemmar och göra de utredningar som bedöms nödvändiga.

Vid prövningen av en ansökan avseende referenspersonens ogifta partner skall medlemsstaterna vid bedömningen av om det finns ett varaktigt förhållande beakta omständigheter som att det finns ett gemensamt barn, ett tidigare samboende, ett registrerat partnerskap eller andra tillförlitliga bevis.

3. Ansökan skall lämnas in och behandlas när familjemedlemmarna vistas utanför den medlemsstat på vars territorium referenspersonen vistas.

Med avvikelse från denna bestämmelse får en medlemsstat i lämpliga fall godta en ansökan som lämnas in när familjemedlemmarna redan befinner sig på dess territorium.

4. Så snart som möjligt och under alla omständigheter senast nio månader efter det att ansökan har lämnats in, skall medlemsstatens behöriga myndigheter skriftligen underrätta den person som har lämnat in ansökan om beslutet.

Om prövningen av ansökan är av komplicerad natur, får tidsfristen i första stycket i undantagsfall förlängas.

Ett beslut om avslag skall motiveras. Samtliga följder av att ett beslut inte har fattats när tidsfristen i första stycket löper ut skall regleras i den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning.

5. Vid prövningen av ansökan skall medlemsstaterna ta vederbörlig hänsyn till att underåriga barns bästa skall komma i främsta rummet.

KAPITEL IV

Villkor för utövandet av rätten till familjeåterförening

Artikel 6

1. Medlemsstaterna får avslå en ansökan om inresa och vistelse för en familjemedlem av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa.

2. Medlemsstaterna får återkalla uppehållstillstånd eller avslå en ansökan om förnyelse av uppehållstillstånd för en familjemedlem av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa.

När medlemsstaten fattar relevant beslut skall den beakta, förutom artikel 17, allvaret i eller typen av brott mot allmän ordning eller säkerhet som familjemedlemmen begått, eller den fara som denna person utgör.

3. Den berörda medlemsstatens behöriga myndighet får inte avslå en ansökan om förnyelse av ett uppehållstillstånd eller utvisa någon från territoriet endast på grund av sjukdom eller invaliditet som har uppkommit efter det att uppehållstillståndet utfärdades.

Artikel 7

1. När ansökan om familjeåterförening lämnas in får den berörda medlemsstaten kräva att den person som har lämnat in ansökan lägger fram bevis för att referenspersonen har

a) en bostad som anses normal för en familj av jämförbar storlek i samma område och som uppfyller medlemsstatens gällande allmänna bestämmelser om säkerhet och sanitära förhållanden,

b) en sjukförsäkring avseende alla risker som de egna medborgarna i den berörda medlemsstaten normalt omfattas av, och som omfattar referenspersonen och hans eller hennes familjemedlemmar,

c) stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att försörja referenspersonen och hans eller hennes familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna skall bedöma dessa försörjningsmedel med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet, och får beakta nivån för minimilöner och -pensioner samt antalet familjemedlemmar.

2. Medlemsstaterna får kräva att tredjelandsmedborgare följer integrationsåtgärderna i enlighet med nationell lagstiftning.

Beträffande de flyktingar och/eller flyktingars familjemedlemmar som avses i artikel 12 får de integrationsåtgärder som avses i första stycket inte tillämpas förrän de berörda personerna har beviljats familjeåterförening.

Artikel 8

Medlemsstaterna får kräva att referenspersonen skall ha vistats lagligen på deras territorium under en period som inte får överstiga två år innan han eller hon kan återförenas med sina familjemedlemmar.

Om en medlemsstats gällande lagstiftning på området för familjeåterförening vid den tidpunkt då direktivet antas beaktar medlemsstatens mottagningskapacitet, får medlemsstaten med avvikelse från första stycket införa en väntetid på högst tre år mellan inlämnandet av en ansökan om familjeåterförening och utfärdandet av uppehållstillstånd för familjemedlemmarna.

KAPITEL V

Familjeåterförening för flyktingar

Artikel 9

1. Detta kapitel skall tillämpas på familjeåterförening för sådana flyktingar som erkänns av medlemsstaterna.

2. Medlemsstaterna får begränsa tillämpningen av detta kapitel till flyktingar vilkas familjeband har etablerats före inresan.

3. Detta kapitel skall inte påverka regler om beviljande av flyktingstatus för familjemedlemmar.

Artikel 10

1. Artikel 4 skall tillämpas på definitionen av familjemedlemmar, med undantag av artikel 4.1 tredje stycket som inte skall tillämpas på barn till flyktingar.

2. Medlemsstaterna får tillåta familjeåterförening för andra familjemedlemmar än de som anges i artikel 4, om de är beroende av flyktingen för sin försörjning.

3. Om en flykting är underårig utan medföljande vuxen

a) skall medlemsstaterna tillåta inresa och vistelse i familjeåterföreningssyfte för hans eller hennes släktingar i rakt uppstigande led av första graden utan att tillämpa villkoren i artikel 4.2 a,

b) får medlemsstaterna tillåta inresa och vistelse i familjeåterföreningssyfte för hans eller hennes legala vårdnadshavare eller varje annan familjemedlem, om flyktingen inte har några släktingar i rakt uppstigande led eller om de inte går att spåra.

Artikel 11

1. Vad gäller inlämnandet och prövningen av ansökan skall artikel 5 tillämpas, med förbehåll för punkt 2 i den här artikeln.

2. Om en flykting inte kan styrka sina familjeband med offentliga handlingar, skall medlemsstaten beakta andra bevis för att sådana band föreligger enligt nationell lagstiftning. Ett beslut om avslag på ansökan får inte uteslutande bygga på avsaknad av skriftlig bevisning.

Artikel 12

1. Med avvikelse från artikel 7 får medlemsstaterna i samband med ansökningar som rör sådana familjemedlemmar som avses i artikel 4.1 inte kräva att flyktingen och/eller dennes familjemedlemmar skall styrka att flyktingen uppfyller villkoren i artikel 7.

Utan att internationella åtaganden åsidosätts, får medlemsstaterna, om familjeåterförening är möjlig i ett tredje land med vilket referenspersonen och/eller familjemedlemmen har särskild anknytning, kräva de uppgifter som avses i första stycket.

Medlemsstaterna får kräva att flyktingen uppfyller villkoren i artikel 7.1 om ansökan om familjeåterförening inte lämnas in inom tre månader efter det att flyktingstatus har beviljats.

2. Med avvikelse från artikel 8 får medlemsstaterna inte kräva att flyktingen skall ha vistats på deras territorium under en viss tid innan han eller hon kan återförenas med sina familjemedlemmar.

KAPITEL VI

Inresa och vistelse för familjemedlemmar

Artikel 13

1. Så snart ansökan om inresa för familjeåterförening har godkänts, skall den berörda medlemsstaten ge familjemedlemmarna tillstånd till inresa. Den berörda medlemsstaten skall därvid på alla sätt underlätta för dessa personer att erhålla de viseringar som krävs.

2. Den berörda medlemsstaten skall för familjemedlemmarna utfärda ett första uppehållstillstånd med minst ett års giltighetstid. Detta uppehållstillstånd skall kunna förnyas.

3. Giltighetstiden för familjemedlemmens eller familjemedlemmarnas uppehållstillstånd får i princip inte sträcka sig längre än till och med det datum då referenspersonens uppehållstillstånd löper ut.

Artikel 14

1. Referenspersonens familjemedlemmar skall ha samma rätt som referenspersonen att få tillträde till

- a) utbildning,
- b) anställning eller egen företagsverksamhet,
- c) yrkesvägledning, yrkesutbildning, fortbildning och omskolning.

2. Medlemsstaterna får enligt sin nationella lagstiftning besluta på vilka villkor familjemedlemmar får utöva verksamhet som anställda eller som egenföretagare. I dessa villkor skall det anges en tidsgräns som i inget fall får överskrida tolv månader, inom vilken medlemsstaterna får undersöka situationen på sin arbetsmarknad, innan familjemedlemmar beviljas tillstånd att utöva verksamhet som anställda eller som egenföretagare.

3. Medlemsstaterna får begränsa tillträdet till anställning eller egen företagsverksamhet för sådana släktingar i rakt uppstigande led av första graden eller ogifta myndiga barn som omfattas av artikel 4.2.

Artikel 15

1. Senast efter fem års vistelse, och under förutsättning att familjemedlemmen inte har beviljats uppehållstillstånd av andra skal än familjeäterförening, har make/maka eller ogift partner samt barn som har uppnått myndig ålder rätt till att efter ansökan, om så krävs, få eget uppehållstillstånd som är beroende av referenspersonens uppehållstillstånd.

Medlemsstaterna får inskränka beviljandet av det uppehållstillstånd som avses i första stycket till make/maka eller ogift partner vid upplösning av familjebanden.

2. Medlemsstaterna får bevilja eget uppehållstillstånd för myndiga barn och sådana släktingar i direkt uppstigande led som omfattas av artikel 4.2.

3. Om personer som rest in i medlemsstaten för familjeäterförening blir änklingar/änkor, skiljer sig, separerar eller om deras släktingar i direkt upp- eller nedstigande led av första graden avlider, får de, efter ansökan, om så krävs, beviljas eget uppehållstillstånd. Medlemsstaterna skall anta bestämmelser som garanterar att beroende uppehållstillstånd utfärdas i särskilt ömmande fall.

4. Villkoren för beviljande av eget uppehållstillstånd och för giltighetstiden för eget uppehållstillstånd skall fastställas enligt nationell lagstiftning.

KAPITEL VII

Påföljder och rättsmedel

Artikel 16

1. Medlemsstaterna får avslå en ansökan om inresa och vistelse för familjeäterförening eller, i förekommande fall, återkalla ett uppehållstillstånd eller avslå en ansökan om förnyelse av uppehållstillstånd för en familjemedlem i följande fall:

- a) Om villkoren i detta direktiv inte är uppfyllda eller inte längre är uppfyllda.

Om referenspersonens tillgångar vid förnyelse av uppehållstillståndet inte räcker till utan hjälp från den berörda medlemsstatens socialbidragssystem enligt artikel 7.1 c skall medlemsstaten beakta familjemedlemmarnas bidrag till hushållets inkomst.

- b) Om referenspersonen och dennes familjemedlemmar inte eller inte längre lever som gifta eller har ett fullständigt familjeliv.

- c) Om det kan konstateras att referenspersonen eller dennes ogifta partner är gift med eller har ett varaktigt förhållande med en annan person.

2. Medlemsstaterna får även avslå en ansökan om inresa och vistelse för familjeäterförening, återkalla ett uppehållstillstånd eller avslå en ansökan om att förnya uppehållstillståndet om det är fastställt

- a) att falska eller vilseledande uppgifter eller falska eller förfälskade handlingar har använts, eller att tillstånd har erhållits genom vilseledande eller på andra olagliga sätt,

- b) att ett äktenskap eller partnerskap har ingåtts eller en adoption har utförts utslutande för att ge den berörda personen möjlighet att resa in och vistas i en medlemsstat.

När medlemsstaterna gör en bedömning som gäller denna punkt får de särskilt ta hänsyn till det faktum att äktenskapet eller partnerskapet ingicks eller att adoptionen gjordes efter det att uppehållstillståndet utfärdades för referenspersonen.

3. Medlemsstaterna får återkalla ett uppehållstillstånd eller avslå en ansökan om förnyat uppehållstillstånd för en familjemedlem om referenspersonen inte längre vistas i medlemsstaten och familjemedlemmen ännu inte har rätt till eget uppehållstillstånd enligt artikel 15.

4. Medlemsstaterna får utföra särskilda kontroller när det finns välgrundade misstankar om vilseledande eller skenäktenskap, skenpartnerskap eller skenadoption enligt definitionen i punkt 2. Särskilda kontroller får även utföras när familjemedlemmarnas uppehållstillstånd förnyas.

Artikel 17

Om en ansökan om familjeåterförening avslås, om ett uppehållstillstånd återkallas eller inte förnyas, eller om det beslutats att referenspersonen eller dennes familjemedlemmar skall utvisas, skall medlemsstaterna ta vederbörlig hänsyn till arten och stabiliteten av den berörda personens familjeband och varaktigheten av vistelsen i medlemsstaten samt förekomsten av familjemässig, kulturell eller social anknytning till ursprungslandet.

Artikel 18

Om en ansökan om familjeåterförening avslås, om ett uppehållstillstånd återkallas eller inte förnyas, eller om utvisning beslutas, skall medlemsstaterna se till att referenspersonen och/eller dennes familjemedlemmar har rätt att ansöka om rättslig prövning.

Formerna och behörigheten för utövandet av den rätt som avses i första stycket skall fastställas av de berörda medlemsstaterna.

KAPITEL VIII

Slutbestämmelser

Artikel 19

Kommissionen skall med jämna mellanrum, och första gången senast den 3 oktober 2007, rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna, och vid behov föreslå nödvändiga ändringar. Dessa ändringsförslag skall vara prioriterade enligt artiklarna 3, 4, 7, 8 och 13.

Artikel 20

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 3 oktober 2005. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 21

Detta direktiv träder i kraft den samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 22

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdat i Bryssel den 22 september 2003.

På rådets vägnar

F. FRATTINI

Ordförande

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 9 maj 2019

Närvarande: statsrådet Wallström, ordförande, och statsråden Lövin, M Johansson, Baylan, Hultqvist, Bolund, Damberg, Strandhäll, Shekarabi, Ygeman, Eriksson, Linde, Ekström, Eneroth, Dahlgren, Nilsson, Ernkrans, Lindhagen

Föredragande: statsrådet M Johansson

Regeringen beslutar proposition Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige